

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelak: Ljubljana, Sebe-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392.

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročna znaša mesečno 30 din.
Za tuzemstvo 50 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

JUVENTRO

Velesile ob zatonu drugega vojnega leta

Drugo letov vojni se bliža zaključku in po svetu bodo delali obračune o spremembah, ki jih je prineslo. Ogromno gradivo se nudi za takšno obračunavanje, ogromno vrednotenja je potrebnega, a osnove za presjelo so silno zapletene in nerazčiščene. Ze sedaj pa se vidi razpoloženje, da se jemljejo v poštev samo velesile, v domnevi, da so odločilnega pomena vendarle moči, s katerimi razpolagajo vodilne države na svetu, dasi se v določenih pogledih srednje in manjše države nikakor ne zanemarjajo.

Od lani je Italija spremenila svoje zadržanje, ko je stopila v vojno. Toda zato je Francija izločena iz nje, kar pomeni, da je danes znova večina velikih sil izven dejanske vojne, kakor je to bilo tudi pred letom dni. Ni zato čudno, da vlada še vedno negotovost glede bodočega razpletja vojnega dogajanja v nešteti pogledih.

Najbolj jasne obrise kaže položaj v Zedinjenih državah. Tamkaj so v teku leta uredili vprašanje predsedstva, ki je poprej močno razburjalo duhove. Roosevelt je v tretje predsednik in s tem je dobila notranja in zunanja politika Amerike svoje trdno obeležje. V mednarodnih odnosih je to razmerje vsemu svetu znano in v Washingtonu ne storijo prav ničesar, da bi ga prikrižali, marveč nasprotno vse, da ga še bolj razkrijejo in uveljavijo. Pomoč Veliki Britaniji v največji možni meri, razen z dejansko udeležbo, je postavljena na program in predstavlja glavno geslo, s katerim se Amerika podaja v novo leto.

Na podoben način se je opredelila Japonska, vendar v nasprotni smeri. Z berlinskimi trojnimi paktom se je bolj pridružila velesilama osi. Toda zadržanje Japonske je od ameriškega bistveno različno. Medtem ko Amerika zalaga Anglijo z orožjem in raznovrstnimi za vojno in življenje potrebnimi snovi, pa Japonska kot dobaviteljica za velesili osi ne prihaja v poštev. Vendar to niti ni bil namen trojnega pakta, saj se od obeh delov osi opozarja, da Italija in Nemčija take pomoči sploh ne potrebuje, ker razpolagata sedaj z ogromnimi sirovinami in industrijskimi napravami od njih kontrolirane Evrope. Pač pa je Japonska še vedno zapletena v vojno s Kitajsko in je nerazčiščeno tudi njeno razmerje z Rusijo. Zaradi tega in pa zaradi nezadostne lastne skube s surovinami, potrebnimi za vojno industrijo, je utesnjena tudi glede svoje politike do Zedinjenih držav, ki bi bile njih glavni in najresnejši nasprotnik, če bi se zapletla v vojno. Zato so mnogi opazovalci prepričani, da bodo Japonci tudi v novem letu nadaljevali svojo dosedanje politiko nevojevanja.

Močno sta se v potekajočem letu okrepila stališče in ugled Sovjetske Rusije. Pred letom dni je Rusija stala še sredi finske vojne, ki ji do takrat ni prinesla ne vojaških ne drugačnih uspehov, vrednih podjetja. Šele pozneje proti koncu rusko-finske vojne si je popravila tudi svoj vojaški ugled, saj je bila prva velesila, ki je prodrla severno »Maginotov« črto z modernimi vojnimi sredstvi. Zadnje čase naglašajo nevtralni listi, celo švicarski, ki Moskvi niso naklonjeni, kako je politika Molotova od finske afere dalje vrnila stari menijo, da se je to pokazalo v zad-Sovjetski zvezi mednarodni ugled. Zlanih mesecih, ko se je več, nego je bilo pričakovati, upoštevala sovjetska zainteresiranost na nespremenjenem položaju v področjih, ki jih v Moskvi smatrajo za svoje varnostno območje.

Z najbolj kritičnimi, neizčiščenimi razpoloženja stopa čez mejo leta Francija, ona velesila, ki ni ne vojujoča, ne nevtralna, ne nevojujoča, se država. Njena notranja, pa do neke mere vsekakor tudi zunanja problematika se je posebno očitno pokazala ob priliki še vedno v kopreno zavite izločitve Laval, ki je veljal do takrat za skoro nemejenega gospodarja poražene Francije. Vendar kažejo razna znamenja, da se začnjenjo Francozi polagoma dramiti iz otopenosti in obupanosti, v kateri so zapadli po svojem katastrofalnem polomu. Očividno po navodilih vlade, v veliki meri pa seveda tudi na lastno pobudo se v listih vseh vrst množijo bodrilni sestavki, ki opozarjajo na eni strani na slavno francosko zgodovino in na veliko vlogo, ki so jo igrali Francozi v razvoju Evrope in vsega sveta. Ob enem spominjajo na dva slična poraza, ki ju je doživel francoski narod v preteklem stoletju po strmoglavljenju Napoleona I. in po katastrofi v francosko-nemški vojni 1871. pa se je obakrat zopet znašel in kmalu zaigral na mednarodni pozornici zopet važno vlogo. Na take in silne ugotovitve so francoski listi zlasti v božičnih izdajah tudi sedaj gradili nove optimistične poglede v bodočnost Francije in francoskega naroda.

Med velesile štejejo mnogi tudi Vatikan. Čeravno nima ne mornarice ne letalstva in ne drugačne oborožene sile, mu priznavajo tudi nekatoške države

Os in Petainova Francija

Nemčija in Italija silita k razčiščenju odnosov do nezasedene Francije — Nepotrjene vesti o novih zahtevah, ki pa se jim vlada v Vichyju upira — Po mnenju londonskih krogov je baje že v kratkem pričakovati odločilnih dogodkov

Washington, 28. dec. b. (United Press) Informacije, ki prihajajo iz Vichyja kažejo, da je postal položaj nezasedene Francije zelo kočljiv. Razširilo se je vesti, da je bil že pred tednom dni vladi v Vichyju predložen ultimatum, ki bi v mnogem spremenil mednarodni položaj nezasedene Francije in njene obveznosti na osnovi pogodbe o premirju z Nemčijo in Italijo. Povod za napetost med Francijo, Nemčijo in Italijo, je dala baje Lavalova izločitev iz Petainove vlade. Vesti doslej sicer še niso bile službeno potrjene ker se vsi razgovori in stiki med Vichyem in nemškimi oblastmi v Parizu razvijajo po strogo diplomatskih metodah. Poleg tega so se pojavili tudi že znaki, da bo morda spor vendarle še v zadnjem trenutku razčiščen.

Kar se tiče nemškega ultimata vladi v Vichyju, je bilo mogoče zvedeti, da je veleposlanik Abetz, ko se je pred dnevi mudil v Vichyju, izročil maršalu Petainu naslednje zahteve:

1. Francoska vojna in trgovinska mornarica se stavita na razpolago Italiji.

2. Pomorski oporišči v Toulonu in Marseillu preideta pod nemško oblast in hkratu pride pod nemško vojaško kontrolo tudi poseben koridor med imenovanimi lukama in zasedeno Francijo.

3. Pomorsko oporišče Bizerto prevzameo začasno Italijani.

4. Vojska generala Weyganda v Afriki in francoska vojska v Siriji se demobilizirata.

Francoska vlada naj bi na te zahteve pristala v določenem roku. V okviru francoske vlade so se tem zahtevam odločno zoperstavili. Posebno velja to za notranjega ministra Peyrouthona in še za nekoga drugega člana vlade, glede katerih je veleposlanik Abetz posebej izrazil željo, da bi se izločila iz kabineta. Laval naj bi se na vsak način znova pritegnil v vlado.

Maršal Petain do nemških zahtev še ni zavzel dokončnega stališča. Izvedelo se je celo, da so se v Vichyju malone že odločili, da dokončno odklonijo nemške in italijanske zahteve. V pripravljenosti naj bi bilo več letal, s katerimi bi se člani francoske vlade v skrajnem primeru umaknili iz Vichyja v Afriko in prepustili nezasedeno Francijo njeni usodi. Nemci naj bi bili po teh informacijah postavili omejene zahteve v takem smislu, da bi v primeru njihove odklonitve preostalo Francijo okupirali.

Mislija francoskega mornariškega ministra Darlana v Parizu je imela v tem okviru še poseben pomen. Darlan naj bi bil Hitlerju, ki je tik pred božičem odpotoval na francosko obalo k svoji vojski, izročil posebno pismo maršala Petaina, v katerem se je francoski državni poglavar ponovno izrazil za sodelovanje Francije z Nemčijo in Italijo v okviru pogodb o premirju. Kakšna je bila odločitev nemškega državnega poglavarja na to gesto maršala Petaina, zaenkrat še ni znano. Vesti iz nezasedene Francije pa kažejo, da je treba že v najbližjih dneh vsekakor računati s tem, da se bodo dnošaji med Francijo ter državama osi na kakršnkoli način razčistili.

London, 28. dec. j. (AFI) V pooblaščenih angleških krogih izjavljajo, da nimajo nikakoga službenega potrdila za vesti iz Lizbone, po katerih naj bi bil kancelar Hitler postal francoski vladi v Vichyju ultimatum glede zahtevanega pristanka na nemške zahteve.

K temu pripominjajo v poučenih londonskih krogih, da se Nemčija doslej že več mesecev trudi, da bi bodisi z grožnjami, bodisi z dobrikanjem pripravila vlado v Vichyju k temu, da bi pristala s sodelovanju v nemških vojnih načrtih. Po mnenju londonskih krogov pa postajajo odnosi med Vichyjem in Berlinom zadnji čas posebno kritični in je mogoče pričakovati, da bodo morda že v prihodnjih dneh z vso naglico sledili odločilni dogodki.

London, 28. dec. s. (Columbia B. S.) Tu se širijo govorice, da Nemčija še vedno izvaja pritisk na maršala Petaina, da bi Francija odstopila Nemčiji vsaj del svojega vojnega brodogoja za uporabo v vojni proti Angliji. Vse te govorice pa nimajo nobenega uradnega potrdila. Tudi po angleških podatkih ni mogoče dobiti nobenih točnih informacij o trenutnem stanju nemško-francoskih pogajanj.

Sabotaža v zasednem delu

New York, 28. dec. s. (Reuter) »New York Mailly Mirror« poroča iz Pariza, da je v tovarnah v Franciji, ki izdelujejo vojni material za nemško vojsko, opažati sa-

velik moralni vpliv in zato pozorno spremljajo njegovo politiko. Papežev božični nagovor je pokazal, da se ta politika ni spremenila in da vidi svoje smernice slej ko prej v načelih bratstva, pravičnosti in medsebojnega upoštevanja med narodi, kakor jih je zastopal Vatikan tudi ob začetku vojne.

Med temi aktivnimi in pasivnimi pripravljajočimi in zbiraajočimi se činiteљи trepeta svet za svojo bodočnost, ko zaključuje drugo leto v vojni in se pripravlja za prestop v kritično novo leto, ko se bo, kakor premnoga znamenja kažejo, vojna vihra še stopnjevala.

boato. Tako so v enem dnevu tri izmed 20 lovskih letal, ki jih je izdelala neka letalska tvornica v Parizu, strmoglavila pri poskusnem poletu. Isti list javlja, da je bilo v Citroenovih tovarnah v oktobru zaradi sabotaže ustreljenih 28 delavcev.

Goebbelsov načrt proti de Gaullovi akciji

New York, 28. dec. j. (AR) Po informacijah iz nezasedene Francije je nemški propagandni minister dr. Goebbelsov pripravil načrt za dalekosežno propagandno kampanjo proti akcijam pristave generala de Gaullea v obeh delih Francije. Kampanja bo šla v glavnem preko vseh tistih radijskih postaj, ki jih kontrolirajo nemška okupacijska oblastva. Preko radia bodo govorile razne francoske osebnosti, njih govori pa bodo nato objavljeni v posebni knjigi pod naslovom »Francozi Francozi«.

Japonska ne bo izrabila stiske Francije

Vichy, 28. dec. s. (Tass) Agencija Havas javlja, da se bodo v Tokiju v kratkem pričela važna japonsko-francoska pogajanja. V glavnem bodo ta pogajanja imela sicer samo gospodarski značaj, bodo pa vplivala tudi na splošne odnose med Francijo in Japonsko pa tudi na odnose med Francosko Indokino in Siamom. V Tokiju se trenutno mudita kar dve francoski delegaciji. Ena je prisnela iz Hanoja ter šteje 16 članov. Ta delegacija se bo pogajala predvsem glede gospodarskih in finančnih vprašanj, ki se tičejo

Francoske Indokine. Druga delegacija, ki je prišla naravnost iz Francije, pa je sestavljena tudi iz strokovnjakov francoskega generalnega štaba in vodi jo bivši guverner Francoske Indokine Robin.

Tokio, 28. dec. j. (Domei) Japonski zunanji minister Macuoka je izrazil francoski gospodarski delegaciji, ki se trenutno mudi na Japonskem, simpatije japonskega naroda do Francije v njeni sedanjih težki stiski. Ob tej priliki je Macuoka naglasil, da Japonska nima niti najmanjšega namena, kovati zase kapital iz trenutnih težav, v katere je zašla Francija. Na začetku, ki je bil prirejen francoski gospodarski delegaciji, ki ji načeljuje bivši francoski generalni guverner v Indokini Robin, je zunanji minister Macuoka dodatno naglasil, da ne bi bilo v skladu z japonskim značajem, ako bi hotela Japonska ustreči svojim ambicijam, izkoristiti slabosti drugih. Japonska bi stavila večje zahteve, ako bi bila tudi Francija močnejša, kakor je. Glede na trenutno oslabilost Francije pa Japonska ne bo stavila nikakih nesprejemljivih predlogov.

Francoski poslanik pri Sumner Wellesu

Washington, 28. dec. s. (Tass) Zunanji minister Hull je izjavil na konferenci tiska, da sta podtajnik za zunanje zadeve Sumner Welles in francoski veleposlanik Haye ob priliki svojega nedavnega razgovora razpravljala o važnih vprašanjih. Hull pa ni hotel dati nobenih podrobnih podatkov o vsebini razgovorov. Hull je dalje dejal, da o odnosih med Zedinjenimi državami ter oblastmi na Martini-

queu kakor tudi odnosih z vlado v Vichyju popolnoma zadovoljivi.

Ruski glas o pomenu petroleja v vojni

Moskva, 28. dec. s. (Reuter.) O gan ruske vojske »Krasnaja Zvezda« razpravljala o položaju vojujočih se držav glede preskrbe s tekočim gorivom. Pravi, da nobena izmed velesil, ki so trenutno v vojski, sama ne proizvaža dovolj petroleja. Anglija je zato odvisna od prevoza petroleja po morju. Mnoge angleške petrolejske ladje, ki so bile v pomorski vojni poškodovane, so že poravnane in zalaganje Anglije s petrolejem nikakor ni prenehalo. Nemčija si pomaga s proizvajanjem sintetičnega tekočega goriva, deloma na tudi z zalozami, ki jih je dobila v zasednih pokrajinah.

Težavnejši je problem za Italijo. Vzhodne Afrike Italija skoro sploh ne more zalagati s tekočim gorivom, ker kontrolirajo Angliji vse prometne zveze. Italija sama zopet je navezana v glavnem samo na dobave iz Rumunije. List opozarja dalje, da bo vprašanje preskrbe s tekočim gorivom še pridobilo na važnosti, če se bodo vojne operacije razširile. Prav zaradi tega pa so benčinska skladišča, rafinerije itd. najvažnejši cilji za letalske napade. Zlati česar so zlasti napadi angleških letal naperjeni prav proti takim ciljem. Čim dalje bo trajala vojna tem večje bodo vojaške operacije in tem težavnejši bo vrašanje preskrbe s tekočim gorivom.

NOV SRDIT NAPAD NA LONDON

V noči od petka na soboto so nemški bombniki po tridnevem miru štiri ure neprenehoma zasipavali London z rušilnimi in zažigalnimi bombami

London, 28. dec. j. (Ass. Press). Po treh zaporednih nočeh popolnega miru je London v petek zvečer doživel spet strahoviti letalski napad, ki bil mogoče še hujski od vseh poprejšnjih. Že zgodaj zvečer je bil v Londonu dan letalski alarm, ki so mu kmalu sledili oglušujoči treski bombnih eksplozij ob svitu nešteti svetlobnih raketi, ki so jih nemška letala spustila nad mesto. Prvim skupinam nemških letal so sledili neprestani valovi nadaljnjih skupin nemških bombnikov, ki so se vrstili nato nad Londonom skozi neprenehoma štiri ure. Na mesto je bilo vrženo zelo veliko številno zažigalnih in rušilnih bomb. Med rušilnimi bombami so morali biti, sodeč po silnem razdejnanju, tudi projektili največje kalibra. Bombe so padale najkve na mestno središče, kakor tudi na vzhodna industrijska predmestja, kjer je bilo poleg industrijskih objektov zadetih tudi zelo veliko število stanovanjskih zgradb. V centru, kakor tudi na periferiji so bombe porušile tudi več javnih lokalov, trgovin in zabavišč. Poškodovana so bila tudi nekatera poslopja dobrodelnih ustanov. Na več mestih so bile pretrgane vodovodne in plinske naprave ter poškodovani električni kablji, tako, da je več okrajev ostalo v temi. Na mnogih točkah širom londonskega področja so izbruhnili požari, katerih se je gasilstvo lotilo še med tem, ko so na mesto treskale nemške bombe ter jih slednjič v pretežnem številu tudi omejilo. Ostali požari so bili omejeni do jutra.

Nemški napad je bil končan nekoliko pred polnočjo. Škoda je zelo občutna in število človeških žrtev nad povprečno veliko. Napad je bil nedvomno eden najhujsih, kar jih je doslej nemško letalstvo izvršilo nad angleškimi otocijem.

Razen Londona so bili bombardirani še posamezni daleč vsak sebi ležeči cilji v vzhodni Angliji ter v jugovzhodnih grofjavah. Bombe se bile vržene tudi na posamezne cilje na južni angleški obali. Vsi ti napadi pa so bili le manjšega obsega.

Nemško službeno vojno poročilo

Berlin, 28. dec. br. (DNB). Vrhovno vodstvo nemške vojske je objavilo opoldne naslednje službeno vojno poročilo:

Neka podmornica, ki je že ob zrčetu svoje posiednje akcije dosegla pomembne uspehe, je javila, da je potopila s sovražne oborožene trgovinske ladje s skupno 24.340 tonami. Neka nadaljnja podmornica je potopila 12.823 tonsko angleško oboroženo trgovinsko ladjo »Waiotiro«.

Po premoru o božičnih dneh je nemško letalstvo 27. decembra spet nadaljevalo svojo izvidniško in napadalno akcijo. Neko izvidniško letalo je vzhodno od istia Temze napadlo neko 8000 do 10.000 tonsko sovražno trgovinsko ladjo in jo zadelo z dvema bombama težkega kalibra.

V noči na 28. december so večje skuotne nemških bombnikov napadle London in odvrzle nani številne eksplozivne in zažigalne bombe vseh kalibrov. Hude eksplozije in veliki požari v centru ter ob

vzhodnem robu mesta so pričali o silnem učinku napada.

Daljnosežno tooništvo volke in vojne mornarice je ponoči obstrlevalo sovražne ladje, ki so se skušale približati Dunkerqueu in jih prisililo, da so se umaknile proti severu.

Sovražna letala so prodrla nad obalno področje, ni jim pa uspelo prileteti nad nemško državno ozemlje. Na Severnem morju so sovražna letala brez uspeha napadla nemške prednje in stražne ladje. Sestreljena so bila tri sovražna letala. Protiletalsko tooništvo je sestrelilo še neko nadaljnje sovražno letalo. Eno nemško letalo se ni vrnilo na svoje oporišče.

Podvigi angleškega letalstva

London, 28. dec. s. (Reuter.) Letalsko ministrstvo javlja: Preteklo noč so angleški bombniki izvedli močan napad na letališče sovražnih Fokker-Wulfovih letal tipa »Condor« v Bordeauxu. Ta letala služijo za napade na angleške ladje v Atlantiku. Napadeno letališče je bilo popolnoma zatemnjeno, tako da je bilo učink napada težko opaziti. Bombe so zadela v bližini hangarjev. Druza letala so napadla doke v Cherbouru ter skladišča vojašnice, suhe doke in elektrarno v Lorientu. Dve letali se nista vrnila iz vseh teh poltov.

Včeraj podnevi je letalo obalnega povelstva tipa Hudson napadlo neko 400-tonsko sovražno trgovsko ladjo v Eger-sundu južno od Stavangerja na Norveškem. Tri bombe so direktno zadele cilj. Na ladji je nastal požar, ki mu je sledila močna eksplozija.

Angleški pritisk na Irsko

Omejitev angleškega uvoza, ker Irski noče dovoliti Angliji pomorskih oporišč

London, 28. dec. j. (United Press). Angleški trgovinski minister je napovedal, da stopijo s 1. januarjem 1941 v veljavo znatne omejitve v uvozu raznega angleškega blaga na Irsko. V prvi vrsti bo omejen izvoz živinske krme, umetnih gnojil, surovega tobaka, oranz in citron. Kakor poroča agencija »International News Service« iz neslužbenih, toda dobro informiranih angleških krogov, pomeni ta ukrep angleške vlade represalijo proti Irski zaradi trdovratnega vztrajanja vlade na tem, da ne odstopi Angliji zaželenih pomorskih oporišč na zapadni obali irskega otoka.

V merodajnih angleških krogih naglašajo, da dekret trgovinskega ministrstva, s katerim se uvajajo omejitve izvoza nekaterih vrst blaga iz Anglije na Irsko, ne pomeni nikakoga izrednega ukropa, ki naj bi bil naperjen proti Irski, marveč da je sistem uvedbe licenc že nekaj časa v veljavi v izvozu določenih vrst blaga v vse angleške dominione in kolonije. Irski je uživala doslej privilegirano stališče, dočim bo zdaj izenačena z drugimi deželami. Nedvomno pa je, da pomeni novi ukrep

Strmoglavni vojne mornarice tipa »Scur« so večer napadli ladje in plovila v Staverangerju na Norveškem. Neka 4000-tonska sovražna vojaška tovorna ladja, ki je bila zasidrana ob pomolu, je bila zadeta ter je izbruhnila na njej požar. Zadetii so bili tudi pomolci v pristanišču. Z ognjem strojne je bil eden izmed sovražnih protiletalskih topov prisiljen k molku. Vsa angleška letala so se vrnila s tega poleta.

Pogreb 72 žrtev v Manchestru

London, 28. dec. s. (Reuter.) V Manchestru se je danes vršil skupni javni pogreb 72 smrtnih žrtev nedavnega velikega nemškega letalskega napada na mesto. Krste žrtev so bile pokrite z angleškimi zastavami. Častno stražo so tvorili oddelki civilne zaštite v uniformah. Pri pogrebu so bile navzoči manchesterški župan in mnoge druge ugledne osebnosti. Cerkvene obrede so opravili zastopniki vseh cerkvenih sekt, nagrobni govor pa je imel manchesterški škof.

Veleposlanik Majski prvi pri Edenu

London, 28. dec. j. (United Press). Angleški zunanji minister Eden je včeraj sprejel več poslanikov tujih držav. Prvi je Edena posetil poslanik Sovjetske unije Majski, ki je nalasč v ta namen prekinit svoj dopust. Zunanji minister Eden je poslanika Majskega posebej povabil na obisk, kakar se je Majski takoj vrnil v London.

Angleški pritisk na Irsko

Omejitev angleškega uvoza, ker Irski noče dovoliti Angliji pomorskih oporišč

trgovinskega ministrstva zelo hud udarec za Irsko, ker jo prizadeva ravno v poljedel skem in živinorejskem značaju njenega gospodarstva. Težko je reči, kako se bosta mogli poljedelstvo in živinoreja, ki tvorita poglaviti irski izvoz, v bodoče še obdržati na sedanjih višini.

London, 28. nov. j. (United Press). V zvezi z represalijami angleške vlade proti Irski, ki so zaenkrat našle konkretno obliko v izvoznih omejitvah na Irsko, se v angleškem tisku ponavljajo ostri komentariji o nerazumljivem stališču, ki ga hoče Irski vzdrževati napram Angliji. Splošna sodba je, da tako po svojem zemljepisnem, kakor tudi po gospodarskem in demografskem položaju Irski pač ne bo mogla v nedogled voditi proti Veliki Britaniji sovražne politike. Angleški kritiki imenujejo sedanjo politiko Irske politiko ptiča in noja, ki jo Irski smatrajo kot edino pravilno, dokler »irsko vprašanje« ne bo urejeno. V resnici pa je to po mnenju merodajnih angleških krogov preveč »sluksuzna politika«, da bi jo mogla Irski dovolj dolgo vzdržati.

TOPOVSKI OGENJ PRED BARDIO

Prpripre za napad se nadaljujejo — Po poročilu angleškega poveljstva je bilo dosedaj v Zapadni puščavi ujetih 38.114 vojakov, med njimi 24.845 Italijanov

Kairo, 28. dec. j. (APF) Vojaške akcije okrog Bardie imajo še zmerom značaj praviplajnih operacij za pričetek splošnega napada na to italijansko trdnjavo. Dočim se pehota in tankovski oddelki omejujejo na najpotrebnejše patrolne akcije, pa je še zmerom v polni meri aktivno angleško topništvo, ki neprestano obstreljuje italijanske utrdbe v širokem utrdbenem pasu pred Bardio. Italijanski trdnjavski topništvo odgovarja na angleški ogenj, vendar je njegova učinkovitost brez večjega pomena, ker Angleži nimajo v svojih bojnih črtah nikakih pomembnejših objektov, ki bi jim mogel topovski ogenj resno škodovati. Angleško letalstvo je tudi večeraj sodelovalo v rušenju italijanskih postojank pred Bardio, vendar je moralo zaradi neugodnega vremena svoje delavnost nekoliko omejiti. Italijansko letalstvo poskuša s svoje strani motiti transporte angleških rezerv, ki neprenehoma v velikem številu prihajajo na fronto v ojačenju sedanjih sil pred ofenzivo.

Kairo, 28. dec. s. (Reuter) Poveljstvo angleške vojske na Bližnjem vzhodu javlja v svojem današnjem komunikatu: V zbiranju angleških čet, ki obkoljujejo Bardio, se gladko nadaljuje, med tem ko naše topništvo še nadalje vzemirja sovražno posadko v Bardii. Operacije gibljivih edinic, ki čistijo ozemlje zapadno od Bardie, se nadaljujejo. Južno od Bardie smo zajeli zopet štiri sovražne topove. Številno sovražnih vojnih ujetnikov v zapadni puščavi, v kolikor so bili doslej preštet, znaša 38.114. Med njimi je 24.845 Italijanov. Ob mejah Kenije in Sudana so se zopet udeleževale angleške izvidnice. Poveljstvo angleškega letalstva na Bliž-

njem vzhodu javlja v svojem današnjem komunikatu:

Nad Zapadno puščavo je bila večeraj letalska aktivnost majhna. Naša letala so izvedla več izvidniških poletov. Lovska letala so se udeleževala v ofenzivnih patrolnih poletih, ne da bi pri tem srečala sovražna letala. V Vzhodni Afriki so angleški bombniki napadli vojaška skladišča in velike transportne koncentracije v Asabu. Južnorodezijski bombniki so z bombami in strojnimi napadli sovražne postojanke pri Kasali in v Eritreji. Neke južnoafriško letalo je pri Gedarefu srečalo dve sovražni lovski letali tipa CR 42 in je eno izmed njih sestrelilo. Nobeno angleško letalo ni bilo izgubljeno pri teh operacijah.

Italijansko službeno vojno poročilo

Rim, 28. dec. br. (Stefani) O borbah v Afriki je objavilo vrhovno poveljstvo italijanske vojske v svojem današnjem 204. službenem vojnem poročilu: Na obmojnem področju Cirenaške topniško streljanje na fronti pri Bardii. V kombinirani akciji z letalstvom je neka naša brza kolona uničila sovražni motoriziran oddelek in ga ujela. Neke vojna ladja je obstreljevala številne oklopne oddelke ob obali in razpršila več skupin sovražnika, eno motorizirano baterijo pa razvedla. Naši bombniki so večeraj in v pretekli noči še nadalje učinkovito napadali neko sovražno prednje oporišče in motorizirane čete. Naša lovska letala so se ponovno in uspešno spopadla z nasprotnimi. Neke naše letalo je na Sredozemskem morju na-

padlo in s torpedom potopilo neko 500 tonsko ladjo. Skupno so bila sestreljena tri sovražna lovska letala. En naš bombnik se ni vrnil na svoje oporišče. V vzhodni Afriki ni bilo nikakih posebnih dogodkov. Neke naša podmornica se ni vrnila s Atlantskega oceana.

«Messagero» o izgubah letalstva

Rim, 23. decembra. AA (Stefani) Izgube sovražnega in italijanskega letalstva v prvem polletju, ki se je začelo 28. decembra, so naslednje:

Sigurno sestreljenih ali na tleh uničenih je bilo 577 sovražnih letal, protiletalska obramba na suhem in na ladjah pa jih je sestrelila 128, torej vsega skupaj 705 letal; 190 sovražnih letal je bilo najbrž sestreljenih med letalskimi bitkami. Italijanskih letal, sestreljenih v letu ali pa od protiletalske obrambe, oziroma uničenih na zemlji med sovražnimi napadi, je bilo 291. To so podatki, ki jih objavlja v «Messagero» letalski strokovnjak Vincenzo Ilduo. Ciankar poudarja, da znaša številka verjetno sestreljenih letal eno četrtino, kar dokazuje, kako obzirno so sestavljena italijanska uradna poročila, ki šele naknadno objavljajo, da so bila letala sestreljena, poprej pa so bila že omenjena, da so bila najbrž sestreljena. Velik odstotek sovražnih letal, sestreljenih med letom (približno 65 odstotkov) pa je treba pripisati delovanju lovskih letal. Največji del letal je bil sestreljen na ozemlju, ki je pod sovražnim nadzorstvom ali pa nad morji, ki so pod sovražnim nadzorstvom.

Z grško-italijanskih front

Krajevne borbe brez bistvene izpremembe položaja

Rim, 28. dec. br. (Stefani) V svojem današnjem 204. službenem vojnem poročilu pravi vrhovno poveljstvo italijanske vojske o dogodkih na albansko-grški fronti: Spričo naše odločne reakcije so bili na grški fronti odbiti sovražni napadi. Ujetih je bilo nekaj vojakov in zaplenjeno nekaj avtomatičnega orožja. Skupine naših bombnikov in lovskih letal so napadale čete, bombardirale vojaške naprave in cestna križišča. Bombardirano je bilo tudi sovražno pomorsko oporišče Prevesa in zadetih je bilo nekaj ladij v luki.

Grška poročila

Atene, 28. decembra. AA (Aten. ag.) Službeno sporočilo št. 62 glavnega stana grške vojske pravi: Večeraj so se nadaljevale krajevne borbe in operacije, ki so se uspešno končale. Ujetih je bilo 200 vojakov in več častnikov, zaplenjena pa večja količina avtomatskega orožja in rovovskih možnarjev. Sovražnikovo letalstvo je bombardiralo neko mesto v Epiru, ne da bi pri tem povzročilo gmotno škodo. Bilo je tudi več človeških žrtev. Grški prestolonaslednik Pavle je pregledal čete na bojiščih in vojaške bolnišnice v bližini bojišča. Vojaki so prestolonasledniku povod pridrili prisrčne pozdrave.

Atene, 28. decembra AA (Reuter). Z uradnega mesta je bilo snoč objavljeno, da so grške čete na nekaterih delih albanske fronte tudi večeraj napredovale in zlasti izboljšale svoje prednje postojanke severovzhodno od Himare. Na osrednjem bojišču so grške čete ujele gotovo številno sovražnih vojakov. Na severnem odseku, kjer je zelo visok sneg so bili odbiti italijanski napadi in so grške čete zavzele še nekaj vasi. Sovražna letala so bombardirala Preveso.

Atene, 28. dec. j. (Reuter) Načelnik štaba grške vojske mornarice admiral Sakellariou, je za božične praznike poslal vrhovnemu poveljniku angleškega sredozemskega vojnega brodovja admiralu siru Andrew Cunninghamu brzojavko, v kateri mu čestita vesele božične praznike in srečno novo leto, želeč da bi Grčija in Anglija kmalu videli uresničene svoje skupne vojni cilje.

Vrhovni poveljnik angleškega sredozemskega brodovja admiral Cunningham je odgovoril v obratni brzojavki, v kateri izraža svoje prepričanje, da bo leto ki prihaja, rešilo Grčijo in Anglijo od kraja vsake nadaljnje sovražnikove aktivnosti v Sredozemskem morju.

Z naše meje

Ohrid, 28. dec. p. Po poročilih z grško-albanske fronte se vodijo kljub hudemu morzu ogorčene borbe. Posebno hude so borbe pri Liru, koder so zbrali Italijani velika ojačenja in skušajo znova zavzeti izgubljene pozicije. Doslej so bili vsi njihovi poskusi zaman. Prav tako traja pri Podgradcu že več dni hud topniški dvo-boj. Grške čete ponoči jurišajo italijanske postojanke. Ena grška kolona na prodira proti Cukusu, da doseže glavno cesto Podgradcu—Elbasan. Druga kolona prodira z obale Ohridskega jezera proti Cafsanu. V italijanskem zaledju je bilo danes slišati hude detonacije. Vzrok d sloi še ni znan. Snoč so dobilo italijanske čete nova ojačenja, ker se je baie posrečilo očistiti glavno cesto iz Elbasana proti Podgradcu, tako da so lahko uborabili avtomobile. Hude borbe se vodijo tudi pri Mumulištu, kjer imajo Italijani zelo utrdene postojanke. V glavnem le ostal položaj neizpremenjen.

Bolgarija bo nadaljevala politiko nevtralnosti

Zunanje-politični odbor sobranja z veliko večino odklonil pristop Bolgarije k berlinskemu paktu treh velesil

Sofija, 28. dec. j. (United Press). Zunanje-politični odbor bolgarskega sobranja je imel v četrtek zelo važno sejo. Čeprav o seji ni bilo službenega mesta podano nikakoli poročilo, je bilo vseeno mogoče iz zanesljivega vira zvedeti, da se je na seji obravnaval tudi načrt pristopa Bolgarije k berlinskemu paktu treh velesil. Razprava je bila mestoma zelo burna in je bil slednjč ta predlog z veliko večino odklonjen. Kakor je bilo mogoče zvedeti, je zunanji minister Popov kar najodločneje nastopil proti načrtu bolgarskega priključka k berlinskemu paktu. Svoje nasprotnost je utemeljeval s tem, da pristopa Bolgarije nikakor ne bi bilo mogoče spraviti v sklad z željo po ohranitvi bolgarske nevtralnosti ter z vsemi dosedanjimi prizadevanji vlade, da obdrži bolgarski narod izven vojne. Vsi videti korist: ki bi jih imela Bolgarija od pristopa k paktu trih velesil, ne morejo otehtati nevarnosti, v katero bi se Bolgarija s tem podala. nevarnosti pred vojno.

ni odnošaji Bolgarije normalno razvijali in da popolnoma ustrezajo interesom Bolgarije. Na splošno je bilo na seji ugotovljeno, da je politika bolgarske vlade deležna priznanja tako s strani sosednjih kakor tudi oddaljenih držav, ter da to priznanje tudi tuji tisk. Na seji je zunanji minister dobil od članov zunanje-političnega odbora zagotovilo, da odbor odobrava njegovo politiko miru, ki je obenem tudi politika skrajne pozornosti kar se tiče možnosti zavarovanja bolgarskih pravic. »Večere« se enkrat posebej podčrtava tieste misli, ki se tičejo politike miru in nevtralnosti, ki jih smatra kot posebno važne. Značilno je, da je sofijski radio prinesel komentar k nekemu govoru bolgarskega zunanjega ministra, o čigar vsebini doslej še ni bilo ničesar objavljeno.

Ojačenje prijateljskih odnosov z Jugoslavijo

Sofija, 28. decembra. AA Vlado list »Dnes« prinaša na prvi strani članek pod naslovom »Med Bolgarijo in Jugoslavijo« in pravi naslednje: Večeraj dopoldne je bila v zunanjem ministrstvu izvršena izmenjava ratifikacijskih dopolnilnih protokolov k trgovinski pogodbi med Bolgarijo in Jugoslavijo, ki so bili podpisani letos 12. februarja. Izvedba tega diplomatskega dejanja pomeni nesporno nov znak za pravo pot, po kateri gredo danes bolgarsko-jugoslovenski odnosi. Zveze med obema sosednjima državama se nadaljujejo in razvijajo v skladu s duhom in v okviru pakta o večnem prijatelj-

stvu, ki je bil leta 1937 podpisan med Sofijo in Beogradom. Ounos med oboima državama vsotajpa vse bolj in bolj v obdobje konkretnih ostvaritev. Kakor se je izrazil zunanji minister Popov v svojem velikem govoru pred narodnim sobranjem, smo mi v odnosih napram Jugoslaviji stopili v obdobje večjih, praktičnih rezultatov. Nedvomno je, da pomeni večerajšnji dogodek sprico posebnih težav ki spremljajo danes razvoj medsebojnih odnosov, ki bi naj dali bolj otipljive rezultate velik korak naprej. Prijateljstvo med obema bratskima državama postaja vedno bolj raznovrstno po vsebini in to še bolj prispeva k ojačitvi zveze med Bolgari in Jugoslovci.

Petrolejski — ne pa vojaški vlaki

London, 28. dec. j. (United Press.) Kakor poroča današnji «Daily Sket.», so se vesti o transportih nemških čet v Rumunijo resnično izkazale samo kot nemški propagandni manever, ki naj odve ne pozornost od angleškega otočja. Zdi se ugotovljeno, da so bili vojaški tranportni vlaki, ki so vozili preko Madžarske, samo petrolejski vlaki, ki se vih mora Nemčija posluževati za zasilne transporte rumunjskega petroleja, odkar je Dunaj zamrznjen. Nekaj dodatnih tomočnih petrolejskih vlakov je bilo po lanih tudi preko Jugoslavije v Rumunijo d. g. vromno med Rumunijo in Jugoslavijo. Po tem dozvooru se je Rumunija obvezala dobavljati Jugoslaviji določene količine petroleja, toda s pogojem, da bo v Jugoslaviji urejenih več petrolejskih skladišč, ki bodo za primer potrebe na razpolo o tudi državam osl. Petrolejski transporti v zasilnih tovornih vagonih so bili po mnenju londonskega lista na berlinska navodila izkoriščeni v omenjene propagandne svrhe.

Kako je bil napaden otok Nauru

Melbourne, 28. dec. j. (Reuter) Avstralski mornariški minister Hughes je danes v službenem sporočilu objavil, da je neka tuja ladja v petek obstreljevala otok Nauru. Po dosedanjih poročilih, ki so brezizjemo prispela z Nauru, je dejal minister Hughes, nspada ni izvirala nikakoli vojna ladja. Preden je ladja pričela obstreljevati otok, je dvignila nemško nacionalno zastavo. Ladja se je pojavila pred Nauruom tik pred zoro ter se z zornomtom oddala z morsejevnimi znaki tamkajšnji radijski postaji naslednje opozorilo: »Ne uporabljajte brezizjne postaje, ali pa vam bomo razstrelili radijski spoj. Obstreljevali bomo samo skladišča ter naprave v industriji fosfata.« Osebe brezizjne postaje se je ravnalo po opozorilu in je tuja ladja radijsko postajo res pustila pri miru, obstreljevala pa je skladišča in petrolejske tanke. Privatna poslopja niso bila prizadeta. Predsednik vlade Menzies je v zvezi z napadom na Nauru izjavil, da bo njegova vlada strelja potrebne korake, da bo lahko dokazala da je tuja ladja, ki je obstreljevala Nauru, uporabljala japonske zastave. O tem bo japonska vlada nato službeno obveščena.

Tokio, 28. dec. j. (Reuter) Zastopnik japonskega zunanjega ministrstva je danes izjavil, da v ministstvu še nimajo nikakoli službenega potrdila o izjavi predsednika avstralske vlade Menzies, da bi se bila tuja ladja, ki je v petek obstreljevala Nauru, posluževala japonske zastave.

Gripa v madžarski vlaži

Budapešta, 28. decembra AA (DNE) Finančni minister R meny Schuele je v pravosodni minister Ra oc av sta zb lila na gripa! Zaradi tega večeraj ni bilo vladne seje.

Odstop madžarskega kmetijskega ministra

Budapešta, 28. dec. f. (DNE) Madžarski poljedelski minister Feri Teleki je podal ostavko. O vzrokih njegovega odstopa ni bilo pcdano nikakoli poljsnilo. Kakor se dodatno doznavo so bila izredna polnočja madžarske vlade podali šana do 2. maja 1941.

Pogreb ge. Grujičeve

Beograd, 28. dec. p. Ob veliki udeležbi mešanstva je bil danes pogreb pokojne dvorne dame in znane nacionalne delavke ge. Mirke Grujič. Pogrebu je prisostvoval tudi zastopnik kralja polkovnik Tomič. Na zadnji poti so jo poleg množice drugega občinstva spremlili številni zastopniki raznih nacionalnih in kulturnih organizacij, zlasti Kola srbskih sester. Pogrebu so prisostvovali tudi delegatke iz Ljubljane. Na grobu je spregovoril v imenu patriarha episkop Arsenije, ki je slavil zaslužno domoljubno delo pokojnice. V imenu Zveze srbskih kulturnih društev se je poslovil od pokojnice univ. prof. dr. Corović. Na grob je bilo položenih nešteto vencev, med katerimi so se posebno odlikovali venci Nj. Vel. kralja ter Nj. Vis. kneza namestnika Pavla in kneginje Olge.

PETROLEJA NI
pa vendar krasna in prva svetloba z MILIPUTA SVETILKO Z 80 SVETILNI
1 liter Ipirita gorí 22 ur! Svetilka tehnične popolnosti! Brez kompliciranih vijakov kot pri podobnih svetilkah. Doktor traja zaloge je cena din 295.— s kompletnim priborom.
Varujte se zablodi! Ni podobnega fabrikata za to ceno in s to jakostjo svetlobe.
PETRO-LUX K. D., ZAGREB, RADISIINA UL. 9.
Prospekti brezplačno in franko! Tel. 72-60.
Bližmo agilne zastopnike in prodajalce!

Posveti z latinsko Ameriko

glede izgradnje letališč, ki bi bila na razpolago tudi letalom Zedinjenih držav

Mexico City, 28. dec. s. (Tass.) »Associated Press« poroča, da se zastopniki ameriškega vojnega in mornarskega ministrstva že posvetujejo z različnimi latinsko-ameriškim državam glede izgradnje letališč, ki bi bila na razpolago tudi ameriškim letalom. Ameriška vlada pri teh načrtih sodeluje s civilno letalsko družbo »Panamerican Airways«. Po teh načrtih naj bi bilo več letališč razširjenih ter bi došla ta letališča betonirana vrtišča in večje hangarje. Nekaj letališč bi bilo tudi na novo zgrajenih. Računajo da bo v to svrh porabljenih 100 do 200 milijonov dolarjev. V Mehiki sami naj bi dobili ameriški bombniki in lovska letala možnost, da bi na letalu z Zedinjenih držav k Panamskemu prekopu pristajali na nekem letališču v provinci Veracruz.

so vključeni najbrže tudi razni predlogi za organizacijo pomoči Angliji, ki jo je Roosevelt občutil sredi decembra. V tujakajšnih političnih krogih, ki so v stikih z vladnimi osebnostmi, zatrjujejo, da bo preden leti Roosevelt na svojem jutrišnjem govoru morda podal tudi kako pojasnilo k novemu proračunskemu osnutku, ki bo predloženo kongresu takoj ob začetku zasedanja. Proračun za bodočo fiskalno leto določa 17 milijard dolarjev izdatkov. Med izdatki tvorijo najvišjo postavko stroški za narodno obrambo, ki znašajo približno 10 milijard dolarjev.

Znižanje zavarovalnih premij

Washington, 28. dec. j. (A.R.) Predsednik Zedinjenih držav Roosevelt bo imel jutri govor, ki ga bodo prenašale vse tri velike skupine ameriških radijskih postaj. Govor se bo pričel ob 9. uri vzhodnega ameriškega časa. Kakor je bilo javljeno iz Bele hiše, bo Roosevelt v okviru tega govora verjetno naznačil osnovne točke programa, ki bo predložen kongresu ob pričetku novega zasedanja po novem letu. V tem programu

Terpedirana ameriška ladja

New York, 29. dec. s. (Columbia BC). V bližni zapadne afriške obale je bila večeraj potopljena petrolejska ladja ameriške družbe Standard Oil Co. Ladja je plula pod panamsko zastavo in sicer iz neke angleške luke v Afriki. Podrobnosti o potopitvi še niso znane, izgleda pa, da je ladjo torpedirala neka podmornica. Dva člana posadke ladje sta izgubila življenje.

Mladi kraljevi gosti goverijo po radiu

Beograd, 28. dec. p. Mali gostje kraljevskega doma so obiskali danes b. ograiski Aeroklub, kjer so jih sprejeli za topiki civilnega in vojaškega letalstva. Po pozdravu so se oddelali na letališče, kjer so si ogledali z največjim zanimanjem vse naprave. Zlasti so jih zanimala m. derna vojaška letala. Vojaški piloti so nato predvajali razne vaje in akrobacije v zraku. Po letališču so si gostje ogledali beograjsko radijsko oddaino postajo, kjer so imeli zastopniki posameznih skupin po radiu kratke nagovore. V imenu Ljubljancov je spregovoril čet točilec Pir, ki se je v tomem govoru zahvalil kraljevskemu domu za povabilo na o. led Beograda. Zahvalil se je tudi beograjskemu županu in ostalim beograjskim predstavnikom, ki so jih tako prijazno sprejeli ter jim dali priliko, da so si ogledali prestolnico. Opoldne jim je bilo prirejeno kosilo v Avtoklubu. Tam so dobili vsi tudi lepa darila, med drugimi vsak zavarovalno polico zavarovalnice »Balkan«. Popoldne so prisostvovali sokolski akademiji. O piliki jutrišnjega materinskega dne bodo spreteli na dvoru.

Obsodba zaradi pona-rejanja petstotakov

Zagreb, 28. dec. o. Danes je okrožno sodišče v Zagrebu izreklo razsodbo v procesu proti družbi, ki je v neki baraki v Brozovi ulici v Zagrebu uredila tvornico za ponarejanje novčaníc po 500 din. Vodja družbe Konrad Bežak je bil obsodjen na 3 leta ječe in 120 din globe. Franc Polajzar na leto dni ječe in 600 din globe, Viktor Marinc na 1 leto in 2 me. ena ječe ter 600 din globe. Vsi trije obsojenci so Mariborčani. Fran Galič, ki je najel barako in ki je vedel, da se v njej ponarejajo novčanice, je bil obsodjen na eno leto in 2 meseca ječe in 1200 din globe. Njegova soproga Pavla je bila oproščena. Obsojeni ponarejevalci so izdelali 23 novčaníc po 500 din, vendar pa niso še nobene razpečali. Bežak in Polajzar sta se z obsodbo zadovoljila, ostali pa so si pridržali tridenalni rok za prepislek. Državni tožilec je prijavil revizijo in priziv.

Objavljene urošbe

Beograd, 28. dec. p. Današnje »Službene Novine« objavljajo uredbo o takšah in pristojbinah za uradno poslovanje diplomatskih in konzularnih zastopstev v inozemstvu, nadalje načrt za amortizacijo 3 odstotnih obveznic za likvidacijo kmetijskih dolgov za proračunsko leto 1940/41, uredbo o kontroli gozdnega gospodarstva s strani direkcije za zunanjo trgovino, uredbo o spremembah gle. e nakaznic za bencin in končno odlok monopolske uprave glede sajenja in odkupa tobaka za leto 1941.

Tragična usoda umetnika bohema

Vinkovci, 28. dec. o. Zrtev hučega mraza je postal nekdašnji slovit in talentirani portretist Johann Schelbert iz Maribora. V sosednem Novem selu so ga našli zmrmznjenca v tovornem vagonu, v katerem je prenočeval s svojo prijateljico zivanko Mašo Stefanović. Schelbert je že dalje časa živel kot pravi bohém ter je potoval iz kraja v kraj, zalivalo se z alkoholom, da bi pozabil svoje težke življenjske skrbi.

Objavljene profesiji

Beograd, 28. dec. p. Na predlog svetovnega ministra so odlikovali upokojeni profesorji: z redom Jugoslovske krone 4. stopnje Ivan Grafenauer iz Ljubljane, Alfonz Vales iz Maribora, Ljudevit Vargas iz Ljubljane, Filip Gasparin iz Maribora, Fran Fink iz Maribora in Anton Koželj iz Ljubljane, z redom sv. Save 5. stopnje pa upokojena učiteljica večšin Adolf Schaub iz Maribora in Mirko Govcekar iz Maribora ter Fran Grobelnik iz St. Vida pri Ljubljani.

Počastitev Riharda Jakopiča

Ljubljana, 28. decembra. V banskem dvoru je priredil ban dr. Natlačen čajanko na čast starosti slovenskih likovnih umetnikov in članu naše Akademije Rihardu Jakopiču. Danes je namreč izšla prva knjiga osebne monografije o Jakopiču iz pera A. Podbevška, obenem pa je g. ban izročil slavljencu red Jugoslovske krone druge stopnje — visoko odlikovanje, kakor ga ni bil doslej deležen še noben slovenski umetnik. Za to priliko je bilo povabljenih v banski dvor okrog trideset kulturnih delavcev, med njimi zastopniki tiska, kulturnih revij in zavodov, ki so sodelovali pri izdaji monografije o Jakopiču.

Novi šef zagrebške policije

Zagreb, 28. dec. o. Za novega ravnatelja policije v Zagrebu je imenovan Rikard Viktor, doslej upravnik policije v Sarajevu. Viktor je že danes prevzel poše od dosedanjega upravnika policije dr. Josipa Vragoviča.

Velik vlom v Zagrebu

Zagreb, 28. dec. o. V pretekli noči je bil izvršen vlom v prodajalnico mineralnega olja in tehničnih proizvodov Star Oil Co. v Ilici št. 63. Vlomilci so navratno blagajno ter odnesli iz nje malo ročno blagajno, v kateri je bilo gotovine za približno 150.000 din.

Pocenitev masti in svinjskega mesa in Slavoniji

Vinkovci, 28. dec. o. Zaradi padca cen otilnih prašičev je mestno poslava stvo znižalo cene masti in mesa. Dosele so v Vinkovcih prodajali mast po 24 din kg. odslej pa bo cena masti po 22 din. Prašičje meso, ki so ga prodajali do 20 do 22 din, bo odslej po 18 do 20 din.

V oficelnem delu prireditve je prvi govoril Anton Podbevšek, ki je orisal postanek svoje monografije in pomen Riharda Jakopiča za slovensko likovno umetnost. Nato je izročil slavljencu in banu po en izvod krasotne izdaje te pomenjive knjige. G. ban je v svojem govoru poveljeval pomen kulture za Slovence in umetnosti za našo domačo kulturo in se je pri tem z velikim priznanjem spomnil del in zaslug Riharda Jakopiča. Ob koncu je izročil častitljivemu umetniku insignije visokega reda. Umetnik se je ganjen zahvalil za izkazane mu časti in izjavil, da jih sprejema v imenu vseh slovenskih likovnih umetnikov, ki delujejo za povzdigo narodne kulture.

Navzočni so z iskrenimi čestitkami stiskali roko uglednemu slovenskemu umetniku, čigar mogočna slika »Slepec« je prav v teh dneh zavzela častno mesto v umetnostni zbirki, ki krasi stene banskega dvora.

Nato je bil povabljen gostom serviran čaj z zakusko in Rihard Jakopič je bil ves čas deležen prisrčne pozornosti.

Zemunska vremenska napoved: Pretežno vedro v severozapadnih krajih in primorju. V ostalih krajih bo prevladovala oblačnost, ponekod bo nekoliko snežilo. Toplota se bo lahko dvignila.

Zahvala iz Bitolja

Naš ožji rojak g. inž. J. Skoberne, ki že dolga leta biva v Bitolju, se nam je spet oglašil s pismom. Kakor smo nedavno beležili, smo na naslov g. inž. Skoberne poslali 18.000 din, kolikor se je dotlej pri »Jutru« zbralo prispevkov za žrtve letalskega napada v Bitolju. G. inž. Skoberne nam zdaj sporoča: Splošno uredujete! Poslani denar 18.000 din sem takoj izročil predsedniku občine g. Vladi Rizviću. Bil je naravnost ginjen ob prejemu te vsote in me je prosil naj se vam in vsem darovalcem v njegovo ime zahvalim. Posebno zahvalo pa bo občina bitoljska sama poslala vam kakor tudi drugim darovalcem. Celotna naša zbirka za bitoljske žrtve je dala 25.000 din. Med časom, ko je bilo to pismo na poti, smo poslali v Bitolj še razliko, to je 7000 din. — Uredništvo »Jutra«.

O sedanjem življenju v Bitolju in vobče v bližini albanske fronte nam naš bitoljski konzul g. inž. Skoberne navaja v pismu med drugim: »Tu se venomer pozna, da smo v bližini fronte, pa da nedaleč od nas besni vojna. Pred nekaj dnevi so ujeli

Oportunizem v novi izdaji

Popolnoma nepričakovano za francosko in ostalo svetovno javnost je prišla od strani Pierra Lavalja z mesta zunanjega ministra vichyjske vlade in kat je še važnejše, z mesta naslednika šefa francoske države. Še niso pojasnjene vse mahinacije, ki jih je zakrivil ta tip oportunista med francoskimi politikami, toliko pa je sedaj znano, da je šef Laval morda le predalec v svoji želji, da ustvari mir med Francijo in Nemčijo za vsako ceno ter se obdrži na oblasti. V vladi maršala Petaina je prišlo do velikih načelnih nesporazumov in dasi je imel Laval močne zaveznike v sedežnem delu Francije, ga je moral maršal vendar odstaviti, z njegovega važnega in vplivnega mesta. Dalekosežnost Lavalovih po-

naši vrli letalci-lovci grški bombnik, ki je bil s precejšnjim tovorom namenjen na Elbasan. V megli pa je zgrešil smer in je priletel čez Bitolj. Naša letalska služba je zdaj stroga in neizprosna in naši lovci brž snamejo z zračnih višav vsakega tujca, ki prileti nad naše ozemlje. Že nekaj časa imamo mnogo smega in hudo zimo. Še neprimerno hujše je seveda v albanskih planinah.

Ing. J. Skoberne

Dokler je gospodovala jesenska megla in mraz še ni prehudo pritiskal, nam je venomer grmelo streljanje topov na ušesa. Nekoliko redkeje je bilo pokanje letalcev, vsaj v bližini naše meje. Zdaj pa je ob občutnem mrazu solnčno in vedro in se po ves dan razlega prasketanje letalskih bomb, ki onkraj naše meje treskajo v velikih množinah na tla. Zlasti italijanski bombniki hočejo za vsako ceno onemogočiti oskrbovanje grške vojske, ki je zavzela postojanke

litnih podrigov izhaja tudi iz dejstva, da je bila vlada prisiljena spraviti Lavalja celo v pripor, da se ob aruje njegovih samolastnih ukrepov. V čigavem interesu je bilo Lavalovo delovanje, izhaja morda tudi nekoliko iz dejstva, da je bil designiran naslednik šefa države že po enem dnevu na tuje posredovanje izpuščen na svobodo. Vendar je morala vichyjska vlada z izpraznitvijo tega mesta naslednika šefa države, ki ga je prej določil sam maršal, sedaj je pa za pravica prešla na vlado, da izbere d'žavi šefa za primer, da bi maršalovo mesto postalo izpraznjeno.

Namesto Lavalja je stopil v vlado Pierre Etienne Flandin in mu je bila poverjena listnina zunanjih zadev. Angleška javnost se je ob tem imenovanju zadovoljila z ugotovitvijo, da Flandin vsekakor ni tako zagrižen nasprotnik Anglije kakor Laval in na Angleškem so iz tega sklepani, da se v Franciji vrši polegoma velika izprememba v dosedanj usmerjenosti širokih slojev francoskega naroda. Novi francoski zunanji minister pa ima vključ vsemu preteklost, ki se ne razločuje bistveno od oportunistične politike njegovega prednika. Flandin je član francoske zbornice od leta 1914, ponovno je upravljal razna ministrstva v raznih vladah, po odstoj Duvergouevoga kabineta je Flandin sam sestavil svojo vlado, ki pa ni imela dolgega življenja. V naslednji Lavalovi vladi je bil Flandin minister brez listnice, v Serreutovi pa je upravljal zunanje ministrstvo.

Sprva je Flandin pripadal Republikanski uniji, nakar je prestopil v Demokratično zvezo, ki je bila nekak nadstrankarska skupina vplivnih desničarskih politikov in gospodarstvenikov. Kot predsednik te zveze je ščitil interese domačega kapitala, zlasti koristi onih znanih 200 družin, o katerih je bilo često govora v boju proti Blumovi ljudski fronti. Dočim je tedaj Flandin zastopal pretžno domači kapital, je Laval varoval koristi tujega, oba pa sta silovito napadala gospodarsko politiko Blumove vlade. Osnovna črta Flandinove politike je enaka Lavalovi: Spoznam z zapadnim sosedom in odmaknitem od zveze z Anglijo. To tudi vsposablja Flandina za nasledstvo Lavalja v zunanjem ministrstvu vichyjske vlade. L. 1938. je Flandin naslovil na francosko javnost poseben letak z naslovom: Francoski narod varuj se! V njem se je močno zavzemal za prijateljstvo z Nemčijo ter odklanjal dotedanjo politiko Francije, ki si je ustvarila močne zaveznike v Angliji in na vzhodu Evrope. Letak je vlada sicer zaplenila vendar je napravil v javnosti mnogo krika. Z njim je Flandin udaril temelje oni veliki antipatiji do Angležev, ki se je tako usodno pokazala tekoj ob začetku bitke v Flandriji ter se v teku dogodkov stopnjevala do odkritega sovraštva.

Za oceno Flandinovih pogledov na evropsko politiko sploh je treba vsekakor omeniti, da je mož po monakovskih razgovorih v vzneseni bizoziji čestital Hitlerju Mussoliniu in Chamberlainu ter se jim zahvalil za ohranitev mira v Evropi. S tem je Flandin pokazal natančno tako očitno nepoznanje in nerazumevanje položaja, ki je postalo tako usodno za Anglijo pod Chamberlainovim vodstvom. Novi francoski zunanji minister je nazora, da se morajo zapadne demokracije približati avtoritarnim režimom, pa naj bo ta problem še tako nevhvaležen in težak...

na planinah in hoče prodreti v smeri od Podgradca proti Elbasanu. Italijani kar zaspijejo z bombami pot Podgradec—Lerin. Gotovo je vse to v veliko škodo grški vojski, ki mora pogostokrat vztrajati v snegu in mrazu brez hrane in s skromno zalogo streliva. Vendar se ne umakne.

Doslej nismo imeli najugodnejše sodbe o grški vojski. V sedanji vojni se je ta reč precej obrnila. Predvsem je grški vojak prevzel od čisto drugega borbenega duha ker je napadena njegova domovina, med tem ko se mora njegov nasprotnik boriti na tujih tleh. V Južni Srbiji se mnogo govori, kako zdaj v Grčiji ves narod dela in živi samo za vojsko. Vsak sodeluje po svojih močeh. Za domovino se trudi in mlado, žensko in moško, bogati in siromašni, vse je zedinjeno pri delu za domovino. Vse to je lahko tudi nam v dober zgled. Sploh pa lahko rečemo, da se pri nas na jugu zlasti čuti, kakšen duh je zavrel po vsej Jugoslaviji in kako se je domovina strnila po enem samem zgrešenem letalskem napadu na Bitolj. Kadar še domovino prerodimo v socialnem pogledu in zatremo vse kar je gnilega, potem se nam ni ničesar bati ne tu na jugu, ne vama bratje in sestre v ožji domovini na severu. Za zgled naj spet omenimo Grčijo. Kdor je prej poznal orientalski trgovski duh in smisel za spekulacijo v Grčiji, se mora zdaj čuditi, kako je to prenehalo.

G. inž. Skoberne zaključuje svoje informativno pismo z besedami: Prilagam vam pobotnico izdano od občine na 18.000 din. En tisočak odpošlje bitoljska občina našemu ožjemu rojaku iz Maribora g. Oskarju Miljavcu, ki zdaj leži v bolnišnici v Skoplju. Pri letalskem napadu je bil težje ranjen, vendar bo okreval. Košček bombe mu je prebil hrbet od strani in poškodoval hrbenično kost, na srečo pa ni ranjen mozeg, niti kak drug organ. Njemu je komisija že prej prisodila oškodnino 20.000 din, tako da bo s prispevkom 21 tisočakov imel v prvi sili vse potrebno za popolno okrevanje, kar mu vsi iskreno želimo.

Zadnja večerja

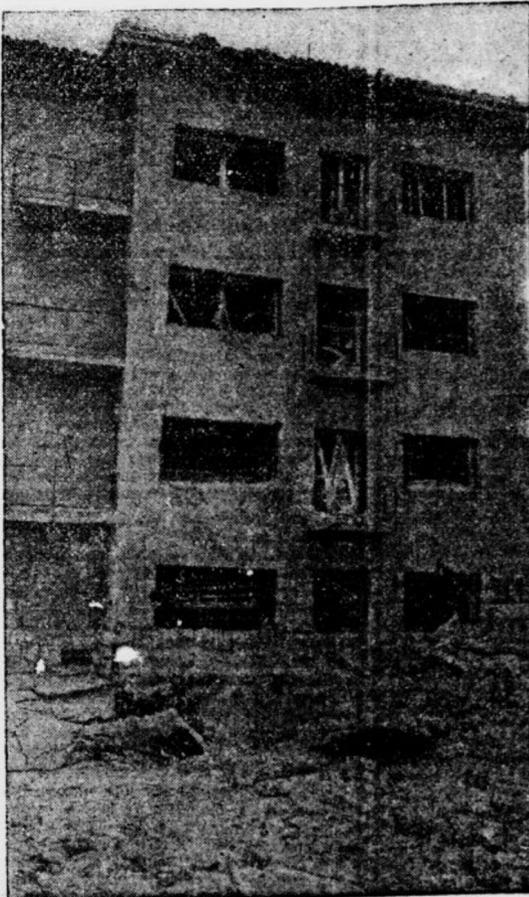
Veliki del srbske vojske je že bil da, eč proujuga, ko je štab II armije — v kateri se naša u sam bil — prispel v Skader Računaj, Jeras in jaz ob enaisti ponoči na pot proti Sv. Ivanu Meduankem, kakor nam je naročil minister Ljuba Jovanović o tati pa nam bodo sledili ob svitu ali pa drugi dan. Naše četvorice naloga je bil se vkrcati na neko italijansko ladjo in piti čim prej v Rim. Miseli je bil ranjen in imel prestreleno roko.

Naše načrtovanje je bilo prekinjeno s prihodom gospe Smrekarjeve, ki nam je prinesla velik lonec naše željno prič kovane večerje. Vsak je izvekel svojo žlico in slovesno smo počepeli krog lonca. Par žlic kornje juhe je še šlo toda ko smo srgli malo globlje do gosteje, se nam je da pred popolnoma ustavila. Bali smo se nasilane jedi, t. da preokajena r. ba. ki je bila ne da bi bili opazili, nasoljena, nam je našo jed tako presolila, da je bila čisto neuzitna. Od polnega lonca smo se lačni odmaknili. Mrcali smo si še nabaviti vina, da smo sledetjo žejo gasili.

Ob enajstih, ko se je luna pojavila na nebu, se je naša četvorica odpravila na pot, katero je opisal Jeras v svoji knjigi »Planina smrti«. Pri luninem svitu o polnočci smo se gazili do vratu Bojano. Na nadaljnem maršu me je ponadila huda groznica, ki je izvirala od obojstranskega vnetja pljučnih vrškov. Prspei smo sicer v Sv. Ivan Meduankem vsi, v Rim pa le Marušič in jaz. Jeras in Miseli pa sta prišla na Korziko, odnosno v Marseille.

Ernest Krulci, Sevnica.

Na Sušaku po nočnem letalskem napadu

Priobčujemo tri slike, ki najgovorneje pričajo o učinku dveh eksplozivnih bomb, vrženih nedavno od neznanega letalca na Sušak. Večja slika kaže najboljši prizadeto štirinadstropno hišo inženjerja Marinovića. Zgornja manjša slika kaže učinek bombe, ki je padla med gimnazijko in občinsko palačo. Spodnja slika pa kaže posledice bombe, ki je padla med štirinadstropno hišo inž. Marinovića in dvanadstropno hišo g. Šurlića ter je porušila betonske stopnišče.

Ne pozabi:

neguj svoje zobe!

S tako važno stvarjo kot je nega in čiščenje zob zares ne bi smeli odlašati. Uporabljajte redno Sargov Kalodont in ostanite pri njem. Sargov Kalodont ima ta prednost, da temeljito čisti zobe, obenem pa odpravi zobni kamen in prepreči njegovo zopetno tvorbo. Čistite zato zobe vsako jutro in vsak večer s Sargovim Kalodontom.

TEDEN DNI PO NAPADU

Sušak, 28. decembra

Z današnjim dnem je potekel rok za prijavo škode, storjene po letalskem napadu na Sušak. Škoda znaša nad 3 milijone dinarjev, ker je več gradb neuporabnih in so se moral prebivalci izseliti. Kakor navajajo »Primorske Novine«, znaša št. škoda povzročena gimnaziji okrog četr milijona dinarjev. Razbite šipe so bile vredne 150.000 din. Streho bo treba temeljito popraviti, kar bo veljalo okrog 50 tisoč dinarjev. Prav tako so potrebna mizarska dela na poškodovanih oknih in vratih. Sušaški župan je zaprosil hrvatskega bana, naj se tudi za Sušak uvede pomozna akcija. Odgovor se pričakuje vsak čas. Prvi so započeli zbirko sušaški sportniki. Banovina je s svoje strani prispevala 50 tisoč dinarjev za prvo pomoč prizadetim. Pričujejo se, da bodo sledila posamezna mesta.

Reki, doslej še ni omenila bombardiranja Sušaka. Drugi listi so prinesli poročila agencije Stefani iz Beograda. Večina teh poročil pravi, da so štiri bombe padle na Sušak, in sicer na kraj, kjer zidajo nekaj hiš, (medtem ko je resnica, da so tam, kamor so padle bombe, sama nova poslopja, ne zidajo pa nobene nove stavbe). Prav tako ni v poročilih navedeno, da so hudo poškodovane hiše, marveč, da so prizadete električne napeljave in vodovodne cevi ter da so se razbile šipe. Italijanski listi navajajo, da so bombe vrgli angleški letalci. Italijansko vojno poročilo št. 198. je poročalo o bombardiranju Reke. Z italijanske strani pa vest še ni bila demantirana. V resnici gre za pomoto, ker Reka ni bila prizadeta od nobene bombe.

Na Sušaku in v okolici je stara navada, da ljudje v znak veselja streljajo na dan starega in novega leta. Spričo izrednih razmer je letos streljanje najstrožje zabranjeno.

Tobak proti nikotinu

Poljedelski poskusni postaji v Kentuckyju je uspelo vzgojiti tobačno rastlino brez nikotina, ne da bi se izdelek iz nje po okusu razlikoval od izdelkov drugih tobačnih rastlin. Med tem ko v ebuje tobak povprečno 2 odstotka, tobak iz zapadnega Kentuckyja pa celo 3 do 7 odstotkov nikotina, vsebuje novi tobak komaj 0,02 odstotka te strupene snovi, tako da ta praktično ne prihaja več v pošev. Novi tobak so vzgojili po petletnih poskusih in križanjih vseh mogočih tobačnih vrst. Letos so ga pridelali prvič v nekaj večji količini, tako da bo v novem letu za na prodaj.

Gospodarstvo

Aprovizacijam, pekom in trgovcem bodo dodeljeni kontingenti za moko

V petkovi številki smo objavili odredbo bana o maksimalnih cenah za pšenico in moko v dravski banovini. Na osnovi člena 2. uredbе o ureditvi blagovne prodaje je ban dravske banovine sedaj izdal odredbo o prometu z moko in kruhom v dravski banovini, ki je objavljena v »Službenem listu« od 28. t. m. in je s tem dnem stopila v veljavo. Uredba določa naslednje:

Prijava zalog žita in moke

Vsi mlini in trgovci na debelo v dravski banovini ter občinske aprovizacije morajo najkasneje do 5. januarja 1941. javiti svoje zaloge žita in mlevskih izdelkov s točno navedbo količin za posamezne vrste, po stanju dne 31. decembra 1940, in steer na poštni dopisnici Banovinskemu prehranjevalnemu zavodu (Prevodu) v Ljubljani. Do istega dne morajo tudi pekarnice in obrati, ki prodajajo žito ter mlevske izdelke na drobno javiti svoje zaloge žita in mlevskih izdelkov po stanju z dne 31. decembra 1940. na enak način pristojnemu občinskemu preskrbovalnemu uradu.

Obrati, ki trgujejo z žitom in mlevskimi izdelki na debelo in drobno morajo ločiti svojo zalogo na on del, ki je namenjen za prodajo na debelo, in na on del, ki je namenjen za prodajo na drobno. Za ločitev zalog se mora izvršiti tudi le knjižno.

Prijava novih nakupov

Vsi mlini, uvozniki in veletrgovci, ki kupijo po 1. januarju 1941. žito ali moko, morajo na enak način prijaviti prejem vsake nove količine žita in moke z natančno navedbo količin za posamezne vrste na poštni dopisnici Prevodu. Občinske aprovizacije, ki ne oddajajo blaga na drobno in detajlisti, ki ne nabavijo več blaga, kakor ga za svoje odjemalce redno potrebujejo, prijavijo nove nabave enako, kakor veletrgovci.

Vsi trgovci na drobno naročajo po 1. februarju 1941. žito ali mlevske izdelke z

naročilnicami, spisanimi v dveh izvodih. Obrati pri katerih je bilo blago naročeno, pošljejo Prevodu po izvršitvi naročila en izvod naročilnice, opremljen s pripombo o izvršitvi.

Po 10. januarju morajo biti vse te naročilnice opremljene s pripombo pristojnega občinskega preskrbovalnega urada: »Naročilo je v skladu z mesečno količino, ki pripada trvdki in občini za tekoči mesec« — Pečat in podpis.

Trgovci na debelo, ki imajo obenem trgovino na drobno morajo prijaviti predhodno na način, kakor je predpisan za trgovce na drobno (z naročilnico) občinskemu preskrbovalnemu uradu in Prevodu vse količine, ki so jih določili za trgovino na drobno. Dodelitev po 10. januarju se sme izvršiti le, če je na prijavnici pripomba pristojnega občinskega preskrbovalnega urada, da je naročilo v skladu z mesečno količino, ki pripada trvdki in občini za tekoči mesec.

Dodelitev moke

Prevod mora do 1. januarja 1941. sporočiti vsem občinskim preskrbovalnim uradom, kakšna mesečna količina moke in posebej pšenične moke je določena za njihovo območje. Občinski preskrbovalni uradi pa morajo do 10. januarja določiti, kakšne količine mlevskih izdelkov, zlasti pšenične moke, pripadajo posameznim pekarnam in trgovskim obratom na drobno, ki oddajajo na njih območju mlevske izdelke potrošnikom. Pri tem je upoštevati, kje se bodo posamezniki potrošniki po izraženi želji oskrbovali oziroma, kje so se doslej oskrbovali. Prekrški določil te odredbe se kaznujejo po členu 2. uredbе o ureditvi blagovne prodaje v veletrgovini z zapozor do 6 mesecev in z globo do 100 tisoč din. v nadrobni trgovini pa z zapozor do treh mesecev in z globo do 25.000 din.

Nova naredba o kontroli izvoza lesa in gozdnih proizvodov

Kakor smo že poročali, so se na seji direktorja za zunanjo trgovino in stalne delegacije lesnega gospodarstva (na kateri sta zastopala lesno gospodarstvo lesni odsek Zveze industrižnejev in lesni odsek Zveze trgovskih združenj) sporazumeli o spremembi naredbe o izvozu lesa in gozdnih proizvodov, kakor tudi o registraciji izvoznikov. Dosežen je bil sporazum, da se kontrola izvoza ne bo nanašala na rezani les. Sedaj poročajo iz Beograda, da je trgovski minister Andres predpisal predvideno novo naredba o kontroli lesa in gozdnih proizvodov. Po tej naredbi bo od 1. januarja dovoljen izvoz drv, lesnega oglja, železniških pragov, žira, divjega kostanja, smole, katrana in ekstraktov za strojenje le z izvoznim potrdilom, ki ga izda direktorja za zunanjo trgovino odnosno njens ekspozitura v Ljubljani ali banska oblast v Zagrebu. Za to blago se bodo izvozna potrdila izdajala z veljavnostjo treh mesecev. Naredba vsebuje tudi predpise glede registracije izvoznikov gornjih predmetov. vrme

Mezdana tarifa za delavstvo v mizarski stroki

Ker zahteva več nego polovica delavcev, zaposlenih v mizarskih podjetjih v dravski banovini, sklenitve kolektivne pogodbe in ker na poziv delavskim in delodajalskim predstavnikom ni prišlo do sklenitve tarifne pogodbe v določenem roku, je banska uprava dravske banovine na osnovi 2. odstavka čl. 14. uredbе o določanju minimalnih mezd, sklepanju kolektivnih pogodb, poravnavanju in razsodištvu predpisala tarifno lestvico delavcev v mizarski stroki. Ta tarifna lestvica, ki je objavljena v »Službenem listu« od 2. t. m., velja za plačevanje mezd delavcev mizarske stroke v mizarskih podjetjih v dravski banovini, izvezni delavci, zaposleni pri izdelovanju upogjenega, vrtnega in podobnega množinskega pohištva.

Višina mezde je določena ne glede na spol po kvalifikaciji delavca, po kraju, kjer je podjetje, po značaju podjetja, pri kvalifikacijskih delavcih pa vrhu tega po dobi zaposlitve v mizarski stroki. Za učence lestvica ne velja.

Pomožno osebe se deli po kvalifikaciji na: a) kvalificirane delavce, b) strojne delavce in c) nekvalificirane delavce. Kvalificirani delavci so vsi oni, ki se so izučili mizarske obrti in napravili pomočniški izpit, in osebe, ki sicer pomočniškega izpita nima, pa so dovršili učno dobo pred 9. III. 1932. Strojni delavci so oni, ki so brez pomočniškega izpita pa se uporabljajo pretežno pri specialnih delih na strojih.

Podjetja. Po značaju (industrijska in rokodelska) in po kraju se podjetja delijo v tri vrste skupine: I. skupina: mizarska in rokodelska podjetja v Ljubljani in Mariboru. Celju (mestu) in vsa mizarska podjetja industrijskega značaja ne glede na kraj; II. skupina: rokodelska mizarska podjetja na Jesenicah, v Radovljici, na Bledu v Trzinju, Kranju, Škofji Loki, Kamniku, Domžalah, Mengšu, Vrhniki, Logatcu, Kočevju. Novem mestu, Brezličah, Laškem, Trbovljah, Litiji, Smarterni pri Litiji, Slovenjem Gradcu, Dravogradu, Slovenski Bistrici, Konjicah, Smarju pri Jelšah, Ptuj, Ljutomeru, Murski Soboti, Doñni Lendavi in v občini, ki mejijo na mestne občine v Ljubljani, Celju in Mariboru; III. skupina: rokodelska mizarska podjetja v ostalih krajih.

Doba zaposlitve se upošteva samo pri kvalificiranih delavcih in se šteje od dneva opravljenega pomočniškega izpita. Upošteva se samo delatansko v stroki odložena doba, ki se dokazuje s spričevali odnosno s podatki v poslovni knjižici. Strokovna zaposlitve v času vojaške službovanja se ne šteje. Po dobi zaposlitve spada v 1. skupino delavstvo ki se nima 6 mesecev zaposlitve, v 2. skupino delavstvo, ki ima do 3 let zaposlitve v 3. skupino pa delavstvo, ki ima več kakor 3 leta zaposlitve v mizarski stroki.

Urne mezde so določene takole: Za kvalificirano delavstvo znaša urna meza v prvih šestih mesecih za pomočni-

ške zaposlitve v I. krajevni skupini 4,75 din, v II. in III. skupini pa 4,50 din; pri zaposlitvi do 3 let v I. krajevni skupini 5,50 din, v II. skupini 5,25 din in v III. skupini 4,75 din; po treh letih zaposlitve pa znaša urna meza v I. krajevni skupini 6,25 din, v II. skupini 5,75 din in v III. skupini 5,25 din.

Za strojne delavce je določena urna meza v I. krajevni skupini na 6 din, v II. skupini na 5,50 din in v III. skupini na 5 din.

Nekvalificirani delavci pa dobe v I. krajevni skupini 4,75 din in v II. in III. skupini pa 4,50 din.

V mizarskih rokodelskih obratih v občini St. Vid nad Ljubljano znaša urna meza za kvalificirane delavce po treh letih zaposlitve 6 din. Za osebe, ki dobivajo plačo mesečno, se izračuna dnevna plača s 25 delom mesečne plače. Hrana, ki jo dobiva delavec od delodajalca, se sme uračunati pri preračunavanju prejemkov po tej lestvici z 12 din na dan, stanovanje pa z 2 din na dan.

Ta tarfna lestvica stopi v veljavo 1. januarja 1941 in velja do preklica. Prekrški te tarifne lestvice se kaznujejo po čl. 23. ods. 1/b. uredbе o določanju minimalnih mezd s kaznjico od 100 do 10.000 din.

Mestno hranilnico v Kranju prevzame Banovinska hranilnica

Kranj, 28. decembra. Ze dalje časa so se po Kranju širile vesti o nameravani fuziji Mestne hranilnice z banovinsko hranilnico. Da bi občina kar na lepem likvidirala denarni zavod, ki je 48 let uspešno deloval in je prinesel mnogo koristi mestni občini, ni nihče jemal resno. Zato je izzvala presenečenje objava občinske uprave, ki je stavila na dnevni red petkove seje likvidacijo Mestne hranilnice in fuzijo z Banovinsko hranilnico. Vsi, ki zasledujejo gospodarsko politiko občinske uprave, vedo, da je bilo v zadnjih letih storjeno mnogo neodustljivih pogrešk, zaradi katerih je občina zašla v težaven položaj in v velike dolgeve. Da bi se iznebili teh dolgov, pa so pričeli z nenirnimimi poizkusi. Od nekaj velikih občinskih premoženj danes ni ostalo več mnogo, ker je občina odprodala mnoge občinske nepremičnine, ki pa so le delno krile dolgeve. Odgovorni činitelji bi morali uvideti, da se s takim postopanjem ne da rešiti vprašanje razdolžitve. Občina je tudi zamudila priliko nakupa Maierjeve elektrarne, ki bi občini lahko donesla lepe dohodke. Elektrarno pa je zaradi teza odkupila banovina. Zato pa je občina zvišala občinske določke, ki so pri davkoplačevalcih izzvale samo nezadovoljstvo. O usodi zdravstva večjega premoženja občine, to je mestnega denarnega zavoda, pa je občinska uprava odločila v petek.

Ugotoviti je treba, da je padla ta važna odločitev brez tehtnega preudarka in proučitve od strani občinskih moč, saj so bili pogoji likvidacije odnosno fuzije pretičani šele na občinski seji. Občinskemu odboru moramo zametiti, da je brez vsakega razmotrivanja in pomisleka glasoval za stvar, ki bi zahtevala temeljite proučitve. Občina bi morala vsaj teden dni pred sejo dati občinskim odbornikom na razpolago celoten načrt z vsemi pojsoji, da bi občinski odborniki lahko predlog temeljito proučili.

Na občinski seji je predsednik Mestne hranilnice G. Fock navedel kot glavni vzrok za likvidacijo ustroj regulativnih hranilnic, ki zahteva jamstvo občine za vlogo in eventualno izgubo z vsem občinskim premoženjem in davčno močjo. V primeru, da bi zavod imel izgubo, bi morala občina to izgubo prevzeti na ramena davkoplačevalcev, kar bi zahtevalo povzročanje davčnih doklad. Nova davčna bremena pa bi lahko dala industriji povod za izselitev, kajti že lani so podjetja ob povzročanju doklade pričela s tem groziti. To je sicer res, toda zakaj ravno sedaj bojazen glede izgube, ko je vedno občinski denarni zavod na trdnih nogah. Predsednik G. Fock je sam omenil, da stoji hranilnica 48 let in je danes v njej 48 milijonov dinarjev. Omenil pa je tudi, da občina še nikdar ni bila pri svoji hranil-

nici tako zadolžena kakor sedaj. Po računih G. Focka bi občina s prodajo obeh hiš in inventarja ter od nekaterih vrednostnih papirjev dobila 6 milijonov dinarjev. Poudaril je tudi, da razen dveh postavk ni verjetnosti za izgubo, ki bi znašal največ 50.000 din.

Pogodba o fuziji vsebuje 11 točk. Banovinska hranilnica bo prevzela hranilnični hiš z inventarjem za 3,3 milijona din. Občina bi dobila poleg tega še rezervni fond za tečajne razlike ter nekatere vrednostne papirje (avstrijske predvojne rente in avstrijsko vojno posojilo v nominalni vrednosti 6,3 milijona kron). Ti papirji niso vneseni v bilanci, verjetno pa je, da bo država v papirje odkupila.

G. Fock je poudaril, da občina potrebuje teh 6 milijonov za ureditev mestnih ulic in gradnjo meščanske šole, ki bi morala v nasorotnem primeru misliti na posojilo, za katero pa je dvomil, da bi ga sploh kje dobila. Fuzija se bo izvršila tako, da bo Banovinska hranilnica s 1. januarjem prevzela vsa aktiva in pasiva Mestne hranilnice in bo zav. d. vodila naprej kot svojo podružnico. Občina prevzema do konca likvidacije od odgovornosti za vse posle, ki jih bo vodil likvidacijski odbor, sestavljen iz sedanjih članov ravnanstva. Vse varne terjatve bo Banovinska hranilnica prevzela na svoj račun. Premoženje hranilnice se bo uporabilo za odpis občinskega d. v. a. ali pa za nove investicije. Glede dolga Narodnega doma v višini 1,27 milijona din, ki se po sklepu Mestne hranilnice smatra kot brez brestno posojilo, je določeno, da ga bo Banovinska hranilnica v primeru neplačila delila občini, ki naj potem zadevo sama uredi. Isto velja glede dolga Školskega društva v Stražišču v višini 141.000 din, glede katerega teče pravda Odrto ostane tudi vražanje naložb Mestne hranilnice pri raznih denarnih zavodih, ki so pod zaščito. Te naložbe se obrestujejo le po 2% Banovinska hranilnica bo vse te naložbe prevzela po 1. juliju, pa bo morala občina plačati Banovinski hranilnici na te vloge 2% razliko pri obratih, če dotične vloge ne bodo dotle oproščene zaščite. Banovinska hranilnica prevzema tudi uradništvo razen dveh k. b. sta upokojena Industrijskega o. o. o. 28 milijon din ostane pod kuratorijem, dokler šola ne bo amortizirana.

Pozori fuzije so bili dani na glasovanje brez debate in jih je občinski odbor sprejel z izjemo 2 glasov.

Nove karte za bencin

Za prihodnje leto je uprava državnih monopolov natisnila potrebno število kart za nakup bencinske mešanice ter jih dostavila banknim upravam, da jih bodo izročile lastnikom motornih vozil. Pri teh kartah sta naslednji dve bistveni spremembi:

- 1) Vse karte so numerirane in na vsakem kuponu je številka, ki jo nosi karta. Numeriranje je bilo izvršeno zato da bi se onemogočila zloraba in da bi se olajšala amortizacija slučajno uničenih kart.
- 2) Karte za nakup bencinske mešanice za avtomobilske za reden in nereden prevoz blaga ter za tovorne avtomobile kot pomožno sredstvo imajo dvojno število kuponov. Namesto dosedanjih 48, ima vsaka karta po 96 kuponov. Dvojno število kuponov je bilo natisnjeno zato, ker so zainteresirane osebe prosile, da se jim omogoči nakup bencinske mešanice, ki jim pripada na kupon iz dveh delov zato, ker pogosto ni mogoče v avtomobilске rezervoarje spraviti ono količino bencina, ki jo lastnik lahko naenkrt vzame na en kupon.
- Od 1. januarja 1941 pa do nadalje narede se bodo izdajale na vsak posamezni kupon naslednje količine bencinske mešanice:
  - 1) na karte z eno vodoravno rdečo črto: na kupon s črko »A« 15 l, na kupon s črko »B« 20 l, na kupon s črko »C« 25 l in na kupon s črko »D« 30 l;
  - 2) na karte z dvema vodoravnima rdečima črtama: na kupon s črko »A« 10 l, na črko »B« 15 l, na kupon s črko »C« 20 l in na kupon s črko »D« 25 l;
  - 3) na karte s tremi navpičnimi rdečimi črtami: na kupon s črko »A« 7 l, na kupon s črko »B« 10 l, na kupon s črko »C« 15 l, na kupon s črko »D« 20 l;
  - 4) na karte z eno vodoravno zeleno črto: na kupon s črko »A« 20 l, na kupon s črko »B« 3 l, na kupon s črko »C« 35 l, na kupon s črko »D« 45 l;
  - 5) na karte z dvema vodoravnima zelenima črtama: na kupon s črko »A« 15 l, na kupon s črko »B« 20 l, na kupon s črko »C« 25 l in na kupon s črko »D« 30 l;
  - 6) na karte z eno vodoravno črno črto: na kupon s črko »A« 2 l in na kupon s črko »B« 4 l;
  - 7) na karte z dvema vodoravnima črnima črtama: na kupon s črko »A« 1 l in na kupon s črko »B« 2 l;
  - 8) na karte z označbo »Avtobus«: na kupon s črko »A« 40 l, s črko »B« 60 l, s črko »C« 105 l in s črko »D« 150 l.

Blagovna tržišča

Manjša dodelitev petroleja v januarju. Na podlagi sklepa upravnega odbora, ki ga je odobril finančni minister, je uprava državnih monopolov določila količine petroleja za razsvetljavo, ki se bodo smele poročati v januarju 1941. Po tem odloku bodo dobivali: 1) družine z 1 do 3 člani po 1 liter petroleja (za december 1 1/2 l), 2) družine z 4 do 6 članov po 1 1/2 ltra, (za dec. 2 l), 3) družine z 7 do 10 članov po 2 ltra (za dec. 2 1/2 l), 4) družine s več kot 10 člani po 2 1/2 ltra (za dec. 3 l), 5) vsi drugi potrošniki bodo dobili za vsak oddelak (soba), ki jo morajo razsvetljevati po 1 liter petroleja (za december 1 liter).

Pred podražitvijo monopolskega blaga. Kakor smo že poročali, bodo s 1. januarjem povzidane tudi cene za monopolsko blago. Nove cene bodo objavljene v prihodnjih dneh. Predvsem se bodo podražile vžigalice od 1 din na 2 din za škatlico, cigarete pa se bodo podražile za okrog 20%.

Nova delniška družba. Banska uprava dravske banovine je dovolila Vladimirju Premrovu in Izi Premrovovi iz Martinjaka pri Cerklju ustanovitev delniške družbe z imenom: Fr. Premrov & sin, lesna industrijska d. d. s sedežem v Ljubljani. Delniška glavica znaša 980.000 din.

Trvdka Hrovat & Co, ustanavlja tvornico olja v Pančevu. Iz Beograda poročajo, da je trgovniško ministrstvo odobrilo znanemu ljubljanskemu industrijskemu podjetju za proizvodnjo olja Hrovat & Co. ustanovitev slične industrije v Pančevu. Dela pri gradnji tvornice se bodo pričela prihodnji mesec.

Ljubljanski trg

Kakor je bil zvešani trg pred prazniki razgiban in živahan, tako je vladalo v petek in soboto pravo mirvilo. V torek je bil trg v znamenju mesa in perutnine, največja gneča je bila okoli mesarskih stojnic. Zvažna je bila še vedno kupnja s perutnino, čeprav je bila cena n. k. lico zvišana. Občutno so poskočile cene piličanim puranom in piščancem.

V soboto pa niti ob mesarskih stojnicah ni bilo kupecv. Deloma zaradi hudoga mraza, deloma zaradi praznih denarnic so gospodinjje raiši ostale doma. Končno je pa marsikak želedec potreben posta.

Se najbolj so se gospodinjje zanimale za kisljo zelje, kar je po praznikih že trdica, zato ga je bilo tudi največ naprodij. Na kmečkem prostoru za perutnino ni bilo niti ene putke naprodaj kmečice so prinesle le nekaj surovega masla in fižola. Tudi jajc je bilo prav malo, še manj svežih. Od mrzaca jih je precej popokalo in so jih prodajale po 175 din. Sialne prodajalke so imele nekaj žive perutnine toda tudi one niso bile zadovoljne - tržnim dnevom Precei boli so se ljudje zanimali za zaklano perutnino. Cene za zaklane piščance so od 30 do 32 din, za kokoši in race 23 din za gosli 26 din, za purane od 30 do 34 din za kapune in turčije 34 do 40 din.

Prodajalke malih mlevskih izdelkov nam ostanejo zveste ob vsakem vremenu, čeprav tudi one trepetajo od mraza. Stalne prodajalke zelenjave in sadja nudijo po oraznihkih še dovolj rozin in orehvitih ledere. Razen teza se pričenja sedaj se onna limon in namarand in upamo da nam bodo v ceni dosegljive. Uvožena endivija ki pa ni prvovrstna je po 8 din, ki radijo po 16 din. Jabolka so v soboto prodajale za stalne prodajalke po 6 do 10 din. Pričakovali smo, da se bodo po praznikih nekoliko znižale cene mlevskih izdelkov vendar zaman. Surovega masla in

Pri afekciji želodca ali črevesja v začetnem štadiju zelo dobro kkoristi vrecel Tempel ali Styria.

tudi drugih mlevnih izdelkov ni manjkalo. V trgovini je pomankanje moke vedno bolj občutno. Tudi bele moke je p. čičlo primanjkovati, ker smeeo peki peči sedaj kruh iz različnih mešanic. Trgovci se pritožujejo nad zastojem prometa, kar ima za posledico, da je tudi za sol in sladkor že stiska.

Najboljši dokaz,

kako potreben je gospodarskim in poslovnim ljudem »Trgovski list«, je dejstvo, da se je število naročnikov na »Trg. list« v zadnjih mesecih zvišalo za 25% in to ni čudno.

Kajti »Trgovski list« prinaša poleg strokovno-gospodarskih razprav vse najvažnejše zakonske predpise, uredbe in informacije. Dalje v posebni rubriki »Davčne nasvete«, tržna poročila itd. List izhaja 3 krat na teden in stane celoletno samo din 180.—

»Trgovski list« je glasilo trgovcev in gospodarskih stanov sploh in zato ne bi smel manjkati v nobenem še tako majhnem podjetju. Saj lahko samo ena pravčasna opozoritev, nasvet ali opozorilo prihrani 10kratno naročnino. Naročite »Trgovski list« še danes in opozorite nanj tudi svoje poslovne tovariše.

Naslov: »Trgovski list«, Ljubljana — Trg. dom. (—)

BELEŽKE

Jugoslavija vse in nad vse!

Službeno glasilo naših gasilcev »Gasilec« objavlja uvodnik v 5 resnih časih in pravi med drugim:

»Danes smo pred Bogom in ljudmi odgovorni in obvezani čuvati in ohraniti našo Jugoslavijo. Jugoslavija je bila bojni klic sreče vire zadnje svetovne vojne. Jugoslavija je bila tista nezumljiva sila, ki je vodila srbskega vojaka skozi vse peripetije borbe za zdinjenje. Jugoslavija je bila eno samo fanatično upanje naših žena in deklet leta 1917, ko so nabirale podpise na majsko deklaracijo. Jugoslavija je bila sen naših očetov in fantov v sovražnih strelskih jarkih. Jugoslavija je bila tista moč, ki je ustvarjala iz avstrijskih vojakov jugoslovske dobrovoljce. Jugoslavija je danes naša trdna in neomajna vera, naše nezumljivo zaupanje, naša življenjska moč v teh usojnih časih evropske zgodovine. Jugoslavija je bila ustvarjena zato, da bo di na veke srečna domovina našega naroda. Danes moramo biti pripravljani na vse žrtve. Z Jugoslavijo stojimo in z njo pademo. Z Jugoslavijo smo povezani na življenje in smrt. Izven nje za nas Slovence ni narodnega, ne državnega obstoja. Samo v Jugoslaviji je Slovencem zajamčen svobodni verski, narodni, gospodarski in pravečni napredek.«

Vprašanje dohodkov banovine Hrvatske

Hrvatski dnevnik posveča včerajšnji uvodnik novemu proračunu banovine Hrvatske, ki znaša 1.831 milijonov dinarjev in je za skoraj 500 milijonov večji od sedanjega. Proračun bo stopil v veljavo s 1. januarjem. Glasilo dr. Mačka opozarja v zvezi s tem velikim povzajanjem proračuna na potrebo novih dohodkov za banovino. Pri tem odločno pobija stališče »Delca«, glasilo ministra pravde dr. Lazarja Markovića, ki se je izreklo proti temu, da bi država prepuštila banovini Hrvatski še nadaljnje vire državnih dohodkov k onim, ki jih je že odstopila. »Hrvatski dnevnik« piše med drugim:

»Država je prepuštila banovini celo vrsto važnih poslov, katerih opravljanje hudo obremenuje banovinske finance. Zato zahteva banovina Hrvatska povsem upravičeno nove dohodke na račun skupnih prejemkov države. Hrvati vemo, da ima država v sečanjih izrednih prilikah tudi izredne izdatke, vemo pa tudi, da prejema država še naprej dohodke, s katerimi si svoj čas pokrivala izdatke za posle, ki so bili prenešeni na banovino. Treba bo zato temeljito proučiti problem financiranja hrvatske banovinske samouprave in ga rešiti tako, da bo zajamčeno neovirano poslovanje banske oblasti. Hrvati zahtevajo samo toliko dohodkov, da bo lahko pravilno poslovala banovinska samouprava. Vlada bo tudi vprašanje rešila gotovo prav tako v redu, kakor je rešila druga vprašanja na podlagi trezne razprave in upoštevanja stvarnega stanja stvari.«

Draginjske doklade za monopolske upokojence

Finančni minister je odobril sklep samostojne uprave državnih monopolov, po katerem se vsem osebnim upokojencem bivšim monopolskim delavcem, dočiči draginjski dodatki po naslednjih lestvicah. Upokojencem do 15 let službe 60 din mesečno, do 20 let službe 84 din, do 25 let službe 88 din, do 30 let službe 92 din, do 35 let službe 120 din in preko 35 let službe 125 din mesečno. Pri rodinskih pokojninah, določenih po smrti upokojenca, se izplača dodatki po naslednji lestvici za rodinske pokojnine po umrlem monopolskem delavcu, ki je imel do 15 let službe, 100 din mesečno, do 20 let službe 105 din, do 25 let službe 110 din, do 30 let službe 115 din, do 35 let službe 120 din in preko 35 let službe 125 din mesečno. Te dodatke bodo upokojenci prejeli od 1. decembra t. l.

Obračun z zgararji med Hrvati

Glavni tajnik Hrvatske seljačke stranke dr. Juraj Krnjević je napisal uvodnik v božični številki »Seljačkoga doma«, službenega glasila Hrvatske seljačke stranke. Med drugim piše:

»Letošnje leto je bilo postavljeno hrvatski narod pred težke preizkušnje. Treba se je bilo odločiti o njegovi orientaciji do velikih dogodkov, ki so dogajajo okoli njega. Dvigljni so preko noči svoje glave vsi prijetjeni sovražniki hrvatske kmečkoga pokreta. Nadejali so se, da se jim bo posrečilo zaradi težkih mednarodnih prilik

zrušiti Radčvo Hrvatsko. Uporabljali so pri tem vsa mogoča sredstva in se niso ustriali niti terorja, niti izdajstva. Med nami so se pojavili krivi preroki in propovedniki ter pričeli zastrupljati narod. Ob zavednosti naroda pa so se izjalovili vsi njihovi črni naklepi. Razvoj dogodkov je odkril vse njihovo bedo, lažljivost in pokvarjenost. Vsečloveška načela hrvatskega kmečkoga pokreta so se pokazala močnejša od vseh ostalih ideologij. Kar se pa tiče nas Hrvatov se posebej lahko rečemo, da so se razbilne v nič vse lučije onih nainvetež, ki so pričakovali, da nas bo nekdo tretji osvobodile vseh težav in neprilik in nas popeljal v nekak raj. Hrvati bomo imeli toliko in pomenil toliko, kolikor si bomo znali sami pridobiti s svojimi lastnimi močmi.«

Občutnica organizacije »Moč in radost«

V Nemčiji so pred Božičem svečano proslavili sedemletnico obstoja znane organizacije »Moč in radost« (Kraft durch Freude), katere naloga je skrbeti za duševno in telesno razvedrilo in okrepljeno nemškega delavstva. V vojni je organizacija prevzela še skrb za razvedrilo vojakov, tako onih tik za fronto, kakor posebej še onih na dopustu. Od izbruha vojne dalje je organizacija priredila samo za pripadnike vojske okrog 180.000 kulturnih in zabavnih prireditev, od tega preko 50.000 v zasebnem ozemlju. Tečajev za tuje jezike se je letos učeleževalo več ko milijon moških in žensk.

Nova bomba proti podmornicam

Ameriški listi poročajo, da so bile nedavno končane poskušnje z novim tipom bombe za borbo proti podmornicam. vrh tega pa bo veljala komaj eno tretjino tega, kar velja sedanja bomba.

Brezplačno vaša usoda

Ta veliki dobrotvor človeštva popularno-znani raziskovalec na področju grafološko-okultističnih ved daje brezplačno velika senzacionalna preprokovanja vaše usode.

Pomagal vam bo in vi boste srečni. Napovedal vam bo vzbujljiva dejstva, ki bodo menjala vaš tek življenja, in pomagal, da dosežete vsak zaželeni smoter, dobitek in uspeh. Ugotovil bo in očrtal vse glavnejše smernice vaše bodoče poti življenja. Napoveduje vsakomur bodočnost, preteklost, sedanjost, uspeh in srečo v karieri, službi, znanosti, politici, obogatenu, ljubezni, zakonu, loteriji, doti, dediščini, na potovanju, pri spekulacijah, v zdravju in nenadnih dobitkih.

Tolmači vaše pomembnejše sanje, odkriva tajne namere vaših prijateljev in neprijateljev. Ugotavlja in naprej razne opasnosti, nesrečne primere in podobno. Daje stro

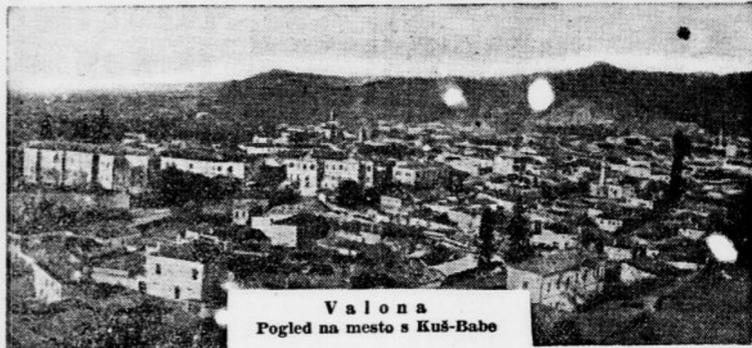
Pristanišče Valona

O bala Albanije, ki drži od naše obmejne reke Bojane na severu do Butrinskoga zaliva na jugu, nudi prav malo od prirode danih točk. ki bi bile primerne za modernim potrebam odgovarjajoče pristane in negovane luke. Izmed vseh najlepša pa je vsekakor Valona. Albanci jo imenujejo Vlora.

Valonski zaliv se zadržuje kar 15 km globoko med dva gorska odrastka Akrokeravnjskih hribov, ki se dvigajo neposredno nad morskim bregom Jonskega morja mimo pristanišča Santi Quaranta in doseže do 2000 m višine. Po tej legi o gor-

ke do velikega petka 1939, t. j. do zasedbe cele Albanije.

Valonski zaliv je ob svojem vohu zelo plitve, le ob akrokeravnjskem bregu se spušta njegovo dno v obliki 40 m globoke brazde, v notranjosti pa kar do globine 51 m. Ob plitvem vzhodnem pasu zaliva leži nekoliko bolj znotraj valonski pristan. Od dveh tamkajšnjih pomolov se uporabljata največ vzhodni. Ker pa je morje ob njem globoko le 3,4 m, se morajo večje ladje zasidrati pred njim. Tu stoji mesto Valona, ki ima ob obali značaj srednjemorskih mest, dočim je njegova notranjost ohranila lice preproste albanske vasi.

Valona
Pogled na mesto s Kuš-Babe

ski soteski je dobil od starih Grkov ves kraj ime Anlon. Zaliv je izvrstno sidrišče za ladje. Pred vetrovi od južnega vzhoda in zahoda ga varujejo na eni strani primorske gore nad Lugaro na drugi pa sličen gorski pomol in otok Saseno, ki brani zaliv tudi proti zahodniku. Tako je valonski zaliv izločen samo vetru mastralu ter je zaradi tega dragoceno zavetje za ladje, ki zapuščajo Jadransko morje.

Mesto je za Albance važno, ker so v njem v balkanski vojni l. 1912. oklicali albansko narodno svobodo po 400 letih turškega jarma. L. 1930. je šlo 9106 prebivalcev, je pa od tega časa precej napredovalo. Okolica priča o dosti vina, smokev in oliv. Pri Valoni ležijo tudi soline. Sicer pa uporablja valonsko pristanišče vse stranice porečja južnoalbanske reke Vujuše, ki se izliva v Jadransko morje nekoliko dalje na severu.

V zalivu, 3 km dalje od mesta, je urejen pristan za alkanško nafto. Italijani so namreč našli pri Crioneru (Ujt e tfoft) v dolini Devolija ležišča te danes tako dragocene tekočine, jih navrtali za črpanje ter napravili v letih 1933/36. okoli 120 km dolg podzemski cevovod (pipe line) do Valone. Od prvotnih tisoč ton na mesec se je do lani pridelo nafte dvignil na mesečnih 15.000 ton. Prvi parnik z nafte je odrinil v Italijo l. 1936. V Valoni lahko črpajo parniki nafto s pomočjo na morje napeljanih cevi v tanke, ki sprejmejo do 30.000 kubnih metrov tekočine. Zbog je nevarnost pred angleško mornarico uvoz nafte v Italijo zaustavila. Ker pa je prišel v zadnjih dneh v vojni metej sam Crionero, je bilo tudi tam ustavljen ves obrat. S tem je seveda nafta prenehala dotekati v Valono.

Dr. Jože Rus

Posledice mraza

Ljubljana, 28. decembra

Mraz je davi pritiskal skoraj z nezmanjšano silo kakor prejšnja jutra in je živo srebrno še vedno tičalo 20 stopinj pod ničlo. Proti poledju pa se je ozračje nekoliko omehčalo in popoldneje se stalo živo srebrno 10 stopinj pod ničlo, kar je še vedno toliko občutna mera, da je bil osebnih promet po ljubljanskih ulicah čez dan še vedno precej redke.

Iz južnih krajev se nadalje poročajo o hudih tegobah zaradi zametov in mraza. Zaradi novega snega je promet na državnih cestih, po kateri se vzdržuje avtobusna zveza med Skopljem, Debrom in Ohridom, še vedno močno oviran. Nadalje trpi promet na črnogorskih cestah, uspelo pa je obnoviti zvezo na cesti iz Kotora na Budvo in Cetinje. Iz Bosne poročajo, da je sneg prignal v dolinske predele volkove, ki ograjajo posamezne vasi Bosanske Kraje in kradejo drobnico iz staj. V Dalmaciji je v zaledju še vedno precej cest zametenih, da Split nima zvez z večjimi kraji v dalmatinski Zagori. Burja na morju je ponehala in je parniški promet zopet v redu. Pač pa imajo še vedno precejšnje zamude vlaki na progi skozi Liko. V Splitu samem se še vedno nudi nenavadni prizori, ko so posamezni predeli mesta pod snegom in je pomečel tudi sneg na ribiških barkah. Dubrovnik je brez elektrike, ker je strela treščila v napeljavo.

V hrvaških krajih nadloge niso manjše. Iz Karlovca poročajo o velikih zametih na cestah, ki vodijo proti Zagrebu, Slunj, Bihaću in Zumberku. Zameti so ponekod visoki do dva metra. Iz Sremske Mitrovice poročajo, da plavajo po Savi velike plošče ledu, da je bilo treba razklesati ondotni pontonski most. V Beogradu je sicer mraz nekoliko popustil, toda na rekah je mnogo ledu. Na Savi se led naglo premika, na Dunavu pa se je ustavil pri Pazovi. Vendar je reka dovolj močna, da ga bo odnesla dalje proti Zelenim vratom. Iz Osijekca poročajo, da je začela Drava po dolgotrajnem vpadanju naenkrat naglo naraščati. Zlasti v božičnih dneh je narasla pri Osijeku kar za 152 cm. Vzrok naraščanja je v kopicenju ledu, ki se je najprej nagrmadil pri Aljmašu na Dunavu, takoj nato pa tudi pri mihovljan-skem mostu na Dravi.

Mraz popušča

Zvest vremenski opazovalec nam poroča:

Ze v petek zvečer je kazalo, da hudi mraz, ki je zajel Ljubljano nekoliko popušča. Toda v soboto, je v zgodnjih jutrnjih urah barometer spet močno padel. Barometer pred pošto je kazal takrat celo -17,7! V petek zjutraj je bila najnižja temperatura na istem mestu -17, torej bi kazalo na prvi pogled da mraz še vedno raste. Vendar je povsod drugod hlad nekoliko popustil. Barometer v vrenenski hišici v Zvezdi je kazal -15 in tudi pred pošto se je dvignil v dopoldanskih urah na -10. Na letališču so zabeležili davi v soboto, -21. V petek za kar 24!

Okna so še vedno zastrta z ledenimi rožami, vendar pa se zdi, da te čudovito le-

pe naravnne zavese, ki se od časa do časa spreminjajo, le niso več tako debele. Sneg še vedno škriplje pod nogami in koleci, kakor da bi bile ljubljanske ceste posute s steklenimi drobtinami. V petek je sonce zopet krvavo rdeče zahajalo, kar bi sicer pomenilo jasno vreme, toda v današnjih časih moremo pričakovati obratno. Nekateri strašijo s prerokbami, da bo letošnja zima še hujša kakor je bila 1929. leta. Tako huda pa letos še vedno ni in kakor kaže, tudi ne bo. Priznat pa je treba, da ima letošnja zima hujše zobe od lanske. Zadnje dni peči po ljubljanskih stanovanjih niso najale prave toplote. Marsikdo so zmrzovali, čeprav je bila potrošnja premo-ga in drv zelo velika. S soboto pa je že nekoliko bolje. Nekateri znaki kažejo, da bo mraz kmalu popustil.

Ob grobu matere dobrovoljca Frana Bračiča

Maribor, 28. decembra

V nedeljo je v Mariboru za vedno zatislila oči blaga gospa Marija Bračičeva, vdova po šolskem upravitelju in mati šest vzgledno vzgojenih hčera ter s'na edinca Franja, ki je kot dobrovoljec oficir izkral-vel v strahovitih borbah v Dobruđi.

Gospa Bračičeva je bila hčerka zdravnik-a ter se je v mladosti zvečala v srečnem zakoncu z glednim nadučiteljem Franiem Bračičem, ki je užival pri Sv. Vidu nad Planino 36 let neomajno ljubezen vsega prebivalstva ter je ob vstopu v pokoj pre-

Veliko laténsko-rimsko grobišče v Forminu pri Ptujju

Med najzanimivejše letošnje pridobitve ptujškega muzeja spadajo brez dvoma laténske najdbe iz Formina pri Sv. Marjeti niže Ptujja. Ptujsko polje je bilo že v mlajši kameni in halštatski dobi dokaj naseljeno, le sledovi keltske ali laténske kulture so bili tukaj kakor drugod v Sloveniji zelo skromni. Šele zadnja leta so odkrili poleg že znanih grobišč v Skorbi in Pobrežju pri Mariboru tudi nove laténske najdbe v Stoječih, Skorbi in Panorani v Ptujju in slednjič v Forminu.

Sredi rodovitnih njiv na nizkem pobočju ob potoku Zvirinčice, tik ob kolovozu, so zadeli v gramoznici ločela in Terezije Kolaric na Forminu na veliko laténsko-rimsko grobišče. V globini pol do tričetrt metra so doslej izkopali, žal brez strokovnega vodstva večje številice grobov, deloma žarovnih, deloma skeletnih z bogatimi prdatki.

Celotni inventar obsega doslej v glavnem 12 železnih mečev, nekateri izmed njih so izvrstno ohranjeni, tako da se vidi močno pločevinastih nožnicah bogato gravirano ornamentiko. Nekaj mečev je bilo ukrivljenih v obliki črke S ali tudi zvutih v Spiralo. Lepe so železne osti sulic, ki jih je bilo devet, neko desetno so pa pred leti izorali in takoj zavrgli. Ohranjeni so tudi njihovi okovi. Zanimive so osti puščic, ki so jih v tej obliki le redko-

jel častno članstvo vseh štirih tamošnjih občin. Z letom 1916. je legla težka senca na vso družino Bračičevih, zlasti na gospo Marijo. V enem letu je izgubila soproga in edinca. Kolikokrat so ji misli pohteje tja daleč na sever, v Rusijo, k beguncu Franju! Kako ji je srce trepetalo, ko je zvedela, da se sin bori v Dobruđi! Naša osvoboditev pa je terjala najtežje žrtve. Osebnice, junaške matere so bile one, ki so jim srca krvavela, ko so sadovi njih teles postajali nesmrtni. Bilo je tem materam usojeno, da so morale žrtvovati svoje sinove na bojnih poljanah Dobruđe in Južne Srbije, a da ne bodo videli ne vede-le, kje je ruša, ki se pod njo skrivajo posmrtni ostanke njim najdražjih sinov... V častno priznanje za to žrtvo je bila go-

Avtomatična telefonska podcentrala v Škofji Loki

Gorenjskemu telefonskemu omrežju se obeta velik napredek

Škofja Loka, 28. decembra.

Med uradi, ki naj bi se vselili v bodoči Občinski dom v Škofji Loki, je tudi pošta, ki ima sedaj svoje uradne prostore v Kapucinskem predmestju v Balantovi hiši. Težko je reči, kdaj bo do selitve prišlo. O' na upa, da bo mogla v prihodnjem letu urediti svoj načrt po postavitvi Občinskega doma na Mestnem trgu, potem pa bi se lahko selila tudi pošta. Potemtakem leta 1942.

Pošta bo zavzela v novem Občinskem domu dvakrat več prostora nego ga ima v sedanjih prostorih. V prvem nadstropju bo telefonska podcentrala, v pritličju pa uradni prostori pošte. Zgolj avtomatična telefonska podcentrala bo zavzela toliko prostora, kolikor ga ima vsa pošta doslej. Zaenkrat je zamišljeno, da bi bila podcentrala prirejena za 50 naročnikov. Zelo verjetno pa je, da bodo to število dvignili, ker ni nikarjav dvomov, da bo število telefonskih naročnikov s postavitvijo avtomatične podcentrala močno poskočilo. Tako pošta sama kakor podcentrala bosta imeli moderno urejene prostore. V zvezi z ureditvijo telefonske podcentrala bo

spa Marija odlikovana z zlato medaljo za civilne zasluge, ki ji je bila na izredno svečan način izročena dne 7. marca 1937. Svoja poslednja leta je živelja v bližini svojih hčerk. Njihova iskrena ljubezen in skrb sta ji solnčili jesen življenja. Kakor v materi ni mogel umreti spomin na sina Franja, skladičarja Jugoslavije, tako živi on in njegov neomajni nacionalni duh v družini Bračičevih. Vse hčerke zavzemajo odlične položaje v našem javnem življenju in delajo neumorno na nacionalnem, kulturnem in človekoljubnem področju. Naj nam bo v teh usodopolnih časih gospa Marija v svetel zgled! Spoštovani družini Bračičevi ob težki izgubi izrekamo iskreno sožalje.

speljan kabel, po vsej verjetnosti bo njega pričetek nekje na periferiji mesta, pa do podcentrala. V pogledu telefonske podcentrala bo Škofja Loka docela samostojna, izvzemši obračunavanja, kar bo opravljal sosednji Kranj. Iz Škofje Loke bo z modernizacijo in ojačenjem telefonskega omrežja mogoče razgovor z vso Gorenjsko in verjetno tudi z Ljubljano samo. Vzporedno z ureditvijo telefonske podcentrala v mestu samem, je na vidiku izboljšanje telefonskega omrežja v vsem loškem srezu. Z vseh sedežev pošt in od povsod bo mogoče telefonski pogovor s Škofjo Loko. Število žic se bo povečalo od sedanjega para morda na štiri pare, s čimer bo podana veliko večja možnost hitrih in vsakokratnih telefonskih pogovorov.

Preureditev telefona je na vidiku tudi v ostalih delih Gorenjske. Kakor Škofja Loka, se obeta avtomatični telefonski podcentrali Podmartu in Trzicju. Pa tudi Kamnik pride na vrsto. Telefonska mreža in nje razpredenost obeta dobiti povsem drug razmah, vse pa bo na korist splošnemu razvoju in napredku Gorenjske, ki se bo tako okoriščala z izumi nove dobe.

Nova vlomilska družba na Murskem polju

Za božič je oplenila dve družini

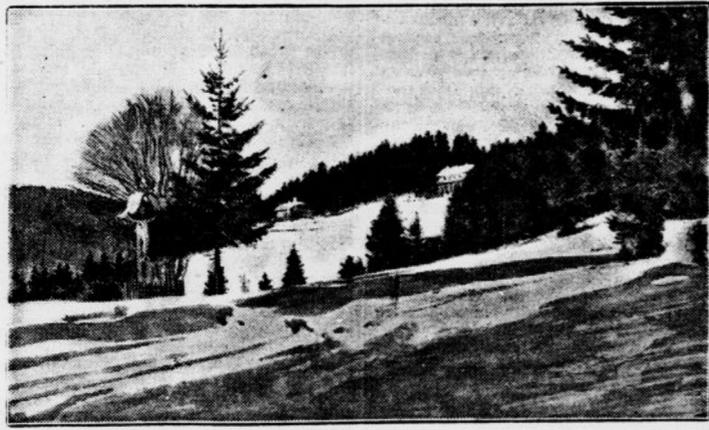
Ljutomer, 28. decembra.

Prebivalstvo Murskega polja se je nekoliko odahnilo, ko je zvedelo o aretaciji vlomilske družbe v Kokoščih. A že so se pojavile nove tatvine z drznimi vlomilci. Nova tatvinska družba je izvršila dva vlomna, prvega v Lukavcih, drugega v Norščinah, dočim je bila na nekaj mestih pregnana.

Preteklo soboto zvečer, ko so se spravili pri Senčarjevih v Lukavcih k počitku, so šli tatoviti na delo. Skozi okno so se splazili v sobo, kjer domači niso spali, in so tu pobrali vse, kar jim je prišlo pod roko. Med drugim so odnesli perilo, obleke in obuvene. Na svetli večer pa so tatovi poskušali srečo v Norščinah pri posestniku Mihaelu Belecju, kjer so v polni meri uspeli, vendar so svoj posel morali zaradi domačih, ki so bili pokonci do 2. zjutraj, vršiti še le na sam božič med 2. in pol četrto uro zjutraj. Ko so domači pogasili luči in legli k počitku, so vlomilci odstranili šipe, polk-

nice, lesene križe in notranje šipe. Tako jim je bil voh v večjo sobo lahek. Tu ni spal nihče, imeli pa so Belečevi tam omare z obleko in pokrile postelje. V sobi so tatovi vse prebrskali. Iskali so gotovo denar, posteljno opravo so razmetali po tleh. Pobrali so štiri moške obleke, večje število moških srajc, dvocevno lovsko puško, samokra, nov dežnik, ženske nizke in visoke čevlje, svilene ženske robce in naboze za puško. V sosedni sobi sta spala gospodar in gospodinja, ki pa tatov nista čula. Prestrašila sta se, ko sta na božič hotela k maši, a nista našla nobene obleke, drugo pa vse razmetano. Kdor bi o ukradenih predmetih kaj vedel, naj to javi orožnikom v Ljutomeru, da se vlomilska tolpa čimprej polovi in se prebivalstvu omogoči mir pred njo. Gotovo ista družba je poskušala srečo še pri dveh posestnikih isto noč in na božič, a je bila povsod pregnana.

Zimski sport na Pohorju

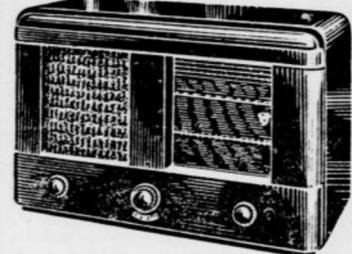
Blizu 50 km dolgo Pohorje ima najidealnejši smuški svet v svojem zapadnem delu, in sicer v območju Črnega vrha ter Velike in Male Kope. Ves ta smuški svet leži v višini okrog 1500 m in se razprostira preko blagih kop in širokih planin s krasnim razgledom na vse strani; smučar bo našel

tu možnost za dolge in počelne spuste, blagi vzponi mu ne bodo delali težav, dober sneg bo našel tu še do pozne pomladi; ves ta predel je nepogozden, smučarju torej ne delajo zaprek drevesa in ne nagaja mu skalovje, tudi nevarnosti plazov ni; skrajka, ta smuški svet na zapadnem Po-

blizu so odkopali že pred pol stoletjem veliko rimsko grobnico, ki je bila tlakovana z majhno šestkotno opeko ter so v njej našli žarč in lonec z novci. Mnogo opek, ki so jih ob priliki izorali, ima pečate raznih trvd, a našli so celo kočček mozaika. Tudi rimske novce često najdejo pri poških delih, med njimi celo zlatnike. Del teh najdb je v lepem zasebnem muzeju gosпода Vladimira Makla, trgovca pri Sv. Marjeti niže Ptujja, ki je z hvalevrednim razumevanjem odstopil vse najdbe novo odkritega grobišča ptujskemu muzeju, kjer so zdaj razstavljene in se bodo v najkrajšem času strokovno konzervirale. Zelo važno je odkritje rimske ceste, ki vodi od Sv. Marjete niže Ptujja proti Forminu. Po vsem tem in da so istočasno in v istih plasteh laténske nekropole zadeli na zgornje rimsko grobišče, lahko sklepamo, da je tukaj ali v bližini stala večja rimska naselbina, morda rimska Remista, ki jo arheologi že dolgo iščejo v bližini Zavrča, ki leži nasproti Formina na desnem bregu Drave. Vidimo, da so laténsko grobišče uporabljali še nadalje v rimski dobi, kar opažamo zlasti na rimskih zaponkah, ki kažejo jasno še na laténske izvirnice. Žal tudi tukaj nimamo natančnejših podatkov o grobovih, zato naj omenim le nekaj pomembnejših rimskih najdb, kakor žare, čače, vrče, sklede ojenke in skodelice najrazličnejših oblik in velikosti. Zastopana je tudi boljša keramika tako imenovana »terra sigillata« rdeče in črne barve. Dalje so zelo pomembni stekleni izdelki, kakor stekleničice in odlomki dveh ze-

Zena je ona, ki določa okuz in kulturo svojega časa. Za sodoben dom si izbere

4-ELEKTRONSKI SUPER SPREJEMNIK

ORION RADIO 150

- RADIO d. z o. z., LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7.
- RADIOVAL, LJUBLJANA, Dalmatinova ul. 13.
- ANTUN BREMEC, CELJE, Miklošičeva ulica 2.
- L. LUSICKY, MARIBOR, Koroška cesta 11.

horju je ono, kar vsak smučar imenuje smuški raj.

V območju tega krasnega smuškega sveta stojata dve priljubljeni planinski postojanki, Senjorjev dom in Koča pod Kopo. Senjorjev dom (1522 m) leži na samem Jezerskem sedlu, sredi divnih smuških poljan in je tudi središče zimskosportnih prireditvev. Izdelani so v tem območju posebni smuški tiri, standardne proge za smuk in za slalom. Najprimernejši dostop do Senjorjevega doma je od postaje Brezno-Ribnica, odkoder pelje redna avtobusna zveza do prijaznega turističnega kraja Ribnice na Pohorju in od tod ima smučarje 2 uri pehoje do doma. Dom sam je lepo uredjen, ima električno razsvetljava in tudi dobro oskrbo po zmernih cenah. Koča pod Kopo (1377 m) stoji na sedlu Pungart, v sončnem zatišju Velike Kope. Tudi ta koča je udobno in prijazno uredjena ter izredno priljubljena med letoviščarji in prav posebno tudi med zimskimi športniki. Krasen je razgled s te postojanke po širnem slovenskem planinskem svetu. S Pungarta vodijo smuška pcta na vse strani: proti Dravski dolini v Ribnico, Vuhred in Vuze-nico, proti Mislinjski dolini v Mislinjo, Dovže, Smartno in dalje v Slovenj Gradec. Najprimernejši dostop do Koče pod Kopo je iz Dovž, komaj 2 ur. Vsi dostopi in vsa pota na zapadnem Pohorju so dobro markirani in opremljeni s posebno smuško markacijo. Lepo izpeljana je smuška pot od Koče pod Kopo do najbolj zapadne planinske postojanke na Pohorju, Koče na Kremenjarjevem vrhu (1161 m), odkoder je krasen spust v Slovenj Gradec.

Smučarji, ki še ne poznate zapadnega Pohorja, pridite in ogledite si ta krasni smuški svet, prav gotovo vam ne bo žal!

lo ličnih in dragocenih krožnikov, večji je iz pisanega stekla »millefiore«. Poleg rimsko provincialnih zaponk so še izkopali dve lepi profilirani igli, večjo z voržico, dve kovinasti zrčali, dve žlički in še obilo drugih drobnarij. To rimsko grobišče sega še v prvo stoletje, laténsko ali keltsko pa še v tretjo stoletje pred Kristom. Pojav, da najdemo istočasno laténsko in rimsko grobišče ali naselbino, ni redek v ptujski okolici. Mnogokrat opažamo tudi na rimskih nagrobnikih še keltske priimke ali na oltarjih imena keltskih božanstev. Med tem ko se je prehod iz keltske kulture v rimsko vršil razmeroma hitro, je ohranila narovna noša na noriško-panonskih nagrobnikih še dolgo vso svojo keltsko značilnost. Znano je, da se je moški svet prav rad nosil po rimsko, v togi, a ženski je še dolgo, tja do začetka srednjega veka, ohranila keltsko narodno nošo, frizuro in nakit. Brez dvoma vidimo v tem pojavu nadaljevanje starih tradicij, predvsem iz keltske dobe.

Daljša razprava o tem pomembnem laténskem grobišču bo v najkrajšem času izšla v prihodnji številki mariborskega »Časopisa za zgodovino in narodopisje«. Izvrstno nam služi pri ogledu bogatih rimskih in keltskih najdb ptujškega muzeja »Vodnik Poetovio«, ki ga je napisal ravnatelj arheološkega muzeja v Splitu dr. Mihovil Abramčič Dobiva se v muzeju po izredno nizani cen. 15 dinarjev za izvod v slovenskem in nemškem jeziku.

A. S.

JNAD JUGOSLAVIJA

JUBILEJNI

11. JANUAR - TABOR

Adamič-Broadway

20. SLOVANSKI VEČER

Buffet Bar

Domače vesti

Naš direktor g. ar. Albert Kramer je doblj - deloma naravnost na Goinik, kjer se zdravi, deloma s posredovanjem naše redakcije - toliko božičnih in novoletnih voščil od prijateljev in znancev, da mu je pri najboljši volji nemogoče, zahvaliti se vsakomur posebej. Zato izreka po tem potu vsem, ki so se ga spomnili, pristno zahvalo in jim tudi sam želi vso srečo in zadovoljnost v prihajajočem letu. Ko izvršimo to njegovo naročilo, smo veseli, da lahko ob tej priliki tudi s svoje strani sporočimo vsem njegovim somišljenikom, znancem in prijateljem, da je zdravstveno stanje g. dr. Kramerja v vsakem pogledu zadovoljivo, tako da se bo lahko že čez nekaj tednov vrnil k svojemu delu.

poročena s književnikom g. Milanom Begovićem, gospa Zorica pa z g. Rihardom Wolfom. Pokojna gospa je bila aplošno znana po svojem blagem značaju. Njen oče Cesarac je bil navdušen zagrebški narodnjak, po njem je gospa Zora dedovala plemenito srce. Zadnji čas jo je napadla hripa in je bila zaman vsaka pomoč v zdravilišču. Umrla je v starosti 62 let. Pokopali so jo večer popoldne v Mirogoju. Uglednim družinam tudi naše iskreno sožalje!

Prisrčna 700letnica trogirskate katedrale se bo vršila na današnje nedelje. V predvorju katedrale, ene izmed najznamenitjših v Jugoslaviji, bodo odkrili spominsko ploščo mojstru Radovanu, slavne-

čeve veseligrice »Gospa ministrica« z go. Bučarjevo v naslovni vlogi. Igra je skrbno pripravljena ter sodelujejo prve moči odra. Na novega leta dan ob 20.15 bo prva ponovitev »Gospa ministrica«. Kdor se hoče od srca nasmejati, naj posesti šentjakobčane. Vstopnice se dobe v predprodaji od danes dalje v društvenih prostorih v Mestnem domu.

SILVESTROVANJE Sokola II. v Trnovem Pester spored - godba - ples.

Zadnji dnevi dveh umetnostnih razstav. Dne 31. t. m. se bosta zapri dve pomembni umetnostni razstavi: v Obersenlovi galeriji na Gosposveti česti razstava slik Ivana in Bruna Vavpotiča in v Bačovi palači razstava slik Nikolaja Omerse, Marija Pregija in Evgena Sajovica. Obe razstavi sta brezplačno dostopni občinstvu in nudita torej tudi najširšim slojem možnost da se seznanijo z umetnostnim delom nekaterih slovenskih slikarjev. Priporočamo vsem ljubljanskim čitateljem, ki še niso videli obeh razstav, da si ju ogledajo v teku nedelje, ponedeljek ali najpozneje v torek. Tudi prijatelji lepih slik ki bi hoteli kupiti kaj primerne za okras svojega stanovanja, bodo s pritom obiskali obe razstavi, posebej se pri Obersenlovi sliki očeta in sina Vavpotiča. Zaradi navala gradiva smo morali odgoditi kritiko našega strokovnega poročevalca na prve dni prihajajočega tedna. Zdi se nam pa potrebno, da pripravimo obisk obeh razstav za teh nekaj dni, kar sta še odprti.

Kolo jugoslovanskih sester v počestvenje go. Mirke Grujičeve. Ob smrti dvorne dame go. Mirke Grujičeve je Kolo jugoslovanskih sester v Ljubljani poslalo Kolu srbskih sester v Beogradu toplo soznanje in dragotno darilo. V Beogradu sožalje in dragotno darilo poslala tudi srbske bratstvo. Posebej je še predsednica go. Fernanda Majaronova poslala dve soznanja bratstvu in sicer predsedništvu Kola srbskih sester v Beogradu ter družini ugledne pokojnice. Izražajoč nateoblje soznanje ob smrti velike in blage pokojnice. K večeršnjemu pogrebu se je kot odposlanca Kola jugoslovanskih sester v Ljubljani odpejala v Beograd odbornica gospa Aida Lebarjeva, ki je položila na krsto krasen venec rdečih nageljnov s težkim svilenim trakom v narodnih barvah.

Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Šiški priredi dne 31. decembra 1940 SILVESTROVANJE S PLESOM v vseh prostorih Sokolskega doma v Šiški. Začetek ob 20. uri

Zahvala. Krajevna organizacija JNS za okraj Vodmat je tudi letos p. i. redila božično za reveže svojega okraja. Obdarovanci, 45 družin s številnimi oročki, smo se zbrali v nedeljo pri g. Štef. Nu. Mencingerju na Smartinski cesti, kjer smo bili od odbora ljubezljivo sprejeti in pogosteni. Gospa predsednikova je razdelila med otroke šolske potrebščine, igrače in pecivo. Kot za tonik obolele predsednika g. Pavliča je izreževali blagajnik g. Rutar, ki je poimenoval težave pri pripravljajanju letniških božičnic. V imenu obdarovanih sem se zahvalil podpirani Nato je tajnik g. Drago Črček ob priložnem božičnem drevescu razdelil tekoče zavetje najnujnejših življenjskih potrebščin. Solzinih oči smo se zahvaljevali za darila. Tudi po tej poti izrekamo zahvalo veditvu organizacije za letošnje krasno obdaritev. Zahvaljujemo se vsem darovalcem, kakor tudi g. Mencingerju, da je brezplačno odstopil svoji okrajni salon za božičnico. Vsem prisrčna hvala! - V imenu obdarovanih: Jože R., brezposelni uradnik.

Ljubiteljem fotografije! Kadar so prazniki tu, ne sme manjkati fotoaparata. - Naši filmi, električni merilci, bliskovna luč - vam pripomorejo do krasnih posnetkov doma in v naravi. - Priporočila se edina specialna fototrgovina JANKO POGAČNIK Ljubljana, Tyrševa cesta 20.

Drugi Ciril-Metodov družabni večer, ki ga priredita šentpeterski moška moška in ženska podružnica CMD, bo prihajajočo nedeljo zvečer v Kazini s pričetkom ob 20. uri. Igral bo Jazz Odeon. Po pozdravnem nagovoru bo zapel nekaj krasnih pesmi slovečih naš Slovencev vokalni kvintet. Sledil bo komični nastop g. J. Šorna. Češko besedo bodo izvajali člani in članice Češke Obce. Spored to zaključeno s petjem »Hej Slovanci«, ki jo zapoje vsi gostje, nakar se razvije ples in narodna zabava. Čisti dobček je namenjen narodni šoli na meji šentpeterski podružnici CMD vjužno valita vse narodno občinstvo, da se udeležijo skrbno pripravljene družabne večera.

Na Silvestrovo vsi k »šestici« PROST!

Lutkovni oder Sokola I. na Taboru uprizori danes ob pol 16. uri komično lutkovno igro v 5. dejanjih: »Anže-junake«. Pričite, nasmejali se boste. V odmorih igra »Jurčkov jazz«. (-)

Popoldanska plesna vaja Jenkove šole v Kazini je danes od 16. do 20. ure. Jutri ob 20. začetniški tečaj, novinci se sprejemajo. Torkov tečaj izjemoma to sredo ob 20. uri kot novoletna plesna vaja. Posledne plesne ure vsak dan. (-)

Silvestrovo pevskega društva »Slavec« bo letos v veliki dvorani Kazine. V programu pred polnočno nastopajo priljubljeni operni in koncertni solisti in solistke, med njimi tenorist g. I. Franci. Igrala bo godba 40. p. p. Vstopnina samo 10 din.

TRGOVSKO OPRAVO POCENI PRODA Parfumerija Venus, Tyrševa c. 9.

Prisrčna, Dne 21. t. m. je bil v Zagrebu promoviran za doktorja vsega zdravilstva g. Herbert Wutti iz Ljubljane. Oficirji in vojniki garnizije na Raketu so svečano praznovali sveti večer v svojih prostorih. Ker živi naše območje prebivalstvo v najožjih stikih z vojaštvom, se je prebivalstvo tudi tokrat rado volje odzvalo prijaznemu povabilu. Ko so prizgali božično drevesce, je prvi spregovoril poveljniški kapetan Bauer, ki je pozdravil goste, oficirje, podoficirje in svoje vojake ter jim želel blagoslovljene praznike. Zatem je spregovoril domači župnik g. Novak, ki je z navdušujočimi besedami naglašal dolžnost do domovine in posebej še pomen svetega večera ter je vsem prisotnim voščil zadovoljne in prijetne božične praznike. Po tem lepem slavnostnem uvodu, ki ga beležimo za vzgled, je bila pogostitev, ki je potekala prav tako v najdostojnejšem razpoloženju.

RADIO KURTING BIRKE Ljubljana Mestni trg 9 Tel. 24-56

Dve veliki ponarejevalski in »ho«-apski družbi je odkrila policija v banatskem mestecu Mokrinu in v Glini. O slednji smo že poročali. Glavni krivci so: kavarnarja Nikola Arbutina in Mile Relić ter trgovca Mirko Baždar, ki so jih prepeljali na Sušak. Ti trije so ponarejali oltarske črke in si »prisluzili« nad 3 milijone dinarjev. Zadnji čas so razmetavali denar in nakupili nekatere nepremičnine. V Mokrinu pa je policija razkrinkala kot tihotapce valut in dragotnih trgovca Rajka Radosavljeviča, hotelirja Jakoba Sedmakova in nekatere njihove pajdaše, ki so bili v zvezi z veleposelnikom Jostpom Mundelkom. Policija je dobila v roke zanimive spiske udeležencev beogradske črne borze in tako se pričakuje nadaljnje aretacije v Beogradu, Novem Sadu, Subotici in Petrogradu.

Iz Ljubliane

Smučarski vlak na Dolenjsko. Zeleniška direkcija je ugodila predlogu Tujkoprometne zveze ter bo z ozirom na velik naval smučarjev radi ugodnih snežnih razmer na Dolenjskem vpeljala v nedeljo 29. t. m. in na novo leto poseben vlak za smučarje, ki bo odhajal iz Ljubljane kot drugi del vlaka št. 9213 z odhodom ob 8. zjutraj. Smučarji naj se poslužujejo tega drugega dela, v katerem se bodo po možnosti uvrstili tudi smučarski vagoni. Iz Novega mesta se bo ta smučarski vlak vračal po volumnem redu sedaj uklinjenega vlaka št. 9226. Odhod iz posameznih postaj je razviden z voznega reda. Iz Novega mesta bo odhajal ob 15.55 s prihodom v Ljubljano ob 18.02. Nadalje bo ljubljanska direkcija državnih železnic predlagala generalni direkciji, da bi ta vlak vozil na novo leto kot izletniški vlak z možnostjo uporabe nedeljskih povratnih vozovnic.

Pri Slamiču - tradicionalno SILVESTROVANJE Rezervirajte si mizel

Seja mestnega sveta ljubljanskega je sklicana za jutri ob 18. uri. Na dnevnem redu so poročila finančnega odbora, med njimi odobritev mestnih računskih zaključkov za leto 1939/40, dalje poročila gradbenega odbora in poročila personalno-pravnega odbora. Sledila bo tajna seja, na kateri bodo reševali o prošnjah mestnih uslužbenecv za napredovanje in za prevedbo ter razne personalne zadeve.

FOTOAPARAT

je še vedno najlepše darilo. - Isti z optiko 1.6.3 s katerim lahko fotografirate v najslabšem vremenu Vas stane še vedno DIN 350.- pri

Foto-Touristu Lojzu Šmucu LJUBLJANA - ALEKSANDROVA C. 8 in v podruž. PREŠERNOVA 9.

kjer dobite tudi sveže filme za fotografiranje v snegu in bliskovno luč.

Danes popoldne ob 16. bo v šentjakobskem gledališču tretja ponovitev Goličeve mladinske igre »Princesa in pastirček« s Kramarjevo in Dimičevo v naslovnih vlogah ter v režiji Ernesta Eyptra. Lepa scenarija, godba, pačiki, vile, medvedje, začeki so tako očarali naše malčke, da so dali duška svojemu veselju z navdušenim aplavzom. Na Silvestrovo pa bo ob 20.15 premiera duhovite in zabavne Nušič-

31. DECEMBRA OB 20.30 URI SILVESTROVANJE SOKOLA I NA TABORU

GODBA PROGRAM PLES

SLAVNI Benjamin Gigli v velikem muzikalnem filmu Melodije iz sani ki ga te dni predvaja KINO MATICA

MATINEJA danes ob 10.30 po znižanih cenah: TARANTELA razkošna filmska opereta z Jeanetto Mac Donald KINO SLOGA, tel. 27-30 - Danes ob 15., 17., 19. in 21. uri

SAMO SE DANES IN JUTRI zabavne pustolovščine popularnega MICKY ROONEYA v filmu Andy Hardy - detektiv Najnovejše neprilike mladega Andyja s tremi ljubimi deklicami nudijo vsakemu gledalcu dve uri prisrčne zabave in veselega razpoloženja. - Danes ob 15., 17., 19. in 21. uri

Samo Hubad, Drago Šijanec in Miho Zebre bodo tekmovali kot dirigenti na koncertu slovenske simfonične glasbe, ki ga priredi UJMA jutri v Unioni Spored bo izvajal celotni orkester ljubljanske filharmonije, ki se je nanj pripravil z nadpovprečnim številom skušenj. Na sporedu so skladbe Bernarda, Lajovica, Osterca, Zebreta in Tomca. Tomčeva suita »Nizki reje« v treh stavih se naslanja na koroške narodne običaje in melodije ter se bo kot nekaka folklorna točka višje vrste oddolžila tudi onemu delu publike ki folkloro ljubi. Vstopnice v Matični knjigarni, sporedi istotam. (-)

ZVOCNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠISKI. telefon 41-79 ČESKA KOMEDIJA HO RUK v gl. vlogi: Zvonimir Rogoz, bivši član ljubljanske Drame. Predstave: danes ob 3., 5., 7. in 9. uri, jutri ob 7. in 9. uri. Prihodnji spored: KAPETAN BLOOD (Krvavi kapetan) V gl. vlogi: Errol Flynn.

Šaljivi predmeti v veliki izbiri v drogeriji KANC, Ljubljana, Zidovska 1.

KINO MOSTE Danes ob 14.30, 17.30 in 20.30, jutri ob 20. dva vefilma: S križem in mečem Don Jose Mojica in Rosita Moreno v romantičnem filmu iz tegobnega življenja junaškega meniha. Veseli potepuhi Erika Druzovič, Paul Hörbiger Rudolf Carl, Lucie Englisch POZOR! ZA SILVESTROVO trije vefilmi.

redu B so bili zabeleženi naslednji uspehi: prvo priznanje je dosegel V. Jenko s 354 točkami, za kar je prejel veliko zlato kolajno in srebrni pokal (darilo »Metalurgije«). Drugo mesto Stefan Gojznicar s 351 točkami (zlata medalja in srebrna doza), tretje Fran Omahna 333 točk (velika srebrna medalja in brušeno zrcalo), četrto A. Piskar, 321 točk in mala srebrna medalja. Razred C: prvo mesto L. Rakovec 345 točk, drugo Fran Omahna in 3 J. Janežič. Krmo ptic je razstavila tvrdka Sever, kletke pa član društva J. Jugovič

UZIVAJTE V NASIH ZIMSKIH KRASOTAH

Advertisement for winter sports and resorts. Includes: RATČE-PLAN CA 870-1108 m, DOM ILIRIJA V PLANICI, PODKOREN 854 m, SV. KRIŽ - PLANINA 1000 m, KOČNA PRI JESENJEM CAH, JEZERSKO 900-1200 m, VELIKA PLANINA 1558, BOHINJ, Dom SPD na Komni 1520 n Bohinjem, Skalaški dom na Voglu 1540 m, DOLENJSKE TOPLICE, POLZEVO 620 m, KUREŠČEK 833 m - planinski dom, PARK HOTEL BLED

„JUTROVA“ POSVETOVANICA

Davčna Obveznosti

Za prvo četrtletje dospe v plačilo tudi taksona zavezanca v januarju. V času od 1. do 31. januarja je treba plačati med drugim tudi toliko takso od pravic za točenje alkoholnih pijač za prvo polletje. Kdor bi te takse pravočasno ne plačal, plača za kazen enkratni znesek redne letne takse. Zneskov tak su ne moremo navajati, ker so določeni za različne kraje čezrroma kategorije različni zneski.

Za prvo četrtletje dospe v plačilo tudi dopolnilna prenosna taksa in sicer v četrtinski izmeri celoletnega predpisa, ako ta predpis znaša več kakor 500 din. Ako pa znaša celoletni predpis takse do 500 din, mora biti ta znesek v celoti poravnana do 31. januarja. Zakasnitev plačila ima za posledico plačanje 6% zamudnih obresti s stroški, ki narastejo ob poznejši cisekuriji.

Za prijavo, da ima kdo vozila (prevozna sredstva) ne glede na to, ali se uporabljajo in ali so uporabna, je treba tekom mesca januarja plačati posebno takso, ki znaša: a) za avtomobile, prikolico in avtobus, od vsakega 100 din, b) za mototokiel s prikolico ali brez nje 50 din, c) za fijkarski voz 25 din in d) za bicikel 5 din. Vsa ta vozila se morajo vsako leto pri pristojnem policijskem oblastvu prijavit in registrirati in se mora plačati prijavna taksa ne glede na njih rabo. Avtostezki morajo predložiti ob letni prijavi potrdilo davčne uprave, ki se izdaja brez takse, da so plačali preteklo leto pridobitno, ker se sicer prijava ne sprejme in tudi odobritev za prihodnje leto ne izidi. V zvezi s to takso je treba plačati tudi še posebno davčino v smislu uredbe z dne 29. III. 1940 o spremembah in dopolnitvah uredbe o državnih in banovinskih cestnih skladih, ki znašajo za potniške avtomobile od 200 do 700 din, za tovorne avtomobile pa z ozirom na njihovo nosljivost od 500 do 9.000 din. To je v glavnem vse, kar se tiče taksi, ki jih je treba plačati tekom mesca januarja.

»Oče z devetimi otroki.« — Na vaše vprašanje je naš list že ponovno obvisil potrebna poasnja. Da ne boste v dvomu, vam sporočamo, da so osebe z devetimi ali več otroki oproščene plačevanja vseh neposrednih davkov in dodatkov izvemni samoupravne doklade. Pravico do te davčne oprostitve ima prav vsaka takšna oseba, vendar pa najmlajši otrok ne sme biti starejši od 14 let in njegovi starši ne smejo biti obdavčeni na leto z večjim zneskom kakor 500 din. Oprostitev traja od 1. januarja tistega leta, v katerem se je davčnemu zavezancu rodil deveti otrok ter prestane konec tistega leta, ki sledi smrti davčnega zavezanca.

A. C. - K. — P. Izpostavili ste v pravočasno vero la morate kot pripadnik pravoslavne cerkve plačati posebno davčino. Ali je zahteva davčne uprave upravičena? — Verski davek plačujejo verniki srbsko-pravoslavne cerkve. Ta davek znaša 10% vseh neposrednih davkov brez dopolnilnega danka in sicer: zemljinarne, pridobitne, zgradinarne, rentnine in uslužbenškega danka. Ako vam je davčna uprava verski davek pravilno izračunala, to boste zvedeli pri davčni upravi sami.

»Kuluka.« — Vzemite na znanje, da plačujoči vsi državni, banovinski in samoupravni uradniki kot kuluk v gotovinski tridnevni znesek osnovne in položajne plače oziroma pokojnine, ne glede na njihovo starost, spol, položaj ali državlanost. Proti plačilu te davčne ne morete ničesar ugovarjati, dokler je uredba o plačevanju kuluka še v veljavi. Plačila odlašaja za državne uslužbence in upokojenice obeh samo v tem, da smejo plačati to davčino v dvoletnih obrokih.

Pravna Nagrade

Novoletna — bilančna — Trinajsta plača. Po obrtnem zakonu, ki velja tako za delavce kot tudi za nameščence, in osebe, ki pri podjetjih vrši višje trgovske ali višje tehnične posle, ni predpisano, da bi bil službojemalec obvezan dati svojemu službojemniku novoletno bilančno nagrado ali trinajsto plačo. V tem zakonu je je le urejena možnost delne pridobitve take nagrade ali trinajste plače. Trinajsta plača ali novoletna nagrada je posebna vrsta prejemkov, ki jih daje službojemalec običajno ob novem letu in pritiče službojemalecu le v primeru, če je pri podjetju običajna ali če je izrecno dogovorjena. Običajna je taka nagrada takrat, kadar jo izplačuje podjetje vsemu svojememu osebju — uslužbenstvu, vsako leto brez vsakega pridržka, ki naj bi kazal nato, da jo hoče podjetje izplačati le samo za določeno leto, in le če ni izplačana na izrecno vsakokratno prošnjo nameščencev. Po običajni ali dogovorni izplačana novoletna nagrada — trinajsta plača postane sestaven del službenih prejemkov in zato tudi službojemalčeva pravica, ki se da premeniti le s sporazumom obeh strank.

Ako ima službojemnik pravico na tako nagrado, mu ta pritiče, najsi službeno razmerje preстане, predno dospe ta pravica in sicer v znesku, ki ustreza razmerju med službeno dobo, za katero se nagrada daje in časom, prebitim v službi. Službojemniku torej ni potrebno v primeru prestatka službenega razmerja dočakati trenutka, ko bi ob obstoju službenega razmerja taka nagrada dospela v plačilo, ampak jo pridobi že prej v sorazmernem delu. Če ima službojemnik na pr. pravico do trinajste plače 1. januarja, a preneha njegovo službeno razmerje že 1. oktobra mu pritičejo tri četrtine trinajste plače ne glede nato, da 1. januarja ni bil več v službi. V primeru da podjetje predčasno odpusti službojemnika brez važnega razloga ali iz svoje krivde, obdrži službojemnik nekvarno višji odškodninski pogodbeno pravico zahtevati vse prejemke, torej tudi novoletno nagrado — ali trinajsto plačo za ves čas, kakor mu pritičejo službeni prejemki t. j. za čas, ki bi moral poteči do prestatka službenega razmerja po dogovoru ali pa je bilo službeno razmerje redno odpovedano.

X. Y. Mrb. Ali morate po vrnitvi z orožnih vaj plačati celotno zastalo najemino hišnemu lastniku, če boste ob novem letu odpovedali najemno pogodbo. — Plačevanje najemnin, ki jih dolgujeteo najemniki, ki so bili vpoklicani na orožne vaje, je urejeno z Uredbo o odložitvi plačevanja najemnin, ki jih dolgujejo osebe, poklicane v vojaško službo. Službeni list od 11. oktobra 1939 X/81. Po tej uredbi morate po preteku treh mesecev po odpustitvi z orožne vaje plačati nato zastalo najemino redno, v zadnjih treh mesecih pred povratkom z orožne vaje in med službovanjem zapadlo in neplačano mesečno najemino pa v polovičnem mesečnem znesku. Kter je

uredba izdana v zaščito vojnih obvezancev, katerim so se radi vpoklicali na orožne vaje, prejemki znižali, torej v zaščito socialno šibkeje osebe, kot je pri najemodajalcu, smo menjca, da se boste smeli okoristiti z navedeno obročno dobrotu plačevanja zastale najemnine tudi v primeru, če bi po povratku z orožne vaje menjali najemodajalca.

»Mlada uradnica.« Ali ste upravičeni zahtevati povilaženje plače, ker je že minulo leto od vašega nastopa v službo. — Višina prejemkov odvisi od vsebine službene pogodbe, če niste morda zaposleni v obratu, glede katerega velja do določila o minimalnih prejemkih za osebe. Ker nam niste sporočili vrste obrata, se torej zanimajte, če vam pritiče obilnevo določena plača, v primeru, da niste uslužbeni v takem obratu, se pa glede plače dogovorite s službojemalecem na novo, če ob vstopu v službo nista ničesar dogovorila o povilaženju.

P. B. A. C. Radi nezvestobe bivše zaročenke ste poročili drugo, ker je za prva rodila nezakonskega otroka in se pozneje tudi, in celo boljše poročila, vprašujete, če ste jih sploh še kaj dolžni in če ima kakšna sredstva zoper vas. — Tekom treh let od dneva poroda sme zahtevati mati vašega nezakonskega otroka, da ji plačate stroške poroda in stroške njegove vzdrževanja za 6 tednov po porodu. Če očetovstva niste priznali pred varstvenim sodiščem, Vas bo mogel otrok po svojem varstvu tožiti na priznanje očetovstva in tudi na plačilo primerne mesečne peživnine, ki ste jo otroku dolžni plačevati vse dotle, da se bo mogel sam redno preživljati. Okolnost, da se je otrokova mati poročila boljšo in da se sedaj v dobrih razmerah, Vas nikakor ne oprostila od nobene navedenih Vaših obveznosti.

J. T. A. C. Vaša mati in oče sta se vam v svoji ženitni pogodbi obvezala izplačati ob močitvi gotov znesek kot doto. Ker sta v pogodbo vstavila manjši, kot po dogovorjenem znesku, vprašujete, če smete zahtevati razliko. — Čim bi mogli zahtevati razliko, da vam je bila v ženitni pogodbi določena višja doto, tudi dokazati, bi mogli uspešno razliko tudi iztožiti, če vam je ne izplačajo ziera. Ker nam ni znana točna vsebina tozadevne pogodbe, vam drugih poasnjl ne moremo dati.

Zdravniška

Magda — C. M. B.: Najbolj verjetno se mi zdi, da ste morali bodisi pred leti ali pa letos ozrebiti v nos. Zilja nosa so izgubili sposobnost krčenja, odnosno širjenja in zato izgleda nos tudekast. Svetujemo dnevno masažo nosa in izmenične toplje in mrzle obkladke. Deloma se, da pomagati tudi z zdravili, glede katerih pa se morate obrniti na vašega zdravnika.

Z. P. Z.: Kadar spremeni žena svojo okolico, hrano itd. se pogosto zgodi, da izostane perilo tudi po več mesecev. Slično bi bilo lahko tudi v vašem slučaju, dasi je zvezka malo drugačen. Verjetneja pa se mi zdi domneva, da dotična še ni povsem spolno dozorela in da zato še ni dobila perila. Ako se pojavi perilo kasneje, se seveda močna oploditev in nosečnost. V naših krajih dobe deklice prvo perilo še ni pojavilo, smratom to kot bolezenski znak. Zato svetujemo, da se obrnete na kakega špeciialista za ženske bolezni.

D. C.: Maribor: V vašem primeru bi bilo najprej počakati, da se vidi, da li je dotična sploh noseča. Zelo verjetno se mi namreč zdi, da do oploditve sploh ni prišlo. Počakajte torej! Glede ostalega vam ne morem dati nikakih poasnjl.

Gorenjsko: Mislim, da je vaš strah popolnoma odveč. Dotično mesto ni nevarno, ker je središče za govor povsem drugje. Razen tega ne morete od tako majhnega otroka pričakovati, da bi že govoril. To se bo zgodilo v vašem primeru šele 4 do 6 mesecev kasneje.

Obupno: V poštev prihajajo razne možnosti: vnetje, bole in hemeroidi. Svetujemo, da greste v kako večjo bolnišnico v svrhu preiskave in zdravljenja, ki bo odvisno pač od ugotovka.

I. Ljubljana: Zaradi različnega anatomskega ustroja so podane razne možnosti. Dotični organ ima ca 8 raznih oblik. Razumlivo je torej, da do razodek ne poteka povsod in povsem enako. To, kar ste vi opisali, zveni verjetno in si ni treba delati nobenih skrbi.

3. ... Lc9 — b7. 4. e2 — e3 a7 — a6, 5. a2 — a4, b5 — b4 6. Sb1 — d2. (Beli se torej drž: približno zgoraj navedenega sistema samo da ima razvitega že tudi svojega samskega lovca).

6. ... e7 — e6. 7. Lf1 — d3, c7 — c5. (Relistab sam misli, da izgublja ta poteza na času in da bi bil moral vleči Le7, nato d6 in Sb7 pa šele potem morda c5). 8. 0 — 0. Lf8 — e7. 9. d4 : c5. Le7 : c5. (Sicer takoj 10. Sb3, pa je črni že v nevarnosti, da kmetu več ne dobi, ker grozi Lg5 — f4 — d6).

10. e3 — e4! Lc5 — e7? (Pač že tudi odločilna napaka S tem da prežene beli sedaj črna Sf6, ostane črno kraljevo krilo brez obrambe. Obenem pa ima črni še tudi na d6 slabo točko. Črni bi bil torej moral vleči d6 čeravno bi potem po 11. Se4 ali Le4 prišel v nevarn položaj. —Da je črni sedaj izgubljen pove še tudi dejstvo, da je beli popolnoma rzvit, med tem ko je črni zelo zastal v razvoju).

11. e4 — e5, Sf6 — d5, 12. Lg5 : e7, Sd5 : e7, 13. Sd2 — c4, Se7 — c8, 14. Tf1 — e1! (Zelo zvrta poteza, ki pripravlja krasno kombinacijo).

14. ... d7 — d5. (Črni ne vidi pasti, ki mu jo je nasprotnik postavil, sicer bi bil pač rohiral). 15. e5 : d6 e. p. Se8 : d6, 16. Ld3 — g6! (Problemska poteza, ki takoj odloči). 16. ... h7 : g6. (Druge možnosti so še: Se4!, 17. Te6 : + črna dama je izgubljena, ali 16. ... Ke7, 17. Sd6: Dd6: 18. Dd6:+, Kd6:, 19. Lf7:, Ld5, 20. Tad1 itd.).

17. Se4 : d6+, Ke8 — e7, 18. Sd6 : b7, Dd8 — c7. (Najlepše nadaljevanje bi bilo Db6, 19. Dd4!, Dd7:, 20. Te6:+!! in dobi, ker na Kc6: ali Kf8 sledi kmalu mat, na fe6: pa 20. Dg7: + itd.).

19. Dd1 — d5, Th8 — h5, 20. Dd5 — e4, Sb8 — c6, 21. g2 — g4, črni se vda.

(Trdnjava mora zapustiti 5. linijo, nakar sledi Se5, pa obdrži beli celo figuro več).

Vasja Pirc.

ŠAH

Omladinska sekcija Amaterskega šahovskega kluba v Zagrebu priredi v dneih 3., 4. in 5. januarja prvo tekmovalanje srednjoškolskih dijaških reprezentanc Beograda, Zagreba in Ljubljane. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel g. minister za trgovino in industrijo g. dr. Ivan Andres, kot predsednik Hrvatskega šahovskega saveza.

— Reprezentance vseh treh mest nastopijo na 8 deskah. Prvi dan se srečata Beograd in Zagreb, drugi dan Beograd in Ljubljana, tretji pa Ljubljana in Zagreb. Klusko prvenstvo Srpskega šahovskega saveza si je osvojil Zemunski šahovski klub, ki je s 6½ : 1½ premagal Niški š. k. V zemunskem mestu sta igrala nac. mojstra Lešnik in Matvejev. V tekmah za državno prvenstvo pa namerava Zemun nastopiti še z dr. Trifunovićem in Subarićem. Sedaj imajo torej vsi trije »narodni« savezi svoje klubske vrvake. Prvenstvo Slovenske šahovske zveze je, kakor znano, že pred meseci osvojil Ljubljanski š. k. prvak Hrvatskega š. saveza pa je Amaterski š. k. Predvideno je bilo, da naj bi se prvaki vseh treh narodnih zvez sestali v borbi za državno prvenstvo. Ker pa poslovni odbor j. š. saveza še ni uredil vprašanja reorganizacije saveza, je menda poslovanje saveza za enkrat sploh zastalo.

Krakovska obramba.

Beli : Bogoljubov Črni : Relistab (S turnirja na Poljskem)

1. Sg1 — f3, Sg8 — f6, 2. d2 — d4, b7 — b5? (Ta poteza predstavlja malo igrano »krakovsko obrambo«. Najbrž je obramba sploh nekorektna. Kmet na b5 je takoj izpostavljen napadu. Če ga beli tudi ne osvobji, pa si lahko indirektno zasigura prednost na damskem krilu z napadi nani.)

3. Lc1 — g5. (To je manj v rabi, pa je najbrž tudi dobro. Običajno je 3. e3, a6, 4. a4 b4, 5. c4 z običutno premočjo belega v središču).

SPORT

še ena nedelja brez sporeda

Pri nas doma bodo vsi sportniki brez posla — Drsalci Ilirije nastopijo v Zagrebu

Prav za prav bo današnja nedelja že tretji zaporedni termin, ki ga sportniki vsaj pri nas ne bodo izkoristili za svoje nastope. Pred tednom dni so Ilirijanci otvorili hokejsko sezono, medtem ko smučarji za takrat še niso imeli pripravljene sporeda, potem pa so si vsi skupaj o praznikih privoščili nekaj miru in oddiha. Današnja nedelja je kakor prehodna točka med temi dnevi odmora in dnevi dela, ki bodo nastopili takoj po novem letu.

Ko se vprašujemo, zakaj danes sportnega sporeda ne bo, moramo upoštevati še to, da je na aglnost naših sportnikov brez dvoma vplivala tudi izredno neprijetna temperatura, ki je zadržala doma celo one najbolj navdušene za zimsko sezono. Smučarji, ki bi prav za prav zdaj ne smeli počivati, pa imajo letos s sporedom še prav posebno težavo, in sicer zaradi tega, ker jim je sneg nasulo baš v krajih, kjer ga dosedaj niso bili vajeni, po Gorenjskem in drugod, kjer je skoraj že vse v naprej urejeno za njihove nastope, pa je

bele mane vendarle premalo, da bi se lahko odločili za prireditve brez skrbi za organizatorje in tekmovalce. Tako je pač prišlo, da danes vsaj pri nas doma ne bo prav nobenega sportnega dogodka. Edino izjemo, v danih okoliščinah še posebno častno so storili drsalci SK Ilirije, ki so dopolne s precej močno ekipo odpotovali v Zagreb, kjer bodo popoldne od 14. dalje na drsalšču ZKD na Miramarski cesti izpolnili tudi edino točko sportnega sporeda za ves Zagreb.

Hokejsko moštvo Ilirije bo odigralo revanžno tekmo s Haskom za nedavno izgubljeni dve tekmi na drsalšču v Ljubljani, razen hokejske ekipe pa bodo v odmorih nastopili tudi naši državni prvaki in umetnem drsanju, med njimi Silva Palmetova, Emanuel Thuma, Milan Betetto in Joško Biber.

Hokejska prireditve je za Ilirijo nazadnje tudi prestižnega pomena, nastop Ilirijanskih drsalcev pa za sportni Zagreb velika atrakcija.

I. zlet slovenskih smučarjev bo v Celju

V dnevih od 24. do 26. januarja 1941 bo tamkaj mogočna manifestacija napredka in razvoja slovenskega smučarstva

Celje, 28. decembra. Odgovorna, a obenem častna naloga je doletela Celje s tem, da je prevzelo izvedbo I. zleta slovenskih smučarjev. Imeli smo zlete gorenjskih smučarjev in podobne večje zimskosportne manifestacije, a zlet vseh slovenskih smučarjev bo prva prireditve vrste in obenem mogočna manifestacija sile in raznaha, ki ga je smučarstvo pri nas zavzelo, obenem pa tudi demonstracija nasproti vsemu, kar posebno v zadnjem času zavira in onemogoča razvoj te naše vsenarodne sportne panoge.

V nedeljo 22. t. m. je sklicala Slovenska zimskosportna zveza v Celju sestanek vseh sportnih, tujskoprometnih, vojaških in dru-

gh organizacij in oblasti. Na tem sestanku, ki mu je predsedoval predsednik zveze g. Mr. Jože Žabkar in so se ga udeležili zastopniki z Jesenic, iz Ljubljane, Maribora in Celja, je bil določen v glavnem prireditveni odbor, spored in vse, kar spada k organizaciji tako velike prireditve. Določeni so bili posamezni odseki, ki so pričeli tudi takoj poslovati in danes moremo že podati točen spored samih tekem, katerih tehnična izvedba je bila poverjena smučarskemu odseku SPD v Celju.

Spored zletnih dni je naslednji: V petek 24. januarja: Zvečer otvoritev zleta z baklado in pozdravnimi govori pred mestnim magistratom. V soboto 25. januarja: Ob 9,

tek na 18 km v Zagradu, na Lahovni ali v Liscah, ob 14. smuk za seniorje pri Celjski koči pri novi progji za smuk. Ob 20. hokejska tekma in umetno drsanje v izvedbi SK Celja v mestnem parku. V nedeljo 26. januarja: Ob 9. slalom za seniorje in slalom za dame pri Celjski koči, ob 11. istotam slalom za mladino. Ob 10. mladinski teki v okolici Celja. Ob 13.30 skoki za kombinacijo, posameznike in za mladino na skakalnici v Liscah.

V soboto 25. januarja zvečer bo v Narodnem domu družabna prireditve v čast gostom.

Spored zleta je torej obširen in bo obsegal vse zimskosportne panoge, ki jih Slovenci gojimo. Zimskosportna zveza si je nadela težko nalogo, ki je tem težja, ker jo je pričela popolnoma praznih rok, brez sredstev. Prepričani pa smo, da bo ta naša vsenarodna zimsko-sportna manifestacija našla pri vseh, ki jim je zdravlje in razvoj naše mladine pri srcu, razumevanje in podporo, saj bo ta zlet pravi praznik slovenske sportne mladine!

Mesto Celje pa naj se izkaže in dokaže, da je bilo vredno zaupanja, ki mu je bilo poverjeno s to veliko prireditvijo.

ZSSJ in SZSZ

Pojasnimo v zvezi z nedavnim člankom o slabih vesteh za smučarje-tekmovalce

Prejeli smo in objavljamo: »Pred dnevi ste v našem cenj. listu objavili sestavek, v katerem uvodoma navajate, da je »Zimsko sportna Zveza« (!) prešla od ministra za telesno vzgojo obvestilo, da je finančni minister odklonil otvoritev kreditov za podpore, ki jih je minister za telesno vzgojo dovolil ZSSJ za izvedbo sporeda ... itd.

Ker je zaradi istovetjenja »Zimsko sportnega saveza kraljevine Jugoslavije« s »Zimskoslovensko sportno zvezo« nastala nejasnost v presojanju stališč in vrednotenje kompetenc med slovenskimi smučarji, pripominjamo, da »Slovenska zimsko sportna zveza« ni prešla od ministra za telesno vzgojo nobenega zadevnega obvestila, niti ne od ZSSJ in ni ni o ukrepih ministra za telesno vzgojo ničesar uradnega značnega, niti nič sporočenega od Saveza (!) kraljevine Jugoslavije, kar bi bilo po vseh pravih potrebno. Pri tem je pred vsem treba vedeti naslednje:

da je »Zimsko sportni savez kraljevine Jugoslavije« (ZSSJ) samo vrhovni forum vseh treh narodnih zvez, ki imajo na svojih narodnostnih področjih absolutno samostojnost, da obstoja razen »Hrvatskega skijaškega saveza« in »Srbskega saveza zimskih sportov« tudi samostojna »Slovenska zimsko sportna zveza« s sedežem na Jesenicah kot krovna organizacija vseh slovenskih smučarjev in edina predstavnica zimskega sporta v Sloveniji, in da bo »Slovenska zimsko sportna zveza« klub omenjenemu stališču ministrstva za telesno vzgojo svoj letošnji spored izvedla v mejah svoje finančne zmogljivosti, ki bo po pospešeni požrtvovalnosti vseh naših idealnih sodelavcev, članov in smučarjev močno okrepljena.

Želimo, da se v bodoče v vsakem primeru strogo ločijo delovna področja ZSSJ in SZSZ, da se bodo pravilno vrednotili dela, pravice in avtoriteta.

Jože Žabkar, s. r. — Jože Činkovc, s. r. predsednik tajnik

Pravila nogometne igre

Sestavila zvezna sodnika L. Macoratti in P. Škerlj — 86 strani — Cena din 25.—

Sedanja mlajša generacija slovenskih nogometnih sodnikov, združena v avtonomnem Zboru nogometnih sodnikov v Ljubljani, je že nekajkrat stopila v javnost z odločno besedo, da bi po svojih močeh poganala ustvariti red in disciplino na nogometnih igriščih in vzgojiti razen dobrega igralnega kadra tudi kvalificirane nogometne sodnike. Bržkone iz podobnega nagiba sta se dva člana tega združenja — Lado Macoratti in Pero Škerlj — lotila še druge važne naloge v tej smeri in priredila prvo izdajo mednarodnih pravil za nogometno igro v slovensčini, delo, na katero smo torej pri nas čakali skoraj 30 let. Kakor pravita avtorja sama, smo si dozdalej glede pravil nogometne igre pomagali z nemškimi in madžarskimi izvirniki, bilo pa je tudi nekaj izdaj v hrvaščini, ki pa so, kolikor jih je mogoče dobiti, precej zastarele. Vse to pomeni, da sta pisca opravila za nogometni sport tudi pomembno pionirsko delo, ki bo dobro služilo vsem, ki se še zanimajo in navdušujejo za to razmeroma še zmeraj zelo udomačeno sportno panogo.

Knjiga, ki obsega 86 strani in je opremljena z nad 50 kllježi, je razdeljena v dva glavna dela, in sicer v pravila sama (17 členov) ter v mnogo obširnejši drugi del — razlago in uradne odredbe k posameznim členom. V prvem delu sta se pisca poslužila zadnjega leta 1939. izpopolnjenega

besedila pravil, izdanih pri Mednarodni nogometni zvezi (FIFI), drugemu delu pa sta pridružila razne odločitve in obvezna tolmachenja, izdana od mednarodnega poverjenstva za pravila nogometne igre, ter še mnoga izkustva, ki sta jih mogla s tovariši nabrati pri udejstvovanju na terenu. V tem delu sta bila posebno podrobna pri razlagi določb o sodniku in mejnih sodnikih, celih 20 strani s številnimi črtaji je posvečenih najbolj kočljivemu nogometnemu pravilu, ofsajdu, ki sta ga med drugim tudi poslovenila z izrazom »zapikome«. Če se bo ta precej poljubna označba za to vrsto kršitev pravil udomačila namesto splošno znanega angleškega izraza, ki pomeni »ob strani stoječe«, je vsekakor vprašanje bodočnosti. Ne glede na to, pa je to poglavje obdelano zelo skrbno in točno ter bo utegnulo koristiti tudi marsikomu izmed onih, ki mislijo, da to pravilo že dobro poznajo. Mnogo prostora sta sestavljala žrtvovalni tudi razlagi pravila o prepovedani igri in nesportnem vedenju, dveh poglavjih, ki ju v zadnjem času šah tako pogosto srečujemo na naših igriščih. Sicer pa je treba reči, da sta bila glede vsega zelo skrbna in točna ter sta preskrbela našemu nogometu odličn priročnik s pravili — za teorijo in prakso.

Knjigo, ki je tudi jezikovno dovolj gladka in jo bomo lahko z veseljem uvrstili med našo skromno sportno literaturo, je tiskala Misijonska tiskarna v Grobljah in stane 25 din ter se naroča pri Zboru nogometnih sodnikov v Ljubljani poštini predal 138. Tudi vnanje lepo opremljeni knjižnici želimo še, da bi jo vsi — tembolj, ker je slednjic le izšla v našem jeziku — prav razumeli ter po njej vsak na svojem mestu pomagali našemu nogometu do pravega razvoja in že davno potrebnega imena. Sodniki so z njo več ko storili svojo dolžnost. L. S.

Božična številka »Ilustriranih sportskih novosti« je izšla pretekli terek v povečanem obsegu in objavlja zanimivo in pestro gradivo. Nas bo predvsem zanimal izredno simpatično pisan članek Milana Kovačeviča: Poslednja trka Ive Krevsa, kakor tudi dopis ljubljanskega dopisnika o bilanci slovenskega sporta. Razen teh pa so objavljene še številni drugi članki, med njimi: Concordia je najboljši klub v državi — Uspela je rehabilitacija našega nogometa — V Hrvatski imajo samo dva hokejska sodnika — Božične pripovedke za sportne otroke — Karloški sport v l. 1941. — Dve tri o Davidu Weissu — Tragedija in slava olimpijskih zvezd — V kolesarstvu smo najboljši na Balkanu — Zakaj nekronami plavalni kralj Johnny Weissmüller še vedno sedi na prestolu slave najboljših plivačev — Publikla od Wembleya do Maksimira — V Cortini d'Ampezzo in še mnogo drugih podrobnosti ter drobila iz vseh sportnih panog. Posamezne številke se dobe po 1 din.

Nova številka »Sportske revije« (št. 413 dne 26. t. m.) objavlja spet številne ilustracije z zadnjih sportnih dogodkov. V tej številki so slike in poročila o nogometnih tekmah v Zagrebu in Beogradu, o mnogih boksarskih nastopih v Beogradu, o gostovanju Ilirijanskih plivačev v tekmi proti beogradskeemu Bobu itd. Na slovenski strani čitamo o jubileju SK Ilirije (s sliko odbora), otvoritvi hokejske in zaključku nogometne sezone in drugem. Revija izhaja zdaj tedensko vsak četrtek; posamezna številka stane 3 din.

SK Ljubljana. Uprava SK Ljubljane sklicuje IV. redni občni zbor kluba, ki bo dne 9. januarja 1941. ob 20. v prostorih restavracije pri »Šestici«. Vabimo vse redne člane, da se občnega zbora udeležijo polnoštevilo. Samostojne predloge je treba vložiti v tajništvo najkasneje do torka 7. januarja 1941. do 19. Odbor.

Vremenska poročila

Poročilo TPZ v Ljubljani in Mariboru, ter SPD 28. XII. 1940.

Rateče-Planča 870 m: —15, jasno, 14 cm snega, pršič

Kranjska gora 810 m: —13, jasno, 7 cm snega, pršič, drsalšiče uporabno

Bohinj-Sv. Janez 530 m: —13, jasno, 3 cm snega, srež, drsalšiče uporabno

Dom na Korni 1520 m: —17, jasno, 20 cm snega, pršič

Valvasorjev dom 1180 m: —10, jasno, 10 cm snega

Dom na Kofcih 1500 m: —15, jasno, 30 cm snega, pršič

Dom na Krvcen 1700 m: —15, jasno, 25 cm snega, pršič

Kurešček 833 m: jasno, 35 cm snega, pršič

Sodražica 550 m: —14, 50 cm snega, pršič

Dom na Mrzlici 1119 m: —17, jasno, 60 cm snega, pršič

Polževo 620 m: —17, 42 cm snega, pršič, skakalnica uporabna.

Pohorski dom, 1030 m, Mariborska kofa, 1080 m, Poštarski dom, 910 m, Sokolski dom, 1100 m: —15, jasno, 45 cm snega, pršič.

Senjorjev dom, 1522 m: —15, jasno, 55 cm pršiča.

Zahvala

Vsem prijateljem in znancem, ki ste z nami sočustvovali ob bridki smrti našega ljubljenega moža, ateka, o-papana, strica, gospoda

Ivana Verdника

posestnika ter industrijca

Kraljestvo mode

Večerke obleke so preproste

Cim dlje traja v svetu vojna, tembolj postaja skromna osma velesila — moda. Se celo pri večernih oblekah, ki si jih je druga leta izmisljala kar se da razkošne, se je morala letos njena bujna domišljija umakniti resnobi tega časa. Od bajno širokih kril, izvijajočih globokih izrezov, vihrajočih trakov, od cvetja in nežnih tancic je prešla moda k ozkim, preprostim oblekam, ki jim samo dolgo krilo daje nekaj slavnostno večernega obličja. To so obleke, ki jih tako rekoč z eno samo potezo lahko izpremenimo v popoldanske — a tem, da jim skrajamo krilo. Imajo dolge ali poldolge rokave, ki so včasih po zadnji modni kimonasto krojeni; skromni izrez jim okraja in bližajočo se zaponko, z vrsto bisero, ki jih pripne okoli vratu, ali z zlato pošitimi ovratnikom. Tudi večerno krilo je zopet v modi kombinirano ga s katerokoli praznično svilenko bluzo, včasih pa ga prepašemo s širokim žametnim pasom.

Skromnosti letošnje mode popolnoma odgovarjajo kratke večerne obleke, ki so prav za prav popoldanska obleka iz dovolj lepega tvoriva, da jih lahko oblačimo tudi zvečer. Tu pride v poštev taft, moiré, satin ali lep svilen žamet. Po novi modi ukrojimo takšni obleki dokaj ozko krilo, zato pa poudarimo širino života in rokavov.

Popoldanske večerne obleke po naši skici je izdelana iz safirno modrega žameta in ima moderne kimonaste rokave. V život vdolamo dokaj širok pas iz enakega tvoriva, obleke pa zapnemo z drobnimi srebrnimi ali bisurnimi gumbki (1. skica).

Široko večerno krilo iz črnega ali svetlega tafta prepašemo z živobarvnim žametnim pasom. K takšnemu krilu nosimo bluzo iz enakega tvoriva ali pa ga izpopolnimo z bluzo v povsem kontrastni barvi. Bluzo, ki jo priduče naša skica, ima izredno široke kimonaste rokave, zapremo pa jo na hrstu z okroglimi gumbki iz istega tvoriva (2. skica).

Veliki, z bleščico ali z zlatimi našivi pošiti žepi se prav podajajo vsaki ozki večerni obleki. S temi žepi se sklada širok okrogel ovratnik, ki s svojimi bližajočimi se na-

živu daje obleki nekam orientalski videz (3. skica).

Naslednja obleka ima kratke rokave in je ob vratu umetno drapirana. Kratko krilo je spodaj razdeljeno v tri dele (4. skica).

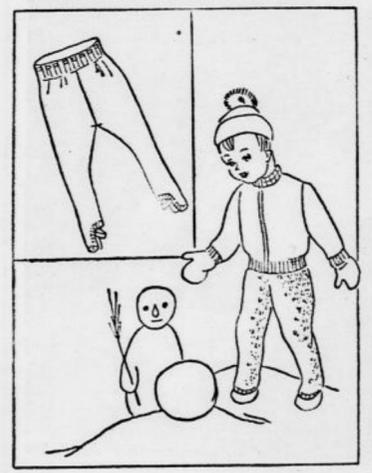
Dolgo večerno obleko z dolgimi, ozkimi rokavi lahko nosimo na velike plesne prav kakor na manjše večerne prireditve, v gledališče, na koncerte itd. Krilo je zmerno zvončasto, život pa rahlo bluzasto krojen (zadnja skica).

Dobri otus

je posebna prednost odvajalnega sredstva Darmol. Vrhu tega deluje milo in brez bolečin. Zato uživajo odrasli in otroci rad Darmol.

Pletene hlačke z golenicami

Navodilo, ki ga na tem mestu prinašamo, odgovarja velikosti osemnajstmesečnega do dvoletnega otroka. Hlačke pletemo z dokaj tankimi iglami, da je pletivo bolj trdno in dovolj gosto. Pletemo jih gladko, le rob ob pasu pletemo dve levo, dve desno. Hlačke sestavimo iz dveh enakih delov. Desni del pričnemo zgoraj in nasnujemo na iglo 90 zank. Sedaj pletemo dve

SE SI LAHKO IZBERETE

krznen plašč

ovratnik ali muf

pri

L. ROT

krznarstvo,

Ljubljana, Mestni trg 5.

desno, dve levo do višine 4 1/2 cm. le v četrti vrsti vdelamo luknjice za zadrge in sicer tako, da pletemo dve zanki skupaj, ovijemo nit okoli igle, zopet pletemo dve zanki skupaj itd. Po 4 1/2 cm roba pletemo gladko, da dobimo hrbet hlačk daljši kakor sprednji del, pletemo tako: pletemo 30 z., obrnemo zopet pletemo istih 30 z., nato pletemo 40 z. obrnemo zopet pletemo istih 40 z., pletemo 30 z. obrnemo, ponovno pletemo istih 30 z., pletemo 60 z., obrnemo in ponovno pletemo istih 60 z., pletemo 70 z., obrnemo pletenje in ponovimo teh 70 z., pletemo 80 z., obrnemo delo in ponovimo teh 80 z. nato pletemo vseh 90 z. na igli. Nato pletemo naravnost, na desni strani pa dodajamo 8-krat po 1 z. po vsakih 2 cm. Sedaj šele snemamo in sicer na vsaki strani 19-krat po 1 z. v vsaki drugi vrsti, nato 5-krat po 1 z. v vsaki 14. vrsti. Na igli nam ostane 50 z., na vsaki strani pustimo čakati po 17 z. in nadaljujemo 16 z. v sredini in sicer 20 vrst. Sedaj povzamemo 17 z. na desni in v nadaljevanju teh 17 z. nasnujemo na robu tistih 20 vrst še 12 z. Sem dodamo še 16 z., ki so nam ostale v sredini 12 na novo zasnovanih zank na nasprotnem robu in še 17 z. na levi strani. Na igli imamo 74 z. ki jih pletemo 6 vrst in sicer same desne, nato zaključimo.

Drugo stran pletemo prav tako, le da delamo vse v obratnem smislu. Nato sešijemo obe strani skupaj in pritrldimo elastiko pod oboje stopali ter prav tako potegnemo elastičen trak skozi luknjice v zgornjem robu.

RADIO

Nedelja, 29. decembra

Ljubljana 8: Jutrnji pozdrav. — 8.15: Veseli godci. — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. — 9.45: Verski govor (g. prior V. Učak). — 10.30: Radijski salonski orkester (K. Petrič). — 11.15: Balajške mandoline (plošče). — 11.45: Pevski zbor »Cankar«. — 12.30: Objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Koncert operetne glasbe. — 17: O gozdarstvu. — 17.30: Tamburaški sepet in kvartet Fantje na vasi. — 19: Napovedi, poročila, objave. — 19.30: Slovenska ura: Klavirski koncert (ga. M. Osterc-Valjalova). — 20.30: Silvestrovi zvonovi, zvočna igra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Koncert radijskega orkestra.

Ponedeljek, 30. decembra

Ljubljana 7: Jutrnji pozdrav, napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Silke iz Rima (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Koncert domačega tria. — 14: Poročila, objave. — 17.30: Širnel »Škrjančke«. — 18.10: Duševno zdravstvo (dr. A. Breclj). — 18.30: Plošče. — 18.40: Protestantska doba med Slovenci (prof. Simon Lenarčič). — 19: Napovedi, poročila, objave. — 19.25: Nac. ura. — 19.50: Hudomožnosti (Fr. Lipah). — 20: Rezervirano za prenos. — 21.30: Preženiško skrbni (plošče). — 22: Napovedi, poročila.

Beograd 19.40: Zborovsko petje. — 20: Zvočna igra. — 21.10: Simf. glasba. — 22.50: Ples. — Zagreb 17.15: Nabožne pesmi. — 20: Narodna glasba. — 20.30:

Božična igra. — 21: Pevski koncert. — 21.30: Ciril-Metodov zbor. — 22.15: Vesele muzika. — 19.45: Pester glasbeni spored. — Sofija 19.15: Mali orkester. — 20: Simf. skladbe. — 21.15: Pesmi. — 22: Plesna muzika. — Berlin 19.10: Pester glasbeni spored. — 21.15: Drobne melodije. — 23.10: Nočna odaja. — Rim 19.30: Koncertni večer. — 20.40: Moderni skladatelj. — 22.10: Lahka glasba.

Novi orehi

Kokošja in gosja jajca

V trgovini z jajci je stalo šest košaric z gosjimi in kokošnjimi jajci. V vsaki košarici je bila le po ena vrsta. V posameznih košaricah je bilo 5, 6, 12, 14, 23 in 29 jajc.

Prodajalec je rekel neki kupovalki: »Ce vzamete, gospa, tole košaro s kokošnjimi jajci, mi bo ostalo še enkrat toliko kokošnjih jajc kakor gosjih.«
Katero košarico je prodajalec ponujal? V katerih košaricah so bila kokošja, v katerih pa gosja jajca?

Iščemo število

Iščemo število, ki je med 400 in 500. Če ga delimo s 3, 4, 5, 6 in 7, dobimo vselej ostanek 2. Katero število je to?

Veriga

— L E —
— G O —
— L I —
— D I —
— P A —
— T I —
— R I —
— V A —

Namestu črtic vstavljaj zloge, da bo zadnji zlog v vsake besede hkrati prvi zlog naslednje besede.

Skrit pregovor

PALICA — PISAR — RJAVINA — ENOTA — AJDOVŠČINA — BOLEZEN — LJUBEZEN — POKORA — SLUŽABNIK — USIVEC — ENOLIČNOST — OSTALINA — ELIJA.

Iz vsake besede vzemi dve zaporedni črki in sestavi iz njih pregovor.

Naš pesnik

Rija — amen — lak — bala — emir — bel — Ivanka — Lima — pika — evolucija — ena.

Vsaki besedi dodaj spredaj še po eno črko, da dobiš tako nove besede. Vse nove črke ti dajo ime in priimek slovenskega pesnika.

Zlogovnice

Iz zlogov:
BE — BE — CA — CA — CI — CI — CI — CE — CE — DA — DAD — DFR — DI — E — E — GI — I — I — I — JA — JA — JA — JA — KA — LA — LA — LI — LI — LI — LUS — MA — MEC — MI — NA — NAR — NE — NI — NIK — NJE — O — O — O — PE — PO — RA — RE — RE — RE — RIN — SA — SEN — SNI — SO — STEN —

TA — TA — TA — TI — TI — TO — TRAV — TRAV — VA — VIN — VOST — ZI — ZA — ZAL —

sestavi 20 besed naslednjega pomena: 1. nasprotje od svetlobe, 2. vera, 3. starogrški polihistor, 4. mesto v Furlaniji, 5. vrsta sira, 6. pomladna cvetlica, 7. riba, 8. spevoigra, 9. žarkost pri mastnih jedeh, 10. podoba, ki pojasnjuje članek ali povest, 11. slovenski skladatelj, 12. vrsta pesmi, 13. laž, 14. ruski pesnik (1743 do 1816), 15. vrsta žita, 16. afriška pokrajina, 17. kraj v Bosni, 18. pobuda, 19. svobodni poklic, 20. obluba.

Vse prve črke od zgoraj navzdol in vse tretje od spodaj navzgor dajo našo željo.

Plavanje

Peter je dober plavač. Pravkar je preplaval reko v 25 minutah. Reka teče s hitrostjo 80 cm na sekundo. Koliko časa bi moral Peter plavati od brega do brega, če bi voda mirno stala?

Rešitve je treba poslati do četrtka na uredništvu »Jutra«, oddelek za usnanke. Med reševalce bo stric Matič razdelil zopet nekaj lepih knjižnih nagrad.

Štiri orehi

Ražun s črkami: Število 39.501 deliš z 99 in dobiš 399.

Premikalnica: Skrita zemljepisna ime na so Korolan, Arabija in Maraton.

Več ali manj: Možnih je več rešitev. Ena izmed njih je: 1—23—45+67—0.

Skrit pregovor: Modrosti ne merimo po sivih lasih.

Med vestne reševalce je stric Matič po zrebu razdelil pet knjižnih nagrad. Po Eno knjigo revije »Življenje in svet« dobi: Franc Brglez, Čadram 27, pri Oplotnici, Avrelija Horvat, Trbovlje 1, poštni predal 2, Josip Mohorok, Maribor, Kosarjeva 35, Miroslav Pečnik, St. Vid nad Ljubljano, Vodnikova 309 in Milidrag Orel, Maribor, Krčevina 15.

Kako zavarujemo zalogo pred mrazom

Krompir, sadje in zelenjavo moramo brezpozolno zavarovati pred mrazom. Če imamo te zaloge v kleti, tedaj pazimo na to, da bo klet v mrzlem vremenu zaprta, po potrebi zamašimo okna in vrata s papirjem ali drugim primernim tvorivom. V večjem mrazu pokrijemo zalogo še z lemo volno, slamo, vrečami in podobnim. V jedlinih shrambah in omah, ki so ob zunanjih stenah, bi utegnila življa v mrzlem vremenu tudi trpeti. Zato morajo biti ti prostori in te omare tedaj ito tako skrbno zaprte, v hudem mrazu pa obložimo stene z neoljiko plastimi čaropisnega papirja. Toliče, kakor maslo in mast, se sicer ne pokvarjajo, če so na mrzlem, postanejo pa zelo trde. Pred rabo jih postavimo v zakurjen prostor.

Za gospodinje

Jabolki, ki jih hočemo hraniti dalj časa, ne smemo preveč brskati. Naravná voščen prevleka jih najbolje štiti, da se ne pokvarijo.

Križanka št. 48

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
13				14	15			16	17		18			
19		20				21	22		23		24	25		
26		27				28		29		30		31	32	
		33				34			35		36		37	
		38				39			40		41		42	43
44		45	46					47		48			49	50
51		52		53				54	55		56			57
58		59				60			61				62	
63						64							65	

Vodoravno: 1. Pokrivalo, 6. sirota, 8. junak grške mitologije, 13. tekoča voda (sklon), 14. žensko ime, 16. soha, 18. poškodba na telesu, 19. ime italij. filmske igralke, 20. žensko ime, 21. inicijale slov. pisatelja, 23. ne tuž, 25. tatarski vladar, 26. romanska členica, 27. predplačilo, 28. drevo, 30. primitivno orožje, 32. kadar, 33. medmet, 34. tisti, ki kaj napoveduje, 36. nasprotno od vojne, 38. moll (lat), 39. zolja, 40. vodna žival, tudi bolezen, 42. tisti,

ki krađe, 44. majhen polotok, 45. naslov, tudi mesto ob Donavi v Baški, 47. prijeten vonj, 49. in (lat), 51. umetnost (lat), 53. del obraza, 54. afganistanska utežna enota, 56. Sibirski reka, 57. svečana pesem, 58. glasbena črka, 60. slovenska reka, 62. član izumirajočega naroda, 63. izraz v glasilu, 64. drugo ime za Peloponez, 65. misel (tujka).

Navpično: 1. peroti, 2. ograda, 3. ruska reka, 4. oblika gl. biti, 5. vrsta bolezni, 6. egipčansko božanstvo, 7. pritezalni drog, tudi pesu, obl. za ako, 8. dragocen kamen, 9. globina v dereči voči 10. ribiška potreščina, 11. ravno tak, 12. možko ime, 15. pritrldnica, 17. veznik, 20. doba, 21. zemlja (obl. gl. mreži), 22. vzročni veznik, 24. vodna žival, 27. dragocen kamen, 28. površinska mera, 29. ura (lat), 31. spletni lasje, 33. površinska mera, 34. rajanje, 35. karirast, 37. egipčansko božanstvo, 38. majhen deček, 39. del pohišča, 41. prometno sredstvo, 43. takrat, 44. poškodba na telesu, 46. veznik, 48. svojilni zaimek (fr.), 50. reka v Jugoslaviji, 52. števnik, 54. del cerkve, 55. predplačilo (sklon), 57. kaz. zaimek (srbohrv.), 59. površinska mera, 60. oblika gl. biti, 61. medmet, 62. predlog (lat).

Rešitev križanke št. 47

Vodoravno: 1. pest 5. Bonaparte 13. fevd 17. Anton 19. Stritar 20. mirta 21. oratel 23. tri 24. garda 26. up 23. Nro 29. dueli 31. dve 32. a/d v(erbum) 33. Banat 35. Varnava 37. Alan 39. Esad 40. m/r 41. alo 43. Iran 44. obad 45. tia 48. t.io 50. pir 52. in 53. olika 55. hl (=hekloter) 56. nos 58. Arcs 60. srna 61. Antj 62. šola 63. alka 65. ikona 67. dete 69. no 71. Od-a 73. akt 74. noga 75. da 76. A. egzdor 79. majordom 81. S'rija 82. sloni 83. antika.

Navpično: 1. palube 2. en 3. sto 4. tornado 6. ose 7. N(ikola T)esla 8. A-tur 9. Pireneji 10. Atila 11. Ra 12. trg 13. Fido 14. era 15. v t 16. Darwin 18. nart 20. mrva 22. to 25. ad 27. pastir 29. dar 30. Ivan 32. Anatol 34. na 35. vid 36. alt 38. ar 40. mansarda 42. orhideja 45. Bl (bliznut) 46. t'laka 47. akant 49. 1 50. Parvas 51. Rea 53. oni 54. Ana 56. N.e 57. s'alama 59. elodj 62. štart 64. k'daj 65. okro 68. Egon 70. ovi 72. ar. 74. pa 75. dok 77. or 78. os 79. ni 80. dl.

Stenski koledar

Nekoč je živel bogat Turek — vsaj mislili so, da je bogat — kajti njegova nečaka Ali in Omar sta v upanju, da bosta dohovala, napravila na račun dediščine primerne dolgove. Ko pa je nekega dne dobri turški strček legel in ni več vstal, se je izkazalo, da ni za njim prav ničesar ostalo. To se pravi, o denarju ni bilo ne duha ne sluha, najdena pa je bila oporoka in v njej je bilo zapisano tole:

»Mojina nečakoma Aliji in Omarju!
Denarja po meni ne bosta dobila. Če sta se zanesala na to, vaju je vrag navdal z lakomnostjo in razočaranje vama bodi kazen. Če pa se na moje posvetno blago nista zanesala, me bosta ohranila v mislih in časteh in bosta blagoslavljala moj spomin. Zakaj to, kar vama zapuščam in kar je vredno več od denarja, sta dva stenska koledarja. Dobil sem ju nekoč kot prvo darilo za razpravo »Kako moreš živeti brez denarja«, in izprevidel sem, da je bilo plačilo vredno dela, zakaj koledarja imata na vsakem listu po en zlat pregovor in vsi ti pregovori skupaj so prava zakladnica modrosti. Če se bosta brez pomiselnosti ravnila po njih, bosta dosegla ugled in bogastvo. Selam!«

Ali, ki je bil boljši izmed obeh turških bratov, je svečano rekel, da ni računal na strčekov denar. S težavo je iztisnil iz oči nekaj solz, vtaknil koledar pod pazduho in šel domov. Omar pa, ki ni bil samo lakomen, ampak tudi odkritosrčan, je divjal kakor pravi Turek; raztrgal je stenski koledar na tisoče koscev in prav tako odšel domov.

Ko je bil Ali doma med štirimi stenami, je prižgal luč in začel premišljati. Njegov stric je bil pameten in previden mož. Najbolje bo spoštovati njegovo poslednjo voljo. Ali mu ni za plačilo objubil ugleda in bogastva? Dobri Ali je pritrldil koledar na videz prostor in dan za dnem je vestno utrga z njega po en listič. Tako pridobila zrna — pregovore, ki so bili na lističih, — si je skrbno vtisnil v srce. Že čez nekaj dni je čutil plemeniti vpliv tega ravnanja na svojo dušo in njegova plemenitost se je dvigala kakor toplomer na vročem soncu. Glasno je hvalil modrost rajnega strica. Ko pa je minilo teden dni se je Alljev obraz zdajci podaljšal kakor minaret. Kajti namestu pregovora je prišel na dan listič, na katerem je svetovno znana velika trdka ponujala pobežnim bralecem raznovrstno blago v nakup. Tu je bilo govora o srajcah, ovratnikih in manšetah, na tucate in poltucate, s popustom all brez njega. Plačljiva je bila ta roba nabrež ali pa po povzetju. Omenjeno je bilo tudi, da trdka vrne denar, če blago kupecu ni všeč. Katalog je bil seveda zastoj na razpolago.

All je globoko zastokal, ko je prebral te dolge litanije. Preživljal se je z delom svojih rok in kolikor je s tem zaslužil, ni bilo dosti več, kakor mu je stric zapustil. A oporoka je zahtevala natančno izvrševanje strčekove poslednje volje; tu ni veljal nikakšen »če« ali »kako«.

All je zastokal, vzel predujem na svojo plačo in pisal, naj mu pošljejo ponujane

predmete. Še vesel je bil, da je katalog do bil zastoj.

Med tem je spet minil teden dni. Kdo popiše Alijevo grozo, ko najde na koncu tedna na koledarju nov listek, v katerem mu je bilo naročeno, naj si kupi ročno harmoniko, lopatico za premog, veliko izbero slaničnikov, krožnike za juho in posebne za prilube, puške na stisnjeni zrak, košare za papir, visčice svetilke, ptičje kletke, blagajniške knjige, stroj za izdelovanje klobas in druge podobne, za Turka neogibno potrebne predmete.

»Kaj naj storim s to vražjo ropotijo?« je stokal, a takoj se je pokesal svojih besed, očitajoč si nevažnost do dobrega strica, ter odšel, da bi iznova vzel predjem. Toda ni ga dobil. Obrnil se je potem na nekega svojega prijatelja za posojilo. Toda če je Ali mislil, da bo s tem konec njegovih težav, se je motil. Vsak teden je našel na koledarju nove ponudbe. Počas je postal srečen lastnik popolnih kuhinjskih in hlevskih oprav, moških in ženskih oblek za vsako starost in velikost, patentiranih naravnih priprav za umno kuhanje žganja, blaga in aparatov za zrakovplovi in desetih ton slankov. V prvem četrletju se se mu lasje naježili, v drugem so mu spet padli nazaj, v tretjem so mu osiveli, v četrtem pa izpadli. Od prijateljev se je moral zateči k oduškim izposojalcem denarja in naposled je tical tako globoko v dolgoviha, da si je želel biriča bolj kakor odrešenika. Toda rešitev je moral priti v drugi obliki. Ko je namreč prišel do zadnjega lista koledarja, je na njem našel lastnorčno strčekovo oporoko, ki je ukazovala, naj neutegoma stopi k notarju. Ali, ki se je že navadil, da je brez pomiselnosti izpolnil vsako strčekovo željo, je storil to brez odloga. Kdo bi mogel popi-

sati njegovo brezmejno začudenje, ko je pri notarju zvedel, da hrani ta še drugo strčekovo oporoko, v katerem rajni starček zapuščata njemu in Omarju precejšnje imetje, pa le tedaj, če se moreta izkazati z beležko, skrito na zadnjem listu koledarja. Ker je hudobni Omar raztrgal svoj koledar, mu je seveda manjkali dragoceni list in vso zapuščino je dobil Ali. Čeprav je Omar divjal in si pulli lasi, mu niso dali niti piastra. Ali pa je bil presrečen. Plačal je svoje dolgove in je vzel lepo delke za ženo.

Zdaj bi bil lahko živel v veselju in razkošju do smrti, a nevoščljivost in nesreča sta strašila njegova vrata in nekega dne je njegova mlada ženica ušla s hudobnim Omarjem. Ker je bil Ali plemenitega značaja, je nezvesti odpustil, toda ko je odprl svojo blagajno, je skoraj padel v nezavest. Blagajna je bila prazna! Ženica je vzela s sabo tudi ves njegov denar. Od sedesa si je izposodil debelo vrvi in šel na podstrešje, da bi se tam obesil. Med potjo pa se je spomnil vseh tistih zakladov, ki jih je bil nakupil na ukaz stenskega koledarja. Hvaležno je vrnil izposojeno vrvi, vzel v najem majhen bazar in začel tam prodajati nabrano šaro.

In sreča se je spet nasmehnila prevaranemu Aliju. Tujega blaga kar dovolj ni mogel sproti naročati. Ljudje so se trgali zanj in so bili srečni, če so sploh kaj dobili. Po nekaj letih je bil Ali eden najbogatejših trgovcev v Carigradu. V svojemu srcu pa je postavil dobremu stricu večni spomenik — kajti, kaj bi bilo iz njega, če se ne bi bil tako zvesto ravnal po njegovih volji!
Hudobnega Omarja pa je kmalu doletela kazen. Oženil se je z Alijevo ubego ženo, ki pa njemu ni marala uti.

Domovina našega kruha

Ruska in ameriška pšenica — Kako je postala Kanada žitorodna dežela

Da je Rusija s svojimi nepreglednimi površinami domovina rži in pšenice, je znano vsakomur. Bolj malo pa je znano, da je v Rusiji po vsej priliki tudi prvotna domovina pšenice.

Pšenica je prišla k nam iz Srednje Azije, Transkavkazije ali Turkestanu. Preko Kavkaza je romala do severne obale Črnega morja in istočasno v sredozemsko kotlino. Spremljala jo je neznatnejša sorodnica, rž, ki je tedaj rasla kot plevel in je bila majhna ter plehkoga okusa. Toda ta sorodnica se je razmeram v severnejših krajih stajano prilagodila, vzcvetela je in je postala pod poljedelčevimi rokami nič manj pomembna žitarica nego ponosna pšenica.

Obe žitni vrsti si ruskih tal nikakor nista osvojili na mah. Njiju pot je bila dolga in težka. Rž je potovala iz Ukrajine na sever, od tam spet na jugovzhod v Povolžje. In šele tu se je čutila prav doma ali še boljje nego doma. Nekaj podobnega je bilo s pšenico, ki se je v širnih ruskih prostranostih razvila tako, da so jo druge evropske dežele zelo rade uvažale in jo mešale z do-

mačo pšenico. Italija je n. pr. vedno rada uvažala velike količine ruske pšenice. Človek bi si mislil, da bi storili Italijani bolje, če bi sami sejali to žitarico namesto da bi jo uvažali. Toda enakomerno toplotno in vlažno italijansko podnebje je pšenici prav tako malo všeč kakor francosko podnebje. V Ameriki je drugače. Tamkajšnje podnebje je

ruskemu zelo podobno.

Navzlic temu so tam dolgo časa sejali samo tisto pšenico, ki so jo nekoč evropski priseljenci prinesli tja. Ta evropska pšenica je zavoljo ameriške suše zelo trpela. Novemu svetu se ni mogla tako privaditi kakor ljudje. Na zadnje so si izmislili, da bi jo nadomestili z rusko pšenico. Mož, ki se mu je porodila ta misel, učeni poljedelec W. A. Carlton, je moral od zasmehljivosti svojih rojakov marsikakšno pretrpeti. Nihče mu ni dal

nití prebite pare za njegove poskuse.

Izgubil je svoje mesto in je umrl ubog ter bolan nekje v Srednji Ameriki, kamor se je umaknil po svojih »brezuspешnih« potovanjih v Rusijo. V resnici je bilo težko smatrati za uspeh, da se je od tam vrnil

z nekoliko vrečami pšenice, ki jo je bil na mestu raziskal in preizkušal. Farmarji pa, ki jim je to pšenico razdelil, so jo posejali — in po nekoliko letih niso hoteli o kakšni drugi pšenici ničesar več slišati. Carltonova pšenica je postala

najslovitejša ameriška pšenica

in si je osvojila prerije Srednjega Zapada. V Kanado so ruski kmetje sami prinesli svojo pšenico. To so bili tako zvali »duhoborci«, ki jih je carska vlada zasedovala, ker so se na osnovi svojega verskega prepričanja branili vojaške službe. Kanadski kvekerji in Lev Tolstoj so tem ubogim kmetom pomagali po preselitvi na tujo zemljo — in ruski kmetje so Kanadi

bogato prepračali gostoljubni sprejem.

Pšenica, ki so jo prinesli s seboj, je postala vir kanadskega bogastva.

Iz ruske pšenice izvirajo tudi najboljše vrste argentinske in avstralske pšenice, ki se širijo tako, da ima Rusija v njih danes močnega konkurenta na svetovnem trgu. Američani so nekatere pavrste ruske pšenice tako oplemenitili, da jih je Rusija sama pozneje uvažala iz Amerike...

Sonce — velikanska peč

ki ne bo v doglednem času ugasnila — Atomi, neznatni planetni sestavi

Večji del materije sestoji iz atomov, ki imajo povprečni premer desetmilijontinke milimetra. Vsak teh atomov pred tavja neznaten planetni sestav, v katerem ima atomsko jedro ulogo sonca, a elektroni imajo ulogo planetov. Atomsko jedro je prilično 4000krat težje od vseh elektronov, ki krožijo okrog njega.

Atomi se lahko medsebojno privlačujejo in sestavljajo kemične spojine. L. h. o. pa vplivajo drug na drugega in si medsebojno spreminjajo strukturo. Pri tem tako zvali jonizaciji; atomov se sprasčajo energije ki izžarevajo v obliki svetlobnih žarkov določenih valovnih dolžin. Ti žarki spreminjajo na določen način spektrum in nam omogočajo s tem sklepe o sestavi atomov oziroma o posebnostih izžarevajoče materije.

Stalnice in tudi naše sonce so isto tako žareča svetleča telesa in tako nam spektralna analiza daje spoznavati njih fizični

ustroj. Kemična sestava stalnic je skoraj povsod ista in ustreza sestavi naše zemlje, tako da lahko sklepamo o obstoju neke enotne prasnovi.

Sonce je izredno vroče, plinasto telo s površinsko temperaturo kakšnih 10.000 stopinj. Proti njegovemu središču narasča njegova temperatura na več milijonov stopinj. Sončna snov je 50 do 70krat gosteja od vode. Vzrok, da je sončna toplota bolj ali manj stalna in da se torej navzlic ogromni izgubi z izžarivanjem stalno obnavlja je po ugotovitvah moderne znanosti v tem, da sestoji sončna greda na 30 odstotkih iz vodika. Ogromna vročina in siloviti pritisk na soncu drobita atome. Pri tem se sprasča energija, ki je milijonkrat večja nego energija pri kemičnih reakcijah. Tako kuri sonce neresnato samo sebe in ni nevarnosti, da bi ta velikanska peč v doglednem času ugasnila.

Zgodovinska ženitna ponudba

Mož, ki je hotel prihraniti Angliji 90 tisoč funtov na leto

Londonški list »Journal Age« je pred sto leti objavil pismo nekega Izaka Tomkinsa, s katerim se je ta ponudil, da se poroči s kraljico Viktorijo. Pismo se je glasilo:

»V Vašem cenjenem listu berem, da si je kraljica, ki naj jo Bog blagoslovi, in ki se želi poročiti, izbrala za bodočega moža nekega princa Alberta, ki se je rodil v nekem malem nemškem mestu. Pravijo, da mu bo parlament dovolil letni dohodek 100.000 funtov šterlingov kot plačilo za usluge, ki jih dela kraljici.

Da prihranim takšen izdelek narodu, ki ga davki itak že dovolj težijo, sem kot prvi patriot pripravljen, vzeti kraljico za letnih 10.000 funtov šterlingov za ženo in

prištediti deželi tako 90.000 funtov šterlingov. Sem samec, star 22 let, lerim 5 ped in 3 palce, imam črne lase, lep polit, biserne zobe, lepe oči in nogo, ki bo Njeno Velikanstvo očarala. Deležen sem bli dobre vzgoje, ljubim glasbo, igram rad flavto, klavir, kitaro in violončelo, zlagam ljubke romance, delam prav dobre verzce, ne plešem slabo in pojem — in sem zakonski otrok.

Kaj je bilo potem z vrlim Izakom Tomkinsom, nam ni znano.

Zakaj je žolč zelen

Ce vzamemo zeleno šipo in jo držimo proti luči, vidimo skoznjo. Prav tako prozorna je rdeča šipa. Če pa ju položimo drugo na drugo, ne vidimo ničesar več, samo črtno. To se imenuje subtraktivno mešanje barv. Poskusi so pokazali, da prodirajo sončni žarki skozí kožo, in sicer pred vsem rdeči žarki, ki jih izfiltrira kri kakor skozí barvni filter. V človeški notranjosti vlada torej temno rdeč somrak.

So pa organi, ki morajo biti v popolni temi, n. pr. črevesje. Znanost meni, da ima žolč vlogo zelene filtra. Rdeče in zeleno dajeta proti svetlobi črno. Narava je neki zahtevi zadostila na presnetljivo preprost način.

Trda žela

Trše nego navadno jeklo je želo neke ose najezdnice, ki je zajedalka zidne čebule. Čebela prevleče svoje gnezdo s snovjo, ki sestoji deloma iz njene sline in ki se takoj strdi v železno trd beton. Če poskusimo to maso preboti s jekleno iglo, se bo prej igla zlomila, nego da bi se vdal ta čebelni »beton«. Toda želo, ki ga uporablja osa za polaganje jajc, je dovolj trdo, da predre na vsakem poljubnem mestu to maso. Tako se more želo zapčiti v čebelne ličinke in bube, v katerih se razvije potem novi zarod ose.

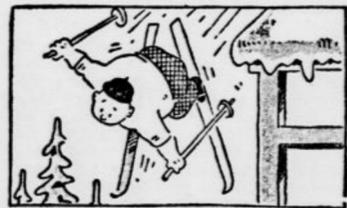
A NEK DOTE

Ko je Grant postal ameriški državni predsednik, je moral nekega večera v hiši nekega tujega diplomata poslušati glasbene točke. Diplomata žena je prav dobro zaigrala Chopina in je seveda želela, da bi ji predsednik dejal kaj prijetnega. »Mene ne smete vprašati,« je dejal Grant. »Poznam sploh samo dve melodiji, prva je »Yankee Doodle«, druga pa ni.«

Pred tri sto leti igralci še niso bili ljudje s čistimi ovratniki in lepimi manirami. Zato ni čudno, da ženskam nastopanja na odru niso dovoljevali. Zenske vloge so igrali moški.

Ko je moral pruski zborni knez Georg Wilhelm v svojem berlinskem gledališču nekoč zelo dolgo čakati, da bi se pričela prestava Shakespeareovega »Rikarda III.« in je na zadnje izgubil potrpljenje, je stopil gledališki ravnatelj pred zastor in prošil oprostjenja, češ da se kraljica Elizabeta še ni — obrila...

VS AK DAN ENA

Rekordni skok... v sanjah (Hus og Hiem)

Južni sij nad Buenos Airesom

V Buenos Airesu so pred kratkim opazovali lep naravni pojav, ki ga je na tužni polobli drugače zelo redko videti. Proti poltrčji zjutraj so zavledali na jugu svetel ognjeni rdeč sij. Nočni oblaki so se pobarvali purpurno in so zadobili potem oranžno barvo. Pojav je trajal četrt ure. Peter Puig, znani astronom in ravnatelj observatorija La Plata je označil ta pojav kot južni sij, ki je podoben severnemu siju.

Čuvajte vodovode mraza!

Kaj treba ukreniti, da si prihranimo škodo, ki se ji lahko izognemo

V dobi mraza je treba v vseh prostorih, ki jih ne uporabljamo (novih zgradbah, pralnicah, garažah, vrtnih napravah itd.) vodovode zapreti, cevi pa izprazniti. Pri tem ne pozabimo izprazniti tudi kopalne peči, druge vodne ogrevalnike, straniščne školjke in kurilne naprave na vodo v praznih prostorih. Tudi vodne napeljave ob zunanjih stenah je po uporabi, zlasti pa ponoči ustavití in izprazniti. Vodne cevi, ki so izpostavljene nevarnosti mraza, a jih moramo uporabljati, velja primerno ogreti. V kletnih prostorih je naprave dobro za-

varovati, cevi in števec zaviti, kletna okna in vrata urediti ter zapreti.

Ce se pri ustavitvi vodovodov in izpraznitvi izkaže, da pipe ne zapirajo dobro, tedaj moramo takoj poskrbeti za izmenjavo. Če vdira mraz v kletne in druge prostore, kjer so nameščeni števeci ter razdelilci, tedaj moramo poskrbeti za ogrevanje teh prostorov, da števec, glavne pipe in dovodne cevi ne zamrznejo in se okvarijo. Samo ob sebi je umevno, da moremo vse proste cevi, kolikor je le mogoče, zagrniti in oviti s cunjami, s slamo in podobnim.

V Parizu vozijo zdaj trolleybusi

Novost, ki jo nekaj dni Parizani občudujejo, so trolleybusi v francoski metropoli. Doslej so namreč prevažali potnike po ulicah tramvajski vozovi in avtobusi

Ruska mladina v uniformah in na smučeh

Povratak k tradicijam izpred svetovne vojne

Kot nekta značilnost carske Rusije je veljalo dejstvo, da so morali dijaki na ruskih gimnazijah in deloma na vseučiliščih nositi uniforme. Revolucionarno nastrojena mladina — v stari Rusiji pa je bilo na gimnazijah in na vseučiliščih vse revolucionarno in opozicijsko nastrojeno — je smatrala uniformo kot simbol nesvobodnosti in je zavajala drugi evropski mladini, da se je smela oblačiti, kakor je sama hotela. Te uniforme je boljševe seveda odpravil, a sedaj so se v okviru sprememb, ki se dogajajo v Rusiji nenadno spet pojavile.

Petnajst do sedemnajstletni mladi ljudje, ki stopajo v nove rokodelske in železniške šole ter v tako zvalne »državne delovne rezerve«, dobivajo uniforme, ki se od nekdanjih šolskih uniform komaj razlikujejo. Med tem ko je stara vlada poleg črne kot temeljne barve ljubila tudi sivo srebreno barvo, so izbrali sedaj za vse dele uniforme črtno, le gumbi, zaponke za pasove, črke in številke, ki navajajo vrsto šole in nje kraj, so iz svetle kovine, isto tako odvijajč in ključki kot znak na čepcih. Pripadniki rokodelskih šol imajo poleg tega na čepcih in ovratniku suknje temno modro, učenci železniških šol svetlo rdeče pramene. Kako

Svojevrstni rekordi

Neverjetne, a resnične stvari

Pod naslovom »Ne boste verjelle je neki Amerikan zbral celo vrsto neverjetnih, a vendar resničnih stvari. Tako se je najdaljši boksaški match zgodil 6. aprila 1893. med Jackom Burkom in zamorskim boksačem Andyjem Bowenom. Ta borba je trajala 7 ur in 19 minut. Izvojevala sta 110 rund, najbolj čudno pri vsem tem pa je to, da je sodnik v 110. kolu borbo ustavitil in proglasil za neodločeno.

Druga nenavadna reč je zgodba o sedemletnem dečku, ki je umrl za starostno oslabelostjo. To je bil neki Charles Char-

lesworth, ki mu je brada zrastle že s 4 letom in ki mu je bil obraz ob smrti ves naguban. Lasje in brada so mu bili v sedmem letu snežno beli, glas se mu je tresel, hodil je kakor star mož in umrl je z vsemi znaki starostne oslabelosti.

Rekord glede bolezní si je »priborile« po vsej priliki Američan Henry Smythe, ki je do 47. leta prebil že 148 velikih operacij. Na operacijski mizi je ležal več nego 200 ur. Navzlic vsemu mož še vedno živi, je dobre volje, uspešen trgovec in srečno poročen.

Ženske postajajo redkejšje

Prebitek ženskega spola stalno nazaduje...

Po neki statistiki iz Stockholma prebitek žensk v Evropi stalno nazaduje. Največji je ta prebitek danes še v bivših baltskih državah, kjer znaša na Lotiškem 1139, na Estonskem 1130 in v Litvi 1097

žensk na 1000 moških. Podobno razmerje bo tudi v Rusiji, vendar pa se točneje številke ne da dobiti.

Sledijo nato Portugalska (1096), Anglija (1088), Škotska (1083), Švica (1076), Francija (1071), Poljska (1096), Češko-Moravska (1062), Italija (1061). Med ostalimi evropskimi državami šteje stara Nemčija 1058 žensk na 1000 moških, na koncu pa sta Švedska s 1018 in Holandska s 1013 žensk na 1000 moških.

Samo v dveh evropskih deželah je manj žensk nego moških, in sicer v Bolgariji (990) in na Irskem (952). Zanimivo je, da na ostalih celinah moški večinoma prevladujejo.

Božične nesreče v Zedinjenih državah

»Associated Press« poroča iz New Yorka, da je promet o božičnih praznikih terjal v Zedinjenih državah 300 človeških žrtev.

Najrazburljivejša Aljehinova igra

Partija šaha na življenje in smrt — z Levom Trockim

Svetovni šahovski mojster Aljehin je nedvomno eden najboljši nadarjenih šahistov, kar jih je kdaj živeło. Posebno občudovanje zbujata vedno njegova s.e.p.a igra. Ne da bi gledal na šahovnico, je sposoben igrati istočasno s dvajsetimi drugimi igralci in je s tem dosegel neoprečen svetovni rekord. O svoji najbolj razburljivi šahovski igri pa poroča sledeče:

»Bil sem stotnik v carski vojski. Kratko potem, ko so boljševiki prišli na krmilo, so me kot člana stare plemenitaške rodbine in rodbine bivših častnikov v Odesi prijeli in povedali so mi, da je Trocki že odredil mojo usmrtnico. Ves obupan sem ždel v neki mračni celici vojaške ječe in premišljeval, kaj naj bi naredel za svojo rešitev in obrambo. Toda nič takšnega mi ni prišlo na misel, saj nisem vedel, česa naj se branim.

Nekoliko dni ro svoji aretaciji sem zapovršilke, zimske suknje ita dobité še vedno pri tvrdki

Drago Schwab

LJUBLJANA — ALEKSANDROVA G. 7
Zaloga konfekcije za gospode in dečke

»Tetika — ali spadaš tudi ti med krasni moč?« (Politikena)

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obnemen s naročilom, ali pa po poštni poiznici na čekovni račun, Ljubljana šte. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek »Jutra«, Ljubljana.

Kam pa kam?

Vsaka beseda 2 din; davka 3 din; za dajanje naslovov 5 din; najmanjši znesek 20 din

Gostilna Rahne

Vabi v nedeljo ter Silvestrov večer na koncertno zabavo in igro. Fina godba. Nasvidenje. 34139-18

Gostilna Poljšak

vabi na vesel družinski večer v nedeljo in silvestrovo. Izvrstna provostna jazz godba. Iznemaj domače kolone. — Šmartinska 22. 34219-18

Silvestrovanje

v gostilni Lovin. Rezervirajte sobo! Grad: št. 13, gostilna Lovin. 24205-18

Pri Patrihu

Dnes koncert. Vsi vabjeni! 34235-18

Gostilna Martinec

Danes prijetna zabava! Prvo vrstna jazz! Na Silvestrovo velika loterija! Nad 40 krasnih dobikov! Sečke brezplačno! 34228-18

Službo dobim

Beseda 1 din; davka 3 din; za šifro ali dajanje naslovov 5 din; najmanjši znesek 20 din

Prikrivalko

Izvrstna velika pletilnica za stalno zaposlitev popolnoma samostojno in brez plačila. Na nastop februarja. Pisarne ponudbe z navedbo dosežnih služb na oglasni odd. Jutra pod »Prikrivalko«. 33548-1

Prodajalka

Izvrstna za trgovino s kovčemi, ročnimi torbami, aktovkami itd. sprejme z Novim letom ali tudi malo pozneje. Redno mesečne ponudbe pod šifro »Prodajalka«. 33481-1

Sivilo

za šivanje stari za rospode sprejme v trzinno službo. Prednost imajo one, ki so že samostojno šivale. Redno mesečne ponudbe pod šifro »Sivilo«. 33453-1

Dva mesarska pomočnika

dobra sprejme. Nastop takoj. — Berčina Jože, Cernotova 25. 34075-1

Strojne orodne ključavničarje

večje izdelave množinih ključavničarjev, strugarje, rezkarje, briškarje, nadalje molnarje. Redno mesečne in 1 tehnik sprejme novo ustanovljena industrija množinskih predmetov. — Nastop službe: molnarji in tehnik takoj. Nastop 1. marca. Ponudbe je poslati na ogl. odd. Jutra pod »Dobra, stalna služba«. 33905-1

Jakec Skok in Skakec Rok

Poskoki dveh navihancev v treh poglavjih. DRUGO POGAVLJE

26. Krčon se utaplja: »Grozno, primaruha! Trenutek še, za čolnom ni več sluha, Junsko zdaj zbežita fantalina, le daleč stran, le daleč od zločina!

27. Kjer je nesreča, tam je sreča zraven — za naglo smrt naš stric se ni pripraven. Primaha mimo go spa Verona, osupla kar prestraši se Krčona.

Upravitelja

za gospod. veleposrestvo, mlajšega s strokovno izobrazbo in samostojno prakso, ki ima veselo delo in je zmožen samostojnega vodstva polnoimarnika, takoj sprejme. Ponudbe z prepričljivimi, navedbo dosežanih služb in zahtevkov pri prostem družinskem stanovanju, kuravni razsvetlavi in opremitvi. Zvebra postati na ogl. odd. Jutra pod »Upravitelja«. 34145-1

Soliden zakonski par

brez otrok iščem za hišnika za takoj. Zena varna tudi vseh hišnih del. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 34156-1

Gospodinjko pomočnico

pridno in pošteno za dopoldanske ure, iščem. Skrabčeva ul. 5. 34099-1

Sprejme se sposobna pičilna natakariča

ter ena učenka in pomivalica za gostilno. Demastja, Maribor, Aleksandrova cesta 18. 34103-1

Pisarniško moč

izvrstna v vseh pisarniških poslih, išče trgovsko podjetje v Mariboru. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Pisarniško«. 34108-1

Prvo vrstna frizerka

iščem plača dobra, stalno mesto, nastop 2. 1. 1941. Milan Buneta, Trbovlje 1. 278. 34118-1

Čevljarški pomočnik

za šivanje in zbita dela (čevljarice), takoj sprejme. Perc Aloiz, Sevnica. 34121-1

Kuharica

z gospodinjko in šefi pomočnica za restorano. Redno mesečne ponudbe pod šifro »Kuharica«. 34058-1

Gospodinjko

dobro kuharico, katere ima veselo delo in pošteno plačo. Biti mora poštena in zanesljiva srednje stari. Služba je stalna, plača po dovozu. Če resno ponudbe poslati na ogl. odd. Jutra pod »Gospodinjko«. Ne odgovarjate! 34051-1

Ključavničarskega pomočnika

zamožnega in solidnega delavca za stalna dela sprejme takoj. — Predmet elektr. varilice. Plača ekstra in stalna. R. Porjanec, ključavničarstvo, Kranj. 34056-1

Dekle

pridno, čisto, pošteno, za vse, išče uradniška rodbina za stalno službo. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Dekle«. 34044-1

Graščina

na deželi, išče perfektno kuharico, tudi starejšo. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Graščina«. 34146-1

Iščem likarico

za obratnike in fino perilo. Nastop takoj. »Albatros«, Zagreb, Vlasika 62. 34115-1

Poslovodjo

ali poslovodnik za našo detajlno trgovino v Ljubljani, iščem. Kavcija ali jamstvo poročno do 50.000 din. Osišne posle, posle z referencami poslati na ogl. odd. Jutra pod šifro »Center Ljubljana«. 34270-1

Pozor mizarji!

Dobro vpeljana trgovina s pohištvo sprejme mizarjskega mojstra s kavcijo, event. sprejme družabnika. Natatene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pozor mizarji!«. 34264-1

Služkinja

srednjih let, za vsa hišna dela, delo mesto k tren odsluženim ošbam takoj ali pozneje. — Murinkova 20, zgornji zvonec. 34266-1

Služkinja

ki je samostojna kuharica ter opravlja vsa druga hišna dela, dobi takoj mesto. Franc Ocvirk, Povšetova 38 Ljubljana. 34296-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par. dn. davka 3 din; za šifro ali dajanje naslovov 5 din; najmanjši znesek 10 din

Oskrbnik

poročen, vešč v vseh panogah kmetijstva in vinogradištva išče službo. Cenj. ponudbe poslati na podružnico Jutra v Celju pod znakom »Posten«. 34102-2

Natakariča

sposobna, govori nemško in hrvaško, zmožna kuvarice, išče službo. Kjeršič, Krista Kopar, Str. Vid nad Ljubljano. 34093-2

Starejši možakar

zanesljiv, samostojen, vajen vseh kmetijskih in nekaj hišnih del, dob. žilski član popolno dobro oskrbo. Franjo Počkar, Šmarje pri Jelšah. 34126-2

Prvo vrstna šivilja

gre živat na dom takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prvo vrstna šivilja«. 34246-2

Izvežbano

postrežnico samo s pripravilom, išče za nekaj dopoldnevov v tednu — brez hrane. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Izvežbano«. 34144-2

Soliden zakonski par

brez otrok iščem za hišnika za takoj. Zena varna tudi vseh hišnih del. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 34156-1

Gospodinjko pomočnico

pridno, zanesljivo, gre k samskemu gospodu ali vdovu z 1-2 otrokoma ali družini dveh oseb. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 34181-2

Mesarski pomočnik

dobro izvežban vseh mesarskih del, naboli sekana in prekravljena, išče službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 34215-2

Poštena postrežnica

želji zaposlitev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zvestas«. 34196-2

Otroška sestra

neogovila, zmožna tudi strojevidna in vsidrenih del, išče službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Otroška sestra«. 34231-2

Stavbeni tehnik

z dober prakso zmožen »sakega načrta bi prejel izdelavo načrtov in poslati na podružnico Jutra pod šifro »Zelim risati«. 34273-2

Mlajša pisarniška moč

z pečletno prakso v raznih oddelkih. Plača na mesečnem pri kateremkoli podjetju. Ponudbe poslati na podružnico Jutra v Celju pod znakom »Mlajša«. 34280-2

Plačilna natakariča

vsestransko izvežbana, želi namestitve in nastop. Ponudbe na ogl. odd. Jutra v Celju pod »Plačilna«. 34288-2

Strojni ključavničar

absolvent delovodstva, išče službo kot začetnik. Cenj. ponudbe poslati na podružnico Jutra v Celju pod znakom »Mladi«. 34286-2

Prodajalka

stara 20 let, želi premeniti mesto. Pomagala bi eventualno v kuhinji ali gostilni. Nastop lahko takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 34284-2

Natakariča

mlada, simpatična, zmožna kuvarice, želi zaposlitev s 1. januarjem. Gre tudi v mlekarstvo, pekarnico, slaščičarno. Nastop v Mariboru. Just Logar, Litija 17. 34142-2

Trgovski sodnik

izvežban v vseh panogah trgovine z večletno prakso v železnici, želi premeniti mesto. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trgovski sodnik«. 34043-2

Kmetično dekle

stara 17 let, valeno vsega gospodinjkega dela išče službo v Ljubljani. Naslov v vseh posl. Jutra. 34062-2

Vaienci (ke)

za steklarstvo in steklobojarsko delo, išče službo. »Spectrum«, d. d. Celovška 81. 34079-44

Slaščičarski vajence

se sprejme v slaščičarski Pretkar, Jesenice. — Gorenjski. 34053-44

Učenko

za manufakturno trgovino takoj sprejme. Hevke kletničarje imajo prednost. Hrana in stanovanje v hiši. Melcher, Jesenice, Gosposvetska 13. 34135-44

Mizarjskega vajenca

sprejme mizarstvo. Kovčar, Ljubljana, Založniška 11. 34244-44

Mizarjskega vajenca

sprejme takoj Artak Josip, splošno mizarstvo, Ljubljana, Jenkova ulica 7. 34294-44

Vajence

z najmanj 2 razredoma mešarskega šole — mala hišna zaželena — za elektromotorsko obrt sprejme. Prednost železničarji. Ponudbe na pod. Jutra v Celju pod znakom »Elektro«. 34285-44

Šiviljsko vajenko

pridno, pošteno in nepozabljivo sprejme takoj salon Augustina, Gajeva ul. 8. 34265-44

1000 din dam

stistemu, ki mi prekribo stalno službo trgovskega pomočnika ali šifro, za skladiščnika. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalna služba 999«. 34164-2

Izvrstna maserka

za zdravljenje in kozmetično masazo išče zaposlitev v popoldanskem urah na dom. Ponudbe na naslov: Ani Kocjančič, Rožna dolina, Cesta V. št. 19, Ljubljana. 32617-2

Dekle

pridno, zanesljivo, gre k samskemu gospodu ali vdovu z 1-2 otrokoma ali družini dveh oseb. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 34181-2

Mesarski pomočnik

dobro izvežban vseh mesarskih del, naboli sekana in prekravljena, išče službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 34215-2

Poštena postrežnica

želji zaposlitev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zvestas«. 34196-2

Otroška sestra

neogovila, zmožna tudi strojevidna in vsidrenih del, išče službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Otroška sestra«. 34231-2

Stavbeni tehnik

z dober prakso zmožen »sakega načrta bi prejel izdelavo načrtov in poslati na podružnico Jutra pod šifro »Zelim risati«. 34273-2

Mlajša pisarniška moč

z pečletno prakso v raznih oddelkih. Plača na mesečnem pri kateremkoli podjetju. Ponudbe poslati na podružnico Jutra v Celju pod znakom »Mlajša«. 34280-2

Plačilna natakariča

vsestransko izvežbana, želi namestitve in nastop. Ponudbe na ogl. odd. Jutra v Celju pod »Plačilna«. 34288-2

Strojni ključavničar

absolvent delovodstva, išče službo kot začetnik. Cenj. ponudbe poslati na podružnico Jutra v Celju pod znakom »Mladi«. 34286-2

Prodajalka

stara 20 let, želi premeniti mesto. Pomagala bi eventualno v kuhinji ali gostilni. Nastop lahko takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 34284-2

Natakariča

mlada, simpatična, zmožna kuvarice, želi zaposlitev s 1. januarjem. Gre tudi v mlekarstvo, pekarnico, slaščičarno. Nastop v Mariboru. Just Logar, Litija 17. 34142-2

Trgovski sodnik

izvežban v vseh panogah trgovine z večletno prakso v železnici, želi premeniti mesto. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trgovski sodnik«. 34043-2

Kmetično dekle

stara 17 let, valeno vsega gospodinjkega dela išče službo v Ljubljani. Naslov v vseh posl. Jutra. 34062-2

Vaienci (ke)

za steklarstvo in steklobojarsko delo, išče službo. »Spectrum«, d. d. Celovška 81. 34079-44

Slaščičarski vajence

se sprejme v slaščičarski Pretkar, Jesenice. — Gorenjski. 34053-44

Učenko

za manufakturno trgovino takoj sprejme. Hevke kletničarje imajo prednost. Hrana in stanovanje v hiši. Melcher, Jesenice, Gosposvetska 13. 34135-44

Mizarjskega vajenca

sprejme mizarstvo. Kovčar, Ljubljana, Založniška 11. 34244-44

Mizarjskega vajenca

sprejme takoj Artak Josip, splošno mizarstvo, Ljubljana, Jenkova ulica 7. 34294-44

Vajence

z najmanj 2 razredoma mešarskega šole — mala hišna zaželena — za elektromotorsko obrt sprejme. Prednost železničarji. Ponudbe na pod. Jutra v Celju pod znakom »Elektro«. 34285-44

Šiviljsko vajenko

pridno, pošteno in nepozabljivo sprejme takoj salon Augustina, Gajeva ul. 8. 34265-44

Zasluzek

Beseda 1 din; davka 3 din; za šifro ali dajanje naslovov 5 din; najmanjši znesek 20 din

Če Vam zamrzne

vodovod. pokličite trško Fran. Gradšar, klepar in vodovodni instalater. Vegova ul. 6., ki Vam ga takoj razstavi z namodernim električnim aparatom. 34176-3

Prepisovanje

na stroji prevzeman na dom. Najbolj v vseh poslovalnicah Jutra. 34227-3

Potnik

Beseda 1 din; davka 3 din; za šifro ali dajanje naslovov 5 din; najmanjši znesek 20 din

Instrukcije

za vse tolike predmete nudijo brezplačno strokovni kandidati strokovni. Novinarski dom, Gosposvetska 12, uradne ure od 10. do 12. 219-4

Strojepisni pouk

(desetpinski sistem). Večerni tečaj oddelki od 7 do 8 in od 9 do 10 ure zvečer za »Tečaj« in »Tečaj od 1 do 4 mesece«. Pouk tudi po diktatu. Novi tečaj se prične 2. decembra. — Šolnina najnižja. Navedbo strojevidnosti s 50 pisanimi stroji. Vpisovanje dnevno. — Christofor učni zavod Demobranska c. 15, tel. 43-82. 34202-4

Nemščino

angleščino, francosčino, italijanščino, poučije dipl. učitelja Kolodovska ul. 11 prilije. Informacije dopolne. 34158-4

Potniki

Beseda 1 din; davka 3 din; za šifro ali dajanje naslovov 5 din; najmanjši znesek 20 din

Zanesljive poverilnice

za Ljubljano, Maribor, Celje in druge večje kraje. Društvo »Zanesljive poverilnice«. Ljubljana, Sv. Petra 2. 32552-5

Prodajnik

Beseda 1 din; davka 3 din; za šifro ali dajanje naslovov 5 din; najmanjši znesek 20 din

Vosek

Ila rumen in bel. Mamo večjo količino po ugodni ceni naproda. Medarna, Ljubljana, Zidovska ul. 6. 33314-6

Posteljno perje

po din 10 in 14 ceneno perje od din 80, 100, 140, 200, 300, 350 dobi. — Pri Luka A. Ostjček, Debelična 31. — Vzorci brezplačno. 33029-6

Šablone

za predtiskanje, ročno delo, kakor tudi oči pribor za predtiskanje. Iščem najeftnejše in pod najboljšimi pogoji pri tvrtki M. Bleier, Zagreb, Erdedjeva ul. 15. 239-6

Posest

Beseda 1 dan, davek 3 din, za sifro ali dajanje naslov 5 din. Najmanjši znesek 20 din.

Mlada postrežnica... od oddaja... 34190-20

Tovarniški kompleks... 34253-20

Enonadstropna hiša... 34272-20

Parcela v Zlebeh... 34077-20

Prodajna hiša... 34088-20

Stavbena parcela... 34100-20

Zemljišče... 34143-20

Vila... 34163-20

Visokopritlična hiša... 34096-20

Visokopritlična hiša... 34063-20

Kupim hišo (vilo)... 34154-20

Hišo... 34224-20

Hranilnica proda... 24225-20

Parcela... 34182-20

Prodajna hiša... 34128-20

Soba oddaja... 34173-20

Opremljena sobica... 34211-20

Prodam... 34212-20

Opremljeno sobo... 34140-23

Opremljena soba... 34131-23

Opremljena soba... 34130-23

Topel kabinet... 34153-23

Pravno sobo... 34165-23

Pravna soba... 34170-23

Elegantno sobo... 34217-23

Oddajna soba... 34210-23

Lepo sončno sobo... 34201-23

Opremljeno sobo... 34194-23

Majšega gospoda... 34235-23

Pravno sobo... 34243-23

Opremljeno sobo... 34262-23

Soba... 34268-23

Opremljeno sobo... 34269-23

Soba... 34269-23

Opremljeno sobo... 34269-23

Soba... 34269-23

Opremljeno sobo... 34269-23

Soba... 34269-23

Opremljeno sobo... 34269-23

Soba... 34269-23

Opremljeno sobo... 34269-23

Soba... 34269-23

Opremljeno sobo... 34269-23

Soba... 34269-23

Opremljeno sobo... 34269-23

Soba... 34269-23

Opremljeno sobo... 34269-23

Soba... 34269-23

Opremljeno sobo... 34269-23

Soba... 34269-23

Opremljeno sobo... 34269-23

Soba... 34269-23

Opremljeno sobo... 34269-23

Soba... 34269-23

Opremljeno sobo... 34269-23

Soba... 34269-23

Opremljeno sobo... 34269-23

Soba... 34269-23

Opremljeno sobo... 34269-23

Soba... 34269-23

Opremljeno sobo... 34269-23

Soba... 34269-23

Opremljeno sobo... 34269-23

Soba... 34269-23

Opremljeno sobo... 34269-23

Soba... 34269-23

Opremljeno sobo... 34269-23

Soba... 34269-23

Soba... 34188-23a

Soba... 34208-23a

Uradnica... 34282-23a

Dijak... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Stručnice... 34202-28

Pletilni stroji... 34275-28

Sivalni stroj... 34239-28

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

30 letna trg. poslovo... 34162-25

Mlad podjetnik... 34174-25

Spoznati želim... 34171-25

TELEFON 22-75... 34171-25

Preklec... 34177-31

Nasveti... 34153-31

Moška zapestna ura... 34185-28

Denarnica... 34252-28

Student... 34297-28

Siromašen... 34297-28

Stručnico... 33986-29

Velika zaloga... 34138-29

Skromno sobico... 34150-23a

Opremljeno sobo... 34173-23a

Iščem 1-2 lepo... 34221-23a

Opremljeno sobo... 34221-23a

Pravna soba... 34211-23a

Opremljeno sobo... 34183-23a

Parni stroj... 34124-23

Pravna soba... 34211-23

Opremljeno sobo... 34183-23a

Parni stroj... 34124-23

Pravna soba... 34211-23

Opremljeno sobo... 34183-23a

Parni stroj... 34124-23

Pravna soba... 34211-23

Opremljeno sobo... 34183-23a

Parni stroj... 34124-23

Pravna soba... 34211-23

Opremljeno sobo... 34183-23a

Parni stroj... 34124-23

Pravna soba... 34211-23

Opremljeno sobo... 34183-23a

Parni stroj... 34124-23

Pravna soba... 34211-23

Opremljeno sobo... 34183-23a

Parni stroj... 34124-23

Pravna soba... 34211-23

Opremljeno sobo... 34183-23a

Parni stroj... 34124-23

Pravna soba... 34211-23

Opremljeno sobo... 34183-23a

Parni stroj... 34124-23

Pravna soba... 34211-23

Opremljeno sobo... 34183-23a

Parni stroj... 34124-23

Pravna soba... 34211-23

Opremljeno sobo... 34183-23a

Parni stroj... 34124-23

Pravna soba... 34211-23

Stručnice... 34202-28

Pletilni stroji... 34275-28

Sivalni stroj... 34239-28

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34171-25

Dražba... 34

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

HOHNER

GENERALNO ZASTOPSTVO

SCHNEIDER

ZAGREB, NIKOLIĆEVA 10

ZAHTEVAJTE BRESPLAČNI CENIK

traži treni

vsebuje veliko črnila ne maže

za vsako pisavo

OSMIA

odlično nalivno pero

Uspešno oglaševanje le v »Jutru«!

Vsakovrstne strojne in električne naprave projektira in dobavlja

JUGOŠKODA

A. D.

ZAGREB, Boškovičeva 32-1

Telefon 63-06

ZAHTEVAJTE PROSPERTE IN BREZOBVEZEN OBISK V STALNI ZALOGI INŽENIRJA!

Salda kosmaj

VEGE TABILNO PARNO KIPANJE ZA LICE

Dobiva se v vseh strokovnih trgovinah.

MOŠKI!

Pri spolni ne-popolnosti, pri spolni slabosti, po-kusite hormone pilule

»HORMO-SEKS«

Dobivajo se v vseh lekarnah 30 pilul 84 din. 100 pilul 217 din. 300 pilul 360 din. Zadržite sami prave in originalne HORMO-SEKS pilule! Po pošti diskretno razpošilja

Lekarna Bahovec, Ljubljana.

Glavno skladišče Farm. kem. in soratorij »VIS-VISIT« Zagreb

Langov trg 3

Ogl. reg. št. 5040-3

Ervin pl. Adamovich

računovodja

K večnemu počitku smo ga spremlili dne 24. decembra 1940.

Naj mu ostane ohranjen časten spomin.

Namršelj, dne 28. decembra 1940.

LOKAL

Iščem v centru za mare ali april. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »LOKAL«.

ZASTOPNIKA

ISCEMO, s potno organizacijo za nov patentiran artikel v zvezi s pogonskim jermenjem. — Ponudbe na Publicitas d. d. — Zagreb, Ilica 9, pod št. 57769.

ZAHVALA

Za izraze iskrenega sožalja, ki smo jih prejeli ob izgubi našega predragega soproga, očeta, starega očeta, brata, ometa in strica, gospoda

dr. Miljutina Zarnika

magistratnega direktorja v pokoju

za poklonjene krasne vence, za številno spremstvo na njegovi zadnji poti in pevcem za njihove ganljive žalostinke se kar najlepše zahvaljujemo.

Sv. maša za dušnico se bo brala v frančiškanski župni cerkvi Marijinega oznanjenja dne 5. januarja 1941.

ZALUJOČI OSTALI

Vsemogočni je poklical k sebi našega dobrega očeta, starega očeta, brata in strica, gospoda

Valentina Kerešca

posestnika in pekoveškega mojstra v št. Vidu

Pogreb nepozabnega bo v ponedeljek 30. t. m. iz hiše žalosti, št. Vid št. 8, na farno pokopališče v sv. Vida.

ŠT. VID nad LJUBLJANO, dne 28. decembra 1940.

ZALUJOČI

Boljše brije in dalje traja ...

010 mm
008 mm
006 mm

Alcose

533 BEST QUALITY
Made of finest Swedish Steel

Zahtevate povsod britvico

ALCOSO

Umrila nam je naša dobra mamica, gospa

Štefi Ličar roj. Jamnik

soproga zemljemerskega svetnika banske uprave

Pogreb nepozabne mamice bo 29. decembra 1940, ob pol 3. uri popoldne, iz Zal, kapelice sv. Marije, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 28. decembra 1940.

Zalujoči soprog Karel; Dimitrij, Tatjana, Pavelca, otroci; in ostalo sorodstvo.

Halo! Ljubitelji orientalskih umetnin!

Cenj. občinstvo naprošam — da se pri nakupu perzijskih preprog, antikvitit itd. obrne na spodnji naslov. Obenem se priporočam za nakup starih perzijskih preprog, ki jih tudi obnavljam, čistim, prede-lujem in zamenjam. Ponudbe tudi pisмено.

TEHERAN TELEFON 42-92

Orientalni salon, bogata zaloga perzijskih in vseh vrst preprog ter antikvitit.

M. MUTEVELIC — LJUBLJANA, Selenburgova 4.

Hulbert Footner: 23

IZGINULI RADŽA

Kriminalni roman

»Kolkokrat sem šel skozi salon, da pridem k sprednjim vratom, so ležali na istem kraju. Več o tem ne morem povedati.«

»Ali so bili zastori v razglednem prostoru spuščeni?«

»Da!«

»Ob prihodu v Washington sta oba izstopila, kolikor vem?«

»Da. Hodila sva po pločniku sem ter tja.«

»Torej ne vesta, kaj se je med tem godilo v samem vozu?«

»Gospod Mappin,« je Mahony odvrnil, »menila sva, da nama je varovati njegovo visokost nevarnosti od zunaj. Niti za hip nama ni šlo na misel, da mu grozi nevarnost od znotraj. Preden sva zapustila voz, sva zaklenila zadnja vrata.«

Po zaslišanju te dvojice je Lee predložil pod-polkovniku, naj spusti zastopnike tiska v paradni voz. »Kar divji so od neupornosti, da bi fotografirali prostore in poročali o njih, škoditi pa tako ne more, če jim ustrežete. Na poti so nam, a po drugi strani jih tudi lahko vprežemo, da nam bodo pomagali.«

Seveda,« je odvrnil podpolkovnik. »Kaj vam je na misli?«

»Rad bi dal objaviti poziv, naj se oglasijo vsi, ki so ponoči videli vlak, ko je vozil mimo, ali ki so ga opazovali na neki postaji. Mimo tega lahko po časnikarjih razlašemo da so radžo najbrže vrgli v ono jamec nek. Družini in celnarji naj dobro pazi-jo. Treba bi bilo razpisati nagrado za tistega, kdor najde mrljca. Jaz sam bi dal rade volje neko

vsoto za kako sled, ki bi nam pomogla dalje. Sem-kaj spada pred vsem steklenka z whiskeyjem, pa naj bo cela ali ubita.«

»Prav imate,« je rekel podpolkovnik.

»Posebno pozornost moramo posvetiti reki Sus-quehanni. Ste že kdaj videli tamkajšnji železniški most?«

»Ne.«

»Nobene stranske ograje nima. Kar vržete med vožnjo po mostu iz voza, pade neposredno v vodo.«

Ko so se pripravljali za sporeni časnikarjev se je Luke skrivaj izmuznil. Ni maral, da bi ga ti ljudje spet mučili z vprašanji. Pred vhomod postajnega poslopja si je vzel teksti in se dal zapelja-ti v hotel James Madison. Ker so bile naročene sobe za radžovo družbo in tudi zanj.

Ko je vpisoval svoje ime v tujsko knjigo, mu je rekel hotelski uradnik:

»Ze nekaj jih je vprašalo po vas, gospod Imbrie. Tista dama ni hotela povedati, kdo je.«

Luke se je z dvigalom potegnil na vrh in je spo-toma ugibal, kdo bi mu bil utemlil telefonirati. Bržkone ženska, ki je bila v listih čitela njegovo ime, zdaj pa ni mogla brzdati svoje radovednosti, ker je slutila senzacijo.

Ko je stopil v svojo sobo, ga je mehoma izpre-tetela misel. Nemara — da, nemara je bila ... Diana! Ona je kakorkoli vedela, da bo staroval v hotelu James Madison. Razburjeno je hodil po sobi sem ter tja. Ali se bo znova odslušala? Hrepenenje in strah sta se borila v njem. Ali ji sme pomagati, če ga pokliče? Toda hrepenenje po nji je bilo močnejše. Da bi ga vsaj poklical!

V naslednjem trenutku je telefon zazvonil in Lu-ke je planil k aparatu.

»Halo?« Ko je začul njen glas, mu je jelo srce. Njega razbijati.

»Luke!«

»Luke!

Razburjen je bil tako, da je mogel samo zajec-ljati: »Diana! ... Oh, Diana!«

»Ali je kaj novega?« je z muko vprašala. »Mislim namreč — razen novic, ki so že v listih.«

»Ne, ničče ne ve, kaj se je prav za prav zgodilo.«

»Oh, Luke, to je strašno?«

Te preproste besede so ga prepričale o njeni ne-dolžnosti. Kakopak da ni vedela, kaj se je bilo zgo-dilo? »Kaj ste?« je vprašal. »A ne, n-kar ne povej-te. Po telefonu ni varno.«

»Vem. Mama pravi, da morava ostati zunaj te stvari.«

Luke je v srcu zastokal: To ni mogoče! To ni mogoče!

»Ne telefoniram iz najinega stanovanja,« je na-daljevala. »V neki trgovini s.m.«

»To je pametno.«

»Toda povedati vam moram, kje sem, Luke! Nuj-no vas potrebuj ml!«

Luku je srce utripalo, kakor da se hoče raz-leteti.

»Seveda, dušica. Katero številko ima aparat, ki ga rabite? Najdete jo na majhni ploščici.«

Povedala mu jo je.

»Počakajte. Zdaj stopim v najbližjo javno tele-fonsko govornico in vas pokličem od onod. Vprašal bom po gospod čni Johnsonovi.«

Na vrat na nos je odhitel po s opn cah nizdol. Ko je tekel skozi vežo, se je pšašno ozrl po tele-fon'ski. Ta ni bila menda nič sl šala: m? an čno je rčkovala po pretikalnici. Takoj nato je prišel do tobakarne z javnim telefonom in čez nekaj mi-nut je bil znova spojen z Diano.

»Kje ste?« je vprašala.

»V lekarni na vogalu Connecticutske avenije in Ceste L.«

»Čakajte me pred lekarno na ulici. V dveh mi-nutah bom pri vas.«

10.

Dobila sta se.

»Diana! ... »Luke!« To je bilo vse, kar sta mo-gla spraviti iz sebe. Stisnil si je njeno roko pod pazduho in jo hitro odvedel v stransko ulico.

Na srečo ni bila v časnikih izšla še nobena slika lepe, vitke Diane. Vsi ljudje so jo gleda i, a niko-mur ni prišlo na misel, da bi jo utemnila iskati policija. Lukovo sliko pa si lahko v del v vseh listih in njegove vnanjosti ni bilo zlahka moči po-zabiti.

Diana se je privila k njemu in pobesila glavo. Njegova boginja je bila postala človeško bitje.

»Oh, Luke, taka sem hrepenela po vas!«

»Kako me veseli, da to slišim,« je tiho odvrnil.

»Toda zdaj ne smeva misliti nase. Moja mati je vsa strla.«

Preklemanska stara avša! je Luke pomislil. Re-kel pa ni nič, le še tesneje je stisnil Dianino roko k sebi.

»To je od sile strašno! Po časopisih si mora člo-vek misliti, da sva midve storili Meddyju kaj za-legala!«

»Oh, nikar ne berite teh neumnostil!«

»Vendarle morava vedeti, kaj se godi.«

»Naj kvasijo časniki kar hočejo, trdno sem pre-pričan, da je morilec Vasinta.«

»To bi bilo mogoče,« je pritrdila. »A kako je mogel umoriti brata? Preden je Meddy snoči legel počivati, je svoja vrata zaklenil. Razločno sem sli-Sala, ko je obrnil ključ.«

»Tudi meni je vse nekam zagonetno.«

»Midve z materjo morava Washinton takoj za-pustiti, vendar ne vem, kam naj se obrneva.«

»Mesta zapustiti ne morete,« je Luke odkrito odvrnil. »Vse postojne in vojne ceste so zastra-žene.«

»Kaj naj tedaj storiva?«

OGLAS

Jugoslovenski čelik a. d.
potrebuje za svoje podjetje ŽELEZARNO v Zenici

10 livarjev

Prednost imajo tisti — ki so že delali z jeklom.
Reflektanti naj takoj javijo pismeno
ravnateljstvu železarne v Zenici, kje
je kateri doslej delal in koliko časa.

Jugoslovenski čelik a. d.
Generalna direkcija — Sarajevo.

Takoj lahko dobavljamo

DIESELOVE MOTORJE:

4, 8, 10, 16, 20, 24, 30, 48, 60 KS

DROBILCE:

1.5—2.5 m²/uro in 6—9 m²/uro

PLINSKI MOTOR:

100 KS

Cenjena vprašanja nasloviti na: Jugoškoda a. d.
ZAGREB, Boškovičeva 32.

NAJLEPSE ČTIVO

Ravljen: **Zgodbe brez groze**
Klabund: **Pjotr-Rasputir**
Ravljen: **Črna vojna**
Thompson: **Sivko**
Majerjeva: **Rudarska balada**

Broširana knjiga: din 10.— vezana knjiga: din 15.—

ZALOŽBA „CESTA“

LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ST. 5

ZAHVALA

Ob bridki nenadomestljivi izgubi našega dragega soproga, očeta, brata, strica in tasta, gospoda

Ognjeslava Fincingerja

izrekamo najprisrčnejšo zahvalo vsem, ki so z nami sočustvovali, nam izrazili sožalje in darovali krasne vence.

Posebno zahvalo dolgujemo sokolskemu društvu Zagorje, Litijska, Šmartno in Trbovlje, pevskemu društvu »Zvon« iz Šmartna, Obrtnemu društvu in zastopnikom raznih društev in korporacij, gg. Francitu Lajovicu in Maksu Kovačiču ter govornikom br. starosti Kolencu, br. Francu Vidicu in g. V. Bučarju ter končno vsem, ki so pokojnika v tako častnem številu spremili na zadnji poti.

ZAGORJE, 28. XII. 1940.

ZALUJOČI OSTALI

ZAHVALA

Za premnoge dokaze iskrenega sočustvovanja ob bridki izgubi našega ljubljene sina, brata, strica in svaka, gospoda

Ivana Škafarja

učitelja in rezerv. peš. poručnika

se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno se zahvaljujemo častiti duhovščini, oficirskemu zboru in častni četi za spremstvo, vojaški godbi za žalostinke, vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so dragega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti.

Ljubljana, dne 28. decembra 1940.

Zalujoči ostali

ZAHTEVAJTE ŽIMO SAMO Z ZAŠČITNO PLOMBO
STERILIZIRANO

ZADRUŽNA TOVARNA ŽIME D.D.
STRAZIŠČE

NAŠA ŽIMA JE
HIGIJENSKO OČIŠČENA IN
STERILIZIRANA NA PARI 115°C. NE DIŠI.
JE BREZ MAŠČOBE IN FERMENTOV, PO CENI.

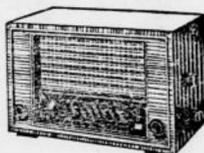
GROM

AVTOMATSKA TEHTNICA
Najdovršenejši izdelek.

Z ležaji iz dragocenega kamna.
Najnižja cena! — Ugodni plačilni pogoji! — Garancija 10 let!

Tvornica tehtnic
J. ŠEBEŠČEN
SUBOTICA

Zahtevajte ponudbe!

SABA RADIO

PRECIZNOST IN KVALITETA!
SODOBNI APARAT
Z NAJPOPOLNEJŠIM GLASOM!

Generalno zastopstvo in skladišče:

RADIO BREMEC — CELJE

Zastopniki:

Radio Luški, Maribor, Koroška 11,
Radio Zupan, Mojstrana,
Edward Fischbacher, Trbovlje.

Najlepša voščila za vse dobro in lepo

V NOVEM LETU

pošilja svojim cenj. odjemalcem in zastopnikom.

Hvala za zaupanje in naklonjenost!

Radioval-Ljubljana,

Tel. 33-63

Dalmatinova ulica 13

poleg hotela Štrukelj.

Radio — računski in pisalni stroji
Nalivna peresa.

MEHANIČNA IN RADIO DELAVNICA!

Linolej za kuhinjo — najcenejše v zalogi pri
SEVER, LJUBLJANA, Marijin trg 2.
Strokovno polaganje linoleja.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše predobre, blage soproge, zlate mamice, gospe

Minke Rosenstein

roj. DOVNIK

soproge šolskega upravitelja v pokoju

katero smo dne 26. t. m. spremili na njeni poslednji poti, se vsem, ki so nas za časa njenega dolgega trpljenja, kakor tudi ob smrti tolažili in z nami sočustvovali, najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno se zahvaljujemo g. dr. Brandstetterju in univ. prof. dr. Lušičkyju, častiti duhovščini, zlasti g. župniku Jenku in vsem, ki so jo počastili z venci in s spremstvom na njeni zadnji poti.

Vsem naša prisrčna, iskrena zahvala.

Ljubljana, Ljutomer, dne 28. decembra 1940.

Zalujoči rodbini: ROSENSTEIN—ŠASEL
in ostalo sorodstvo.

ITALIJANSKE HARMONIKE

Dobra glasba samo z italijanskimi harmonikami!

Pojasnila in prodaja po boljših trgovinah te stroke
CASTELFIDARDO

Prvovrstna harmonika!
Fratelli SCANDALLI
CAMERANO (Ancona)
največja italijanska tvornica harmonik — dobavlja vse modele klavirskih harmonik in harmonik na gumbe.
Zastopnike za nekatere še proste rajone sprejemamo.

Harmonike Frontalini
F. FRONTALINI & FIGLI
NUMANA (Ancona)
Iščemo zastopnike za samoprodajo.

Harmonika visokega razreda.
Glasbena naklada Specialne izdaje za harmonike

Izdelki visoko kvalitetne znamke svetovnega slovesa
SETTIMIO SOPRANI
se dobivajo v vseh najboljših trgovinah z glasbili v Jugoslaviji
Kataloge pošlje na zahtevo zastopnik:
G. FOLICARDI, Erdedijeva ulica 1, Zagreb

Nagrajena tovarna harmonik
Fratelli Galanti
MONDAINO (Forlì)
Sprejemmo zastopnike za samoprodajo ali agente.

Naziv tvrdke Comm. PAOLO SOPRANI e FIGLI (Castelfidardo)
(ustanov. 1863), ki je prva na vsem svetu razširjala te instrumente, jamči za dovršenost eleganco in polnost zvoka. — Zahtevajte našo znamko pri svojem dobavitelju!

(ustav. 1865.) **Tovarna harmonik** Sprejemmo vseh modelov in sistemov zastopnike.
Cav. CESARE PANCOTTI
MACERATA

TOVARNA HARMONIK delniška družba
V. SOPRANI di SILVIO & Co.
RECANATI
Harmonike vseh modelov in sistemov. — Agent za samoprodajo se sprejme.

TOVARNA HARMONIK
BONTEMPI UBALDO & figli
CASTELFIDARDO
Harmonike največje sposobnosti. — Katalog na zahtevo. Iščemo zastopnike.

Accordiana - Melodiosa
CASTELFIDARDO
Klavirske harmonike in harmonike na gumbe. Sprejme zastopnik.

TOVARNA HARMONIK
F. SERENELLI & FIGLI
CASTELFIDARDO
Katalogi na zahtevo. Išče se zastopnik.

En poskus vas bo prepričal o prednostih
VICTORIA-HARMONIKE tvrdke
DARI & PICCHIETTI
CASTELFIDARDO
Katalog na zahtevo.

Marotta Silvio & Figli
TOVARNA HARMONIK CASTELFIDARDO
Išče se zastopnik.

FRATELLI BORSINI
CASTELFIDARDO
najbolje vpeljana italijanska tovarna klavirskih harmonik in harmonik na gumbe vseh modelov in sistemov.

TOVARNA HARMONIK
DITTA FONTANELLA
PESARO — VIA MANZONI 29
Najvišja odlikovanja. Zastopnika za samoprodajo sprejemmo.

Nagrajena tovarna harmonik
Fratelli BALONE BURINI
CASTELFIDARDO
Klavirske, kromatične in diatonične harmonike. — Išče se zastopnik. Katalog na zahtevo.

LA FISARMONICA Potenza Picena (Macerata)
Harmonike vseh modelov
Katalogi na zahtevo. — Išče se zastopnik.

Posteljno perje
po din 10.—, kemično očiščeno din 14.—, čehano in kemično očiščeno din 29.—, 39.—, 60.—. Belo in sivo gosje perje in puh dobite najugodnejše pri »LUN A« — MARIBOR, samo Glavni trg 24-a.
VZORCI BREZPLACNO!